K nizjim pokojninam višje dodatke (2. stran) — Najdihojca — Peripetije bonske politike (4. stran)

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, SREDA, 22. APRILA 1964 • LETO V., ŠTEVILKA 111 • CENA 20 DIN

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JOŽE SMOLE
ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO
Prva izdaja

Tretji dan V. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije

Pozdravi delegatov iz tujine

Zavzeli so se za krepitev miru in mednarodne delavske solidarnosti

BEOGRAD, 21. aprila — S tribune V. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije so danes govorili predvsem predstavniki tujih sindikalnih in delavskih organizacij, ki so poleg aktualnih domačih problemov svojih dežel obravnavali predvsem položaj v mednarodnem delavskem gibanju. Enoglasno so se zavzeli za krepitev miru in mednarodne delavske solidarnosti. Govorniki so posebej opozorili na izredno pozitivno vlogo, ki jo ima pri tem Jugoslavija. Ob spontanem odobravanju delegatov so podprli boj delavcev vseh narodov za izboljšanje življenjskih pogojev in še posebej boj narodov za nacionalno svobodo in proti neokolonializmu. V dopoldanskem delu kongresa je govorilo 26 predstavnikov tujih delegacij.

Jutri bo V. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije začel delati v petih komisijah. V prvi komisiji bodo obravnavali problematiko družbeno-ekonomskega sistema in ocenili gospodarska gibanja, v drugi komisiji bodo obravnavali gospodarjenje in samoupravljanje v delovnih organizacijah, v tretji bodo govorili o družbenih dejavnostih in o razvoju komun, v četrti o življenjskih in delovnih pogojih delovnih ljudi, v peti pa o mednarodnem sindikalnem gibanju in o mednarodni aktivnosti Zveze sindikatov Jugoslavije.

Člani tujih sindikalnih delegacij bodo jutri prisostvovali delu posameznih komisij, hkrati pa bodo obiskali tudi nekatere beograjske kolektive. Do danes popoldne je prejel V. kongres ZSJ 478 pozdravnih brzojavk. Dopoldne sta prispeli na kongres še delegaciji vodstva Združene delavske centrale Venezuele in Delavske konference Turčije. (Podrobnejše poročilo objavljamo na 3. strani.)

Pritisk na Suvano Fumo

Desnica hoče vlado brez udeležbe Patet Lao

VIENTIAN, 21. apr. Položaj v Laosu je še vedno zelo napet in precej zmeden. Desničarski vojaški poveljniki pritiskajo na premiera Suvano Fumo, naj rekonstruira vlado, iz katere bi bili izključeni predstavniki progresističnega gibanja Patet Lao. Po vesteh tujih agencij je Suvana Fuma od davi spet ujetnik vojaških poveljnikov in je zastražen v hišnem priporu.

Suvana Fuma se je vrnil sinoči iz Luang Prabanga, kjer je predložil laoškemu kralju odstop svoje koalicijske vlade. Danes je z balkona svoje vile povedal novinarjem, da je kralj obsodil desničarski vojaški udar in zahteval od njega, naj ostane na položaju premiera. Navzlic temu pa so desničarski generali Kuprasit Abe, Siho in Fumi Nosavan zaprli premieru izhod iz njegove hiše in mu prepovedali stike s člani vlade in predstavniki diplomatskega zbora.

Vojaške straže so danes preprečile veleposlanikoma Sovjetske zveze in Vel. Britanije, ki sta predsedovali ženevski konferenci o Laosu, da bi obiskala Suvano Fumo. — Enako niso pustile k premie-

●● Nadaljevanje na zadnji strani

V. KONGRES ZSJ — Delegati med zasedanjem. Foto: Tanjug

Neblagovne devize

Devizni dohodki od raznih uslug, predvsem od tranzitnega transporta in turizma do nedavnega še niso zavzemali kakšne kako vidnega mesta v našem gospodarstvu. Šele v zadnjih letih je začela naraščati tudi ta postavka, tako da je saldo vseh neblagovnih dohodkov v letu 1962 znašal 16,2% deviznih dohodkov od izvoza.

Ne bo odveč, če poudarimo, da turistično visokorazvite države, kot so Avstrija, Italija in Švica, pokrivajo primanjkljaj v zunanjetrgovinski bilanci prav z dohodki od turizma, druge pa od turizma in tranzitnega prometa, tako potniškega kot blagovnega. Pri nas smo na žalost še zelo daleč od tega, čeprav imamo odlične pogoje ne le za razvoj turizma, ampak tudi za razvoj tranzitnega prometa. Vendar pa smo po podatkih iz leta 1962 pokrili v tem letu le 15,7 % našega zunanjetrgovinskega primanjkljaja z dohodki od uslug; se pravi, z neblagovnimi devizami. Prejšnja leta pa je bila slika še neprimerno slabša.

Pri vsem tem ne moremo mimo dejstva, da so »neblagovne usluge« pravzaprav močan činitelj proizvodnje nasploh. Razvoj prometa lahko odločilno vpliva tudi na razvoj tistih proizvodnih panog, ki prometu neposredno služijo, kot so: črna metalurgija, ladjedelništvo, industrija železniških vozil, kemična industrija itd. Razvoj turizma lahko močno vpliva na napredek gradbeništva, obrti, prometa, itd.

Zanemarjanje »neblagovnega gospodarstva« — prodobivanja neblagovnih deviz — nas je pripravilo ob lepe zaslužke v letih konjunkture na svetovnem trgu. Ni pa še prepozno, da se ne bi bilo vredno tudi danes temeljito spoprijeti s temi problemi.

Kaže pa, da bodo potrebni še težki napori, preden bomo prešli od posvetovanj h konkretnim dejanjem. Predvsem bo treba usposobiti naše železnice za tranzitni promet, za katerega se precej zanimajo zlasti v državah Srednje Evrope, predvsem v Češkoslovaški, Madžarski in Avstriji. Ustrezno ureditev bosta terjali tudi naši severni luki Reka in Koper, ki sta najbolj interesantni za tranzitni promet.

Turistični strokovnjaki predvidevajo, da bomo leta 1970 dosegli 20 milijonov turističnih nočnin, devizni priliv od turizma pa naj bi presegel 200 milijonov dolarjev. Verjetno je, da se bomo prav z ustreznim odnosom do gospodarskih panog, ki ustvarjajo neblagovne devize, lahko precej približali položaju in ko bomo lahko govorili o odpravi našega zunanjetrgovinskega primanjkljaja. Izkušnje drugih držav v Evropi kažejo, da so takšna predvidevanja povsem realna.

NIKO ISAJEVIČ

Spor med Atenami in Ankaro

Iz Istanbula izganjajo pravoslavne duhovnike

ATENE, 21. aprila. Grška vlada je protestirala proti izgonu pravoslavnih duhovnikov iz Turčije in proti akcijam, ki jih izvajajo turške oblasti zoper ekumenski sabor v Istanbulu. Grški zunanji minister Kostopulos je sinoči izročil veleposlanikom držav, podpisnic lausanskega sporazuma iz leta 1923, note, v katerih opozarja na te ukrepe turških oblasti. Kostopulos poudarja, da utegnejo biti posledice zelo resne.

Lausanski sporazum iz leta 1923 določa pravice patriarhije in pripadnikov, ki žive v Turčiji.

Minister Kostopulos je povedal, da ni poklical turškega veleposlanika v Atenah in mu izročil podobne note, ker »je brez pomena« razgovarjati se z njim o stvareh, ki so mu prav dobro znane, a ni upanja, da bi jih Turčija odpravila«.

Dva člana sinoda v Istanbulu naj bi jutri zapustila Turčijo zaradi »državi škodljivega ravnanja«.

● Nadaljevanje na zadnji strani

Britanija sledi ZDA in ZSSR

V Ženevi pozdravljajo sporazum Johnson—Hruščov

ŽENEVA, 21. aprila. (AP - TASS). Na današnji 185. seji ženevske razorožitvene konference je britanski delegat Paul Mason povedal, da bo britanski premier Home drevi v spodnjem domu objavil sklep britanske vlade o zmanjšanju proizvodnje jedrskih surovin v vojne namene. Delegata Sovjetske zveze in ZDA Semjon Carapkin in Adrian Fisher sta v začetku seje obvestila delegate o sklepu obeh vlad, da zmanjšata proizvodnjo jedrskih surovin.

Kakor je sinoči napovedal predsednik Johnson, bodo ZDA zmanjšale proizvodnjo obogatenega urana za 40 odstotkov, plutonija pa za 20 odstotkov. Izrazil je pripravljenost ZDA, da se »kadarkoli pogajajo o splošnem sporazumu o prepovedi jedrskih poskusov«.

Sovjetska zveza ni sporočila, za koliko odstotkov bo zmanjšala proizvodnjo jedrskih surovin, pač pa je sporočila, da bodo takoj prenehali graditi dva velika atomska reaktorja za proizvodnjo urana 235, ki ga izkoriščajo za proizvodnjo atomskih bomb.

Vodja sovjetske delegacije je izjavil, da ukrepi obeh vlad še ne pomenijo prave atomske razorožitve, ampak samo korak k cilju, h kateremu stremi ženevska razorožitvena konferenca — sporazumu o ukrepih, s katerimi bi odvrnili vsako nevarnost atomske vojne.

Vodja ameriške delegacije Adrian Fisher je izjavil, da ukrepi, ki sta jih sprejeli sovjetska in ameriška vlada, odpirajo pot k formalnemu sporazumu konference o nadzorovani opustitvi proizvodnje jedrskih surovin. Izrazil je tudi mnenje, da je bil s sklepom Moskve in Washingtona storjen pomemben korak naprej na poti do ohranitve miru na svetu.

V danes objavljenem sporočilu so udeleženci konference OZN o razorožitvi izrazili svoje zadovoljstvo z ukrepi Washingtona in Moskve in jih soglasno sprejeli.

Iz Washingtona pa poročajo, da je Bela hiša objavila sporočilo, v katerem pravi, da so ZDA za popolno opustitev vseh atomskih poskusov, čeprav izvajajo poskuse, dovoljene s sporazumom o omejeni prepovedi.

V Washingtonu pozdravljajo istočasno izjavi predsednika Johnsona in premiera Hruščova, ki sta napovedala redukcijo proizvodnje jedrskih snovi, kot pomemben korak v ustvarjanju vzdušja, v katerem bo mogoče pričakovati nove sporazume. V Washingtonu sicer poudarjajo, da ne gre za formalen sporazum ni-

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Delegacija SFIO v Beogradu

BEOGRAD, 21. aprila — Danes je prispela v Beograd delegacija socialistične stranke Francije — SFIO, ki jo vodi generalni sekretar Guy Mollet. V delegaciji, ki je prišla v Jugoslavijo na vabilo zveznega odbora SZDLJ, so še člani direkcije SFIO Christian Pineau, Robert Pontillion, Clebert Loustau, Pierre Mauroy in zastopnika parlamentarne socialistične skupine: poslanec Tony Larue in senator Roge Lagrange.

Na beograjskem letališču Surčin je francoske goste spremljal in pozdravil predsednik zveznega odbora SZDLJ Lazar Kolišev ski.

Pred odhodom v Beograd je generalni sekretar SFIO Guy Mollet izrazil zastopnikom tiska zadovoljstvo, ker odhaja ponovno v Jugoslavijo, kjer je bil zadnjikrat pred dvanajstimi leti, in ker bo lahko z jugoslovanskimi političnimi in državnimi voditelji izmenjal mnenja. »Prepričan sem, da bomo med tem obiskom ugotovili velik napredek, ki ga je Jugoslavija dosegla na vseh področjih,« je dejal Guy Mollet pred odhodom iz Pariza.

Guy Mollet

KONGRES FLN — Na sliki: Ben Bela odpira kongres. Foto: Tanjug

Ahmed Ben Bela znova izvoljen

V Alžiru včeraj končal delo prvi kongres FLN

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

ALŽIR, 21. aprila. (Po telefonu). Trudni in izčrpani od petdnevnega dela noč in dan so davi ob štirih delegati prvega kongresa FLN — ki jih je bilo 1900 — stoje in z dolgotrajnim aplavzom pozdravili ponovno izvolitev Ahmeda Ben Bele za generalnega sekretarja partije. S sprejetjem dopolnjenega programa in statuta partije, katerih besedila še niso objavljena, političnih in ekonomsko socialnih resolucij ter z izvolitvijo 80 članov CK in 23 dodatnih članov je prvi kongres FLN od ustanovitve Fronte narodne osvoboditve v oktobru 1954 končal delo.

Ko je Ahmed Ben Bela govoril ob koncu kongresa, je izrazil zadovoljstvo in srečo, »da je kongres uspel zbrati vse borce, ki so zvesti socialistični usmeritvi Alžirije«. Generalni sekretar FLN je označil delo kongresa z naslednjimi besedami: »Alžirija je dobila bitko. Če kongres ne bi uspel«, je poudaril Ahmed Ben Bela, »bi bila nevarnost, da naša država doživi in spozna še težji položaj, še hujše čase od tistih, ki jih je spoznala v zadnjih desetih letih.«

V kratkem, improviziranem govoru je Ben Bela dejal, da se zaveda, da uspehi in posebno sestava CK ne more zadovoljiti vseh tisočdevetsto delegatov. Treba je razumeti, da je bil ta kongres konstituirajoč in da je potekal v posebnem in težkem položaju.

Delovni uspehi prvega kongresa FLN in posebno sestava CK, ki se bo danes ob štirih popoldne na velikem mitingu pred vladno palačo predsta-

☆ Nadaljevanje na zadnji strani

Dimitar Ganev umrl

Bil je predsednik prezidija narodnega sobranja LR Bolgarije

SOFIJA, 21. apr. (Tanjug) — CK BKP, prezidij narodnega sobranja in bolgarska vlada so sporočili, da je sinoči ob 21.15 umrl v Sofiji predsednik prezidija narodnega sobranja LR Bolgarije in član politbiroja CK BKP tovariš Dimitar Ganev.

Ganev je dolgo bolehal za srčno hibo, zadnje mesece pa je bil priklenjen na posteljo. Javnih manifestacij v Sofiji se ni udeležil od lanskega nacionalnega praznika Bolgarije, 9. septembra.

Ob smrti predsednika prezidija Ganeva so v Bolgariji razglasili tridnevno narodno žalovanje.

Ganev je bil rojen 1898. leta v Gradecu v Dobrudži. Že po zaključku gimnazije se je aktivno vključil v delavsko gibanje, član KP je postal 1921.

□ Nadaljevanje na zadnji strani

Sožalja ob smrti Ganeva

BEOGRAD, 21. apr. (Tanjug). — Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal prezidiju Narodnega sobranja LR Bolgarije ob smrti Dimitra Ganeva tole sožalno brzojavko:

»Z globokim obžalovanjem sem zvedel, da je umrl tovariš Dimitar Ganev, predsednik prezidija narodnega sobranja LR Bolgarije. Vam in prijateljskemu ljudstvu Bolgarije izražam iskreno sožalje.«

Predsednik zveznega izvršnega sveta Petar Stambolić je poslal predsedniku ministrskega sveta LR Bolgarije Todoru Živkovu tole brzojavko: »Ob nenadni smrti predsednika prezidija narodnega sobranja LR Bolgarije tovariša Dimitra Ganeva vas prosim, tovariš predsednik, da v imenu zveznega izvršnega sveta in v mojem imenu sprejmete izraze iskrenega sožalja ob hudi izgubi, ki je doletelo prijateljsko bolgarsko ljudstvo.«

Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović je poslal sožalno brzojavko zunanjemu ministru LR Bolgarije Ivanu Baševu.

BEOGRAD, 21. apr. (Tanjug) — Zvezni izvršni svet je sklenil, da bodo 23. aprila, na dan pogreba predsednika prezidija narodnega sobranja LR Bolgarije Dimitra Ganeva, na javnih poslopjih razobesili državne zastave na pol droga.

Oddaja BBC o Titu

London je te dni v znamenju sovjetskih obiskov — Zaskrbljenost zaradi položaja v Južni Rodeziji

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

LONDON, 21. aprila. (Po telefonu). »Čim topleje postaja vreme v mednarodnih zadevah, tem laže je doseči, da bo postalo še topleje,« je zapisal današnji »Guardian«. »To je resnični pomen včerajšnjega skupnega sporočila predsednika Johnsona in premiera Hruščova, da bosta ZDA in ZSSR zmanjšali proizvodnjo jedrskega materiala za vojaške namene«.

Danes se je premier Home v britanskem Spodnjem domu pridružil tej izjavi.

V Londonu menijo, da je ta sklep dosti bolj političnega in diplomatskega pomena kot vojaškega. Podoben sklep je sprejel Kennedy pred dvema letoma, Velika Britanija pa nekaj podobnega oktobra 1962. — poudarjajo v Londonu. Pomemben je tudi trenutek, v katerem je prišlo do te koristne odločitve. V zahodnih krogih v Ženevi na razorožitveni konferenci menda prevladuje mnenje, da Sovjetska zveza do predsedniških volitev v ZDA ne bo storila daljnosežnega koraka v smeri razorožitev. Zato je tembolj pomemben najnovejši sklep obeh velesil, ki dokazuje, da se tako ZSSR kot ZDA trudita, da bi ohranili ugodno vzdušje za poznejše večje odločitve.

*

Sicer pa je London te dni v znamenju sovjetskih obiskov. Že pred nekaj dnevi je prišel na obisk sovjetski minister za zunanjo trgovino Patoličev. V nedeljo pa skupina, ki jo vodi sovjetski minister za letalstvo Dementjev in v kateri je poleg sovjetskih letalskih strokovnjakov tudi sin premiera Hruščova Sergej. Britanski gospodarstveniki si veliko obetajo od teh obiskov za povečanje trgovine z ZSSR. To je razvidno tudi iz pozornosti, ki jo posvečajo tem obiskom. Generalni direktor britanskega kemijskega koncerna I. C. I. je v intervjuju na televiziji dejal, da bo britanska kemijska industrija prodala Sovjetski zvezi kompletne kemijske tovarne z licencami in patenti vred. Nudila bo tudi strokovnjake, kolikor bo to potrebno. Kar pa zadeva razgovore s sovjetskim ministrom za letalstvo, je znano, da si Britanija izredno prizadeva dobiti dovoljenje za pristajanje letal družbe BOAC na velikih sovjetskih letališčih na

●●●● Nadaljevanje na zadnji strani

TRADICIJA
ISKRA
KVALITETA
RADIOGRAMOFON
TRIGLAV DE LUXE

Danes v „Delu"

3. stran:
Ali res ne najprej splošni zdravnik?
4. stran:
»Mala umazana vojna« v ZDA
5. stran:
»Shakespeare pri Slovencih«
6. stran:
Srebrn lesket v nemih očeh
Naše košarkarice že v finalu
7. stran:
Dom in družina
11. stran:
Pariz: turizem v slepi ulici

Najhujši teden za Sajgon

Južnovietnamske enote so imele 200 mrtvih

SAJGON, 21. aprila. (AP). Ameriški krogi v Sajgonu so danes objavili, da je bil prejšnji teden za južnovietnamske enote najhujši, odkar traja vojna z osvobodilnim gibanjem Vietkonga. Borci Vietkonga so v tem tednu ubili 200 vladnih vojakov in jih okrog 800 ranili.

Največ izgub so pretrpele vladne sile na področju Kien Long, kjer je bilo ubitih in ranjenih 300 vojakov.

Po istih virih so znašale izgube sil Vietkonga prejšnji teden 710 ljudi, vendar pri tem niso povedali, koliko je bilo mrtvih, pač pa samo trdijo, da so od teh »večino ubili«. Med drugim priznavajo, da so sile Vietkonga zaplenile vladnim enotam dvakrat več orožja, kot so ga izgubile.

Ameriški predstavnik je povedal, da so se izgube vladnih čet povečale v zadnjih dveh letih od 300 ljudi na teden na okrog 600 ljudi na teden v tem letu. Naglasil je sicer, da so se tudi operacije vladnih čet v zadnjih tednih razširile. Vendar pa so sile Vietkonga povečale število svojih napadov za okrog 100 na teden, tako da doživijo vladne enote zdaj skoraj 600 napadov na teden.

Ameriški predstavnik je to povedal nedolgo potem, ko je bil na obisku v Južnem Vietnamu ameriški zunanji minister Dean Rusk. Ta je po vrnitvi v Washington sinoči izjavil, da so nekateri problemi, s katerimi se uboda režim v Sajgonu, še zelo kritični«.

Popovićev morilec se zapleta

BONN, 21. apr. (Tanjug). Obremenilne priče in izvedenci na bonskem procesu proti ustašem so danes dokumentirano utemeljevali glavne obtožbe proti organizatorjem zločinskega napada na jugoslovansko predstavništvo v Bad Godesbergu — Mehlemu ter umora jugoslovanskega uslužbenca Momčila Popovića. Pri soočenju z višjim policijskim inšpektorjem Linkscheidom, ki je vodil prvi del preiskave, se je obtoženi Perčić večkrat zapletel v protislovja.

Pred sodiščem so rekonstruirali dogodke. V ta namen so prinesli v sodno dvorano vrata, ki jih je prebila krogla iz Perčićevega revolverja in zadala smrtno rano Jugoslovanu Momčilu Popoviću. Dva bonska zdravnika sta potrdila navedbe v obtožnici, da je jugoslovanski uslužbenec podlegel tej rani.

Spremembe v zavarovanju premoženja

Skupnost zavarovanja je obravnavala predloge novih pravil in tarif

BEOGRAD, 21. apr. (Tanjug.) — Ves sistem zavarovanja premoženja pred škodo bo v prihodnje postavljen tako, da bo deloval kot preventiven ukrep. To je glavni sklep upravnega odbora Jugoslovanske skupnosti zavarovanja, ki je danes obravnaval predloge novih pravil in tarif zavarovalnih premij.

Po predloženih pravilih in pogojih za zavarovanje premoženja, ki bodo pozneje bolj konkretno določeni, je predvidena razširitev zavarovanja na mnoge nevarnosti, ki jim je premoženje zavarovancev izpostavljeno, pa doslej ni bilo zajeto z zavarovanjem. Tako je predvideno zavarovanje pred potresom, škodo, ki jo napravijo poplave, škodo, ki jo napravi odtekanje vode iz vodovodnih ali odtočnih cevi v gradbenih objektih, škodo pred udarcem motornih vozil, škodo, ki jo povzročajo nesreče v gradbeništvu itd. Razširjeno bo tudi dosedanje obvezno zavarovanje v kmetijstvu.

Tarifne stopnje premij za zavarovanje bodo bolj usklajene z riziki, ki jih prevzema skupnost zavarovanja, in določene bodo tako, da bodo spodbujale zavarovance k preventivnim ukrepom.

Na seji so poudarili, da je spričo tega novega sistema pravil pričakovati pocenitev zavarovanja, k čemur naj prispeva tudi predvidena razširitev zavarovanja na premoženje in državljane. Lani so znašale vse premije kakih 71 milijard dinarjev in od tega je odpadlo 76.8 odst. na obvezno zavarovanje, 23.2 odst. pa na prostovoljno. To kaže, da prostovoljno zavarovanje za primer škode raznih vrst pri nas še ni zadostno.

Sobranje o posledicah potresa

Ob skupni moči se življenje v Skopju normalizira

SKOPJE, 21. aprila. (Tanjug). Republiški in gospodarski zbor sobranja Makedonije sta na današnji skupni seji sprejela poročilo o cenitvi škode, ki je nastala v Skopju ob lanskem potresu, in o dosedanjih uspehih pri urejanju razmer v glavnem mestu Makedonije.

V ekspozeju člana izvršnega sveta Makedonije Vasila Grivčeva je rečeno, da je potres v Skopju povzročil za kakih 350 milijard škode. Porušenih je bilo 14.706, hudo poškodovanih pa nad 20.200 stanovanj.

Ob velikih naporih vse jugoslovanske skupnosti ter pomoči iz tujine je začelo življenje v porušenem mestu znova utripati. Samo do konca lanskega leta so v mestu popravili 7000 stanovanj v družbeni lastnini, 113 javnih poslopij in kakih 4800 zasebnih stanovanj. Zgradili so tudi 11 novih predmestnih stanovanjskih naselij, v kateri je nad 12.000 montažnih stanovanj. Naselja s sodobnimi stanovanjskimi hišicami in vsemi potrebnimi komunalnimi in stranskimi objekti bodo povsem dograjena do junija letošnjega leta.

Grivčev je poudaril, da pripravljajo strokovnjaki nov urbanistični načrt Skopja, ki bo sestavljen do konca letošnjega leta. Za določitev nove urbanistične koncepcije Skopja so pritegnili domače in tuje strokovnjake.

Sprejemi in obiski

BEOGRAD — Predsednik republike Josip Broz Tito je včeraj sprejel novega izrednega in opolnomočenega veleposlanika Švice v Jugoslaviji Guida Laporija, ki mu je izročil akreditivna pisma.

BEOGRAD — Včeraj popoldne je predsednik republike Josip Broz Tito sprejel jugoslovanskega veleposlanika na Poljskem Ljuba Babića.

Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović je sprejel nova izredna in opolnomočena veleposlanika Indonezije Radena Subijakta in Italije Roberta Duccija, ki sta mu izročila akreditivna pisma.

Zvezni sekretar za zunanjo trgovino Nikola Djuverović je danes na dveh posloviih obiskih sprejel maroškega veleposlanika Kacema Zhurija in venezuelskega veleposlanika Simona Alberta Consalvija.

TRIPOLIS — Minister za zunanje zadeve Libije Husein Mazig je sprejel jugoslovanskega veleposlanika Mirka Ostojića.

ZAGREB — Sem sta prispela pravosodni minister Tanganjike Šejk Amri Abedi in državni tožilec Tukunjuba, ki sta že nekaj dni v naši deželi.

Zagreb je obiskal protestantski škof iz Osla g. Mauritz Loge. Kot gost Zveze združenj borcev NOB Jugoslavije bo v Zagrebu obiskal muzej revolucije in se sestal s preživelimi interniranci nekdanjih nacističnih taborišč v Norveški. Med vojno je bil g. Loge znan voditelj odporniškega gibanja na Norveškem.

V Vojvodini zasejanih 100.000 ha

NOVI SAD, 21. apr. (Tanjug). — Po najnovejših podatkih pokrajinske gospodarske zbornice so v Vojvodini zasejali doslej z raznimi pomladnimi kulturami nad 104 tisoč ha polj. Največje površine, kakih 42.000 ha, so posejali s sladkorno peso, sončnice so posejali na 34 tisoč hektarih, koruzo pa na 25.000.

Izpraznitev Zavojskega jezera

Šele potem se bodo odločili, čemu bo služilo

NIŠ, 21. aprila. (Tanjug). Direkcija za ureditev steka Velike Morave je končno sklenila, da bodo v začetku junija izpraznili Zavojsko jezero, ki je nastalo lani 26. februarja, ko se je poldrugi milijon kubikov kamenja in prsti usulo v sotesko in pregradilo pot reki Visočici. Po zadnjih računih je zdaj v Zavojskem jezeru približno 17 milijonov kubikov vode.

Jezero bodo izpraznili po 600 m dolgem predoru, ki so ga zgradili pod hribom na levi strani jezu, zadnjih 5 m predora pod jezom, kjer je voda globoka 34 m, bodo prebili s posebnimi minami tik pred izpraznitvijo jezera.

Po izpraznjevanju jezera, ki bo trajalo približno 15 dni, bodo sprejeli tudi končne sklepe o ureditvi tega področja. Strokovnjaki direkcije za ureditev steka Velike Morave pravijo, da bo jezero vsekakor ostalo. Ko bodo po izpraznitvi preizkusili temelje naravnega jezu, bodo odtočni predor zaprli in umetno jezero se bo ponovno napolnilo. Ni pa še znano, kakšen bo namen tega umetnega jezera: ali bodo zgradili na njem hidrocentralo ali pa bodo vodo uporabljali za namakanje polj.

Naši zdravniki v Libiji

TRIPOLIS, 21. apr. (Tanjug) — V Chatu v Libiji so priredili svečanost ob zaključku dela prve skupine jugoslovanskih zdravnikov v Cirenaiki. Svečanosti so se udeležili libijski minister za zunanje zadeve, rektor islamske univerze, guverner področja Beide ter več drugih uglednih libijskih osebnosti. Navzoč je bil tudi jugoslovanski veleposlanik v Libiji Mirko Ostojić.

Počitniški center pri Sutomoru

Organizacijo so prevzeli sindikati in kolektivi iz Srbije

BEOGRAD, 21. apr. (Tanjug). — V Čanju pri Sutomoru bodo začeli graditi velik center za počitek in rekreacijo delavcev in uslužbencev. Na razpolago bo 2000 postelj, imeli pa bodo tudi urejeno plažo, več restavracij, tržnico, pošto, klnodvorano in športna igrišča. Računajo, da bodo že prihodnje leto lahko prišli v ta center prvi gostje. Zgraditev centra v Čanju pri Sutomoru je organiziral odbor za počitek in telesno kulturo republiškega sveta Zveze sindikatov Srbije, denarna sredstva pa so prispevali kolektivi iz mnogih krajev.

Prednost takšnih centrov pred klasičnimi počitniškimi domovi je večstranska. Komunalni objekti ter objekti za razvedrilo in šport so namenjeni skupni uporabi, vsako podjetje pa razpolaga z določenim številom postelj, kar je odvisno od višine sredstev, ki jih je vložilo. Vse to omogoča bolj racionalno izkoriščanje zmogljivosti, kar znatno zniža stroške.

Aleksandar Grličkov v Žalcu in Velenju

LJUBLJANA, 21. aprila. — Drugega dne svojega bivanja v Sloveniji je predsednik izvršnega sveta SR Makedonije Aleksandar Grličkov obiskal v spremstvu člana izvršnega sveta in predsednika gospodarske zbornice SRS Rika Jermana Žalec in si ogledal Inštitut za hmeljarstvo in izvozno podjetje za hmelj Hmezad.

V Velenju pa se je Grličkov zanimal zlasti za urbanistične rešitve pri izgradnji novega mesta.

Pisma bralcev

Kako je pri nas?

Tovariš urednik,

čital sem, da so v ZR Nemčiji zopet, to je tretjič zapored, podaljšali dovoljenje, da sme ribja industrija uporabljati za ribje konzerve še eno leto konservirno sredstvo Hestamethylentetramin, kratko Hestamin. To sredstvo bi moralo na podlagi zakona o živilih izginiti iz konzerv, ker je zdravju škodljivo, že leta 1959. Podaljšanje uporabe je ribji industriji uspelo, češ da bi sicer bil ogrožen njen obstoj. V resnici je šlo in gre za dejstvo, da se da z uporabo Hestamina več zaslužiti. Z najmodernejšimi napravami se dajo ribje konzerve producirati brez uporabe Hestamina. Zahteva pa to izdatke za ustrezne investicije. Zanimivo je, da gredo nemške ribje konzerve v inozemstvo brez Hestamina, ker na primer Francija onemogoča uvoz konzerv, ki bi vsebovale to sredstvo.

Za zaključek se vsiljuje vprašanje, kako je s to rečjo pri nas? Gotovo zanima odgovor vse potrošnike ribjih konzerv. Kaj pravijo naši predpisi o živilih za take primere? Kako delajo naše tovarne ribjih konzerv? Pripomniti je treba, da morajo v Nemčiji ribje konzerve, ki vsebujejo Hestamin, imeti napis: Konzervirno sredstvo Hestamethylentetramin.

Ing. JOSIP ŠTOLFA,
Ljubljana,
Pleteršnikova 3

Splošno je znan hitri razpad ribjega mesa, ki ga je treba zaradi tega takoj po ulovu konservirati npr.: s hlajenjem, zmrzovanjem, soljenjem — ali predelavo v pločevinkah, kar predstavlja najbolj trajno ribjo konzervo. Našteti načini konserviranja seveda niso neka posebnost Zahodne Nemčije, temveč se uporabljajo povsod, kjer je razvita industrija predelave rib.

Med kemičnimi sredstvi, ki se sicer čedalje redkeje dovoljujejo pri konserviranju rib v pločevinkah, je znano sredstvo heksametilentetramin (kot zdravilo znano pod imenom Urotropin). Pomisleki proti urotropinu (trivialnega imena Heksamin, heksa itd.) so se pojavili zlasti pri nedavnih poostrenih raziskavah in tem sledečemu nasprotovanju slehernega dodajanja tujih snovi živilom. Kar se tiče urotropina, je sumljiv fiziološko in tudi je že potrjen kvarni učinek formaldehida, ki nastane pri razkroju urotropina v eventualno kislem okolju živila ali v želodcu z želodčno kislino. Sicer je bilo dolgo časa sporno vprašanje, koliko je smatrati minimalne količine formaldehida kot fiziološko škodljive ali celo nevarne. Najnovejša strokovna literatura se nagiba k mnenju, da se je bolje izogniti vsakršnim možnim, nepredvidenim kvarom organizma ter predlaga, da se uporaba urotropina prepove.

Urotropin se uporablja le za določene ribje konzerve, in sicer le za tiste, ki se jih ne sme sterilizirati pri visoki temperaturi nad 100° Celzija, to se pravi pri polkonzervah. Nekatere ribe in morski raki se namreč pri zvišanih temperaturah deformirajo in razmehčajo.

Urotropin je zelo težko nadomestiti z vsestransko ustrezno učinkovitim drugim načinom konserviranja, kar je razvidno prav iz neprestanega podaljševanja uporabnega dovoljenja v Zahodni Nemčiji. Urotropin ne spreminja okusa ribe.

Naši dosedanji predpisi dovoljujejo konserviranje z urotropinom le v neprodušno zaprtih nestabiliziranih konzervah, in sicer največ 25 mg na 100 g vsebine konzerve. Ker se pravkar razpravlja o novih, sodobnejših predpisih, ne moremo dati nobene prognoze o dokončni rešitvi vprašanja urotropina.

Naša domača industrija predelave rib v Sloveniji ne uporablja urotropina.

Ing. JOŽE HOČEVAR,
Zavod SRS za zdravstveno varstvo

Tudi dohodek v naravi je del osebnega dohodka

Tovariš urednik,

ob številnih pripombah in predlogih k novemu pokojninskemu zakonu ni še nihče omenil osebnih dohodkov v naravi.

Veliko nas je namreč delavcev, ki prejemamo del osebnih dohodkov tudi v naravi. To smo delavci, ki prejemamo službeno obleko oziroma uniformo in obutev, kar znese v denarju na posameznika približno 40.000 din letno. Če bo torej pokojnina odvisna od višine dohodkov, zakaj ne bi tudi plačilo v naravi prištevali k mesečnim prejemkom? Že tako bomo precej prizadeti, ker imamo kot nižji ali nekvalificirani delavci nizke osebne dohodke, če pa ne bodo šteli dohodkov v naravi med osebne dohodke, bomo še bolj.

Isto velja za hišnike. Marsikateri delavec je bil v taki stanovanjski stiski, da je bil prisiljen zapustiti službo, v kateri bi si pridobil kvalifikacijo — prevzel je službo hišnika, da si je pridobil stanovanje. Ni pa računal na stara leta, ko bo šel v pokoj; takrat se mu bo maščeval njegov korak.

Dokler aktivno dela, uživa nekatere ugodnosti: brezplačno stanovanje, kurjavo, vodo, razsvetljavo itd., vse to pa ob upokojitvi odpade.

Dohodek delavca je torej lahko izražen v denarju ali v naravi, tudi slednjega pa je treba šteti kot osebni dohodek.

IGNAC KORUZA,
Ljubljana, Trg OF 16

Vredno pohvale

Tovariš urednik,

v rubriki Pisma bralcev čitam vse preveč pisem, ki grajajo delo bodisi skupnosti oz. ustanov ali posameznikov, še premalo pa je pisem, ki bi opisovala vzorno delo.

Strinjam se, da kritika mora biti, da bomo odpravili razne napake, mislim pa, da je še bolj potrebno dajati pohvale, ki bodo spodbuda za še nadaljnje požrtvovalno delo vestnih ljudi in zgled za malomarneže.

Ali ne bomo prej kot z javno kritiko odpravili napake na ta način, da bomo prikazovali vzorne primere, ki bodo kot ogledalo odražali nepravilnosti?

Ali je prav, da najbolj obremenjene ljudi največkrat kritiziramo?

Vsi vemo, da je zdravstvo v primerjavi z drugimi ena najbolj obremenjenih ustanov, in prav v zvezi z zdravstveno službo hočem prikazati vzor dela.

Naša kolegica v službi ima hčerko, ki ji je zdravnica priporočila detajlni specialni pregled 4 specialistov in ji izdala ustrezne napotnice za POLIKLINIKO V LJUBLJANI. Ker pa smo od Ljubljane oddaljeni 65 km in so slabe prometne zveze, se je kolegica z dopisom obrnila na omenjeno polikliniko v upanju, da ji bodo določili datum za vsaj 2 pregleda, da bi imela manj stroškov oz. zamujenih ur.

Že 5 dni po odposlanem dopisu (2 in 2 dni potuje pismo) je prejela odgovor na dopis, ki ga je vredno za vzor dobesedno napisati:

V zvezi z Vašim dopisom z dne..... Vam sporočam, da naj se Vaša hčerka javi na polikliniki dne 22. 4. 1964. ob 7. uri zjutraj.

S seboj naj prinese vse štiri napotnice in naj jih takoj odda v sprejemni ambulanti oz. pisarni vsakega oddelka. Na okulističnem oddelku naj napotnico odda medicinski sestri. Ko bo vse napotnice oddala, naj gre najprej (naštet vrstni red.)

Prosimo, da nas obvestite, če se z našim predlogom ne strinjate!

Poleg tega je bilo na napotnici še ime zdravnika, pri katerem naj se javi.

Presenetila me je izredna organizacija, še bolj me je pa presenetil pripis, da naj javi, če se s predlogom za datum ne strinja, ker je iz tega razvidno, da bi bili pripravljeni še nadalje pomagati v primeru zadržanosti pacientke ali ne glede, iz kakšnih drugih vzrokov bi se pacientka omenjenega dne ne mogla javiti. Ali bi ne bilo zanje mnogo bolj preprosto, da bi omenjeni dopis kar prešli, namesto da so imeli delo z njim?

Mislim, da je potrebno take ljudi javno pohvaliti, ker s takim delom koristijo ne le pacientu, temveč tudi celotni naši družbi.

JOŽE ALBREHT,
Cerkno 42

Ob treh člankih

Tovariš urednik,

v »Perspektivah« št. 36-37 sem bral tri prispevke: »Dve podobi kranjske kulture«, »Ob nekem procesu na neki šoli« in »Pismo uredništvu«. Vsi trije prispevki obravnavajo isto zadevo. Ne morem reči, da sem bil ob branju posebno presenečen, ker vem, da v nekaterih naših šolah odnosi v resnici niso urejeni. O teh problemih so načelno razpravljali pred prvo konferenco ZMS (npr. »Razgovor za oglato mizo v uredništvu »Mladine«) in na republiški konferenci sami.

Toda tu imamo nekaj KONKRETNEGA in — oprostite — zdi se mi, če so navedbe točne, da je ta zadeva veliko hujša kot tista v »Knjigotisku«. (Zavedam se, da bo zaradi tega stavka veliko zamere, hočem reči, da sem trikrat premislil, preden sem enkrat napisal.) Torej — če so navedbe R. S., Aleša Kermavnerja in Marka Pogačnika točne, se z njihovimi ugotovitvami povsem strinjam! Vsekakor me pa zanima tudi »druga plat zvona« (in najbrž ne samo mene). Ti, po moje zelo široki in globoki problemi, se dajo odlično povezati s pogledi F. Setinca v prispevku »Samovolja in odgovornost« (»Teorija in praksa« št. 3, še celo str. 404).

Saj se menda vsi zavedamo, da smo z vzgojo na naših šolah nekoliko v zaostanku. Z odkritimi besedami se bomo morda premaknili z mrtve točke in s tem koristili tisočem mladincem in vsej družbi, ki ima pri tem največjo škodo, ali nasprotno korist pri pravilnem delu. Čudim se in se ne čudim zapisanim mislim dijaka: »... brezobzirno podiranje zatonjega miru, ki vlada v naši dijaški družbi...«, »... razgrebanje lupin, ki sta nam jih okolje in vzgoja nadevala in vsiljevala skozi vso mladost, ko smo živeli kot nemočen predmet v rokah ‚usode'...« ali »... odpiranje izvira resnice, ki je v vsakem izmed nas, samo da je skrit pod naplavinami sveta, odtujenega v nas samih...« ipd. Čudim se pogumnim mislim dijaka, ne čudim se pa sami vsebini, ker vem, da si zavestno ali podzavestno isto želi marsikdo, večina, se celo pa mladina. Skoraj prepričan sem, da na tisti šoli ni dosti govora o dijaški šolski skupnosti, o razrednih skupnostih, če pa že je, bo pa pri tem več za mladino še škodljivejšega FORMALIZMA. Ali so tega krivi dijaki, ali celo en sam dijak? Ali ne bi bilo morda bolje poslati po zdravniško potrdilo v DANAŠNJEM času nekoga drugega?

Skratka: ne sprašujem samo zato, ker sem radoveden, tudi ne gre pri tem samo za enega dijaka, niti za deset ali samo za eno šolo in en zbor, ampak slutim, da bi ob tem problemu mogli koristiti mnogim. Vzgojne napake v odnosih na šolah II. stopnje se komaj v zadnjem času ponekod maščujejo na samih šolah, njih škoda pa se dejansko kaže že ves čas v podjetjih in ustanovah, na univerzi in drugod. So znaki za to, ni pa seveda direktnih dokazov, a stvar je razumljiva! Prepričan sem, da bi samoupravljanje hitreje napredovalo v naši družbi, če bi bila močnejša, boljša in predvsem pristnejša vzgoja v samoupravljanju na šolah II. stopnje (od mladega človeka ne moremo pričakovati že nekih znanj, npr. pri vstopu v šolo pri njegovih petnajstih letih, zato sem napisal »vzgoja v samoupravljanju«, ki v drugem delu preide v pravo samoupravljanje).

PAVEL GOLMAJER,
Celje, Ljubljanska 6

Vino je predrago

Tovariš urednik,

v Delu z dne 7/4-1964 sem na 7. strani bral članek »Kam z vinom?«. Iz članka je razvidno, da je v vsej državi več ko 45.000 vagonov vina neprodanega. Člankar navaja, da bi vsega tega vina že zmanjkalo, če bi si vsak odrasli državljan privoščil dnevno kozarček vina za okrepčilo.

Res je, da bi delovnemu človeku po opravljenem delu, pa tudi starčkom, koristil kozarček naravnega vina, na žalost pa previsoke cene vina tega ne dovolijo. Že do sedaj je stal liter malo boljšega vina v gostiščih skoraj povprečno dnevno pokojnino nižjega upokojenca. Pred kratkim pa so se cene vinu v gostiščih celo zvišale, in to za 50 din pri litru; ne vem, zakaj je bilo to potrebno. Kako naj si potem nižji upokojenci in delavci z nizkimi zaslužki privoščijo vsak dan čašo dragega vina, ko pa dohodki ne zadostujejo niti za najpotrebnejše življenjske potrebščine. Takih državljanov z nizkimi dohodki pa nas je v vsej državi verjetno več kot polovica.

Gospodarska zbornica menda priporoča, naj bi občinske skupščine znižale prometni davek na točenje alkoholnih pijač — to naj bi vplivalo na znižanje cene vino. Dvomljivo je, da bi tak ukrep pognal cene vinu navzdol, saj se je tudi pravi kavi v zrnu cena znižala (zaradi ukinitve uvoznih carin). V gostiščih pa je kuhana kava kljub temu obdržala staro ceno.

IVO MAJHENIČ,
Mozirje 48

Zakaj ne tudi štajerski ansambli?

Tovariš urednik,

sem zvest poslušalec radijske oddaje četrtkovih večerov domačih pesmi in napevov. Vendar se nikakor ne morem spoprijazniti s tem, da ne sodelujejo v teh oddajah tudi štajerski ansambli. Sot so na primer sekstet Milana Vitka iz Maribora, kvintet bratov Petrič iz Maribora, Dobri znanci iz Celja, Logarski fantje itd.

Menim, da so našteti ansambli, kot so na primer jo upoštevanje, saj se zanje zanima mnogo poslušalcev, zlasti iz naših krajev.

Morda bo RTV Ljubljana pojasnila, zakaj štajerskih ansamblov ne vključuje v program četrtkovih večerov domačih pesmi in napevov?

Upam, da bom dobil odvor.

JOŽE KACIJAN,
Slovenj Gradec

Številni udeleženci in bogat program novosadskega sejma

Prijavljenih že 1300 razstavljalcev iz 20 držav

NOVI SAD, 21. aprila. (Tanjug). Danes so sporočili, da bo na letošnjem mednarodnem kmetijskem sejmu v Novem Sadu, od 10. do 17. maja, sodelovalo skupaj z Jugoslavijo 20 dežel. Prvikrat letos bo razstavila tudi Norveška, Italija, ZR Nemčija, Bolgarija, DR Nemčija in Madžarska bodo imele lastne paviljone.

Na živinorejskem delu sejma bodo najboljše plemensko živino razstavili kmetovalci iz Velike Britanije, Avstrije, Danske, Holandske, ZR Nemčije, Bolgarije in najbrž tudi iz ZR Nemčije. Naši živinorejci bodo razstavili približno 1000 glav goveje živine.

Za sodelovanje na letošnjem, 31. mednarodnem sejmu v Novem Sadu se je prijavilo že nad 1300 razstavljavcev, med njimi 237 tujih. Največ bo razstavljalcev kmetijskih pridelkov, in sicer 700, proizvode živilske industrije bo razstavilo kakih 250 podjetij, kmetijske stroje pa nad 180 domačih in tujih tovarn. Zanimivo je, da bo na letošnjem sejmu v Novem Sadu sodelovalo 55 naših poslovnih združenj.

Razen tradicionalne nacionalne razstave vin in sadnih sokov bodo na letošnjem novosadskem sejmu priredili tudi naslednje razstave: »sodobna prehrana ljudstva«, »proizvodnja mesa in mleka«, »plantaže topolov« in »plantaže japonskih murv«. Odprta bo tudi »razstava hidromelioracije v Srbiji,« ki bo prikazala hidromeliorativne ukrepe v območju Velike Morave, v Posavini in v Pančevačkem Ritu ter prekop Donava—Tisa—Donava.

Nedopustno izplačilo premij na Hrvatskem

ZAGREB, 21. aprila (Tanjug) — Odbor za družbeno nadzorstvo sabora Hrvatske je na današnji seji razpravljal o nedopustnem prejemanju premij za rejo živine in regresa za mleko, gorivo in rezervne dele za kmetijstvo. Odbor je ugotovil, da je 56 kmetijskih organizacij lani na Hrvatskem neupravičeno prejelo blizu pol milijarde premij in regresa.

Odbor je ugotovil pogostne primere, da so premije izplačevali tudi za tisto živino, ki ni bila določen čas v reji, in za živino, ki pri dobavi po kakovosti ni ustrezala. Mnogo pomanjkljivosti so ugotovili tudi pri izplačevanju premij za kravje mleko in pri izplačevanju regresa za gorivo, namenjeno potrebam ribištva, kmetijstva in gozdarstva.

V BiH za 25 milijonov pokvarjenih živil

SARAJEVO, 21. aprila (Tanjug) — Po nalogu sanitarne inšpekcije so vzeli lani v Bosni in Hercegovini v trgovinskih in gostinskih obratih zaradi slabe kakovosti iz prometa kakih 25 milijonov živil. To so povedali na današnji seji socialno-zdravstvenega zbora skupščine BiH. Zbor je danes obravnaval delo republiških sekretariatov za zdravstvo in socialno varstvo.

K nižjim pokojninam višje dodatke

Predlog zakona o skrajšanju vojaškega roka in predlog zakona o izplačilu pokojninskega dodatka dostavljena zvezni skupščini

BEOGRAD, 21. aprila. Med več predlogi za nove zakone, ki so jih te dni poslali zvezni skupščini, bo širšo javnost posebno zanimal predlog zakona o spremembi zakona o narodni obrambi (skrajšanje vojaškega roka) in predlog odloka o izplačilu dodatka k pokojnini v letošnjem letu (v splošnem povprečju 8 % skupnih izplačil pokojninskih prejemkov).

VOJAŠKI ROK — 18 MESECEV

Po predlogih za spremembo zakona o narodni obrambi se kadrovski rok v JLA praviloma skrajšal na 18 mesecev, razen za fante, ki bodo služili v vojni mornarici, kjer bi trajal vojaški rok dve leti. Novi člen 71. zakona o narodni obrambi naj bi se po predlogu glasil:

»Vojaški rok v Jugoslovanski ljudski armadi traja 18 mesecev, razen v vojni mornarici, kjer traja dve leti. Kot izjema določbe prvega odstavka tega člena traja vojaški rok eno leto: za fante, ki uspešno končajo šole za rezervne oficirje; za fante, ki zaključijo prvo stopnjo študiranja na fakulteti, visoki šoli ali umetniški akademiji, ali fante s končano višjo ali visoko šolo, umetniško akademijo ali fakulteto; za fante, ki so edini hranilci družine.«

Vojaški rok rekrutov bo torej trajal v prihodnje 18 mesecev samo v suhozemski vojski in vojnem letalstvu. Za vojaške obveznike, ki so imeli doslej po veljavnih predpisih pravico do 19-mesečnega vojaškega roka, skrajšanje tega roka ni predvideno.

Če bi se vprašali, na katere rekrute se nanaša ta zakon, bi našli odgovor v drugem in tretjem členu predloženega zakona. Obvezniki, ki so prišli v vojsko po uveljavljenju tega zakona, in obvezniki, ki bodo na dan uveljavljenja tega zakona služili vojaški rok, pa so jih poslali v enoto po 1. januarju 1963, bi služili vojaški rok po določbah tega zakona. Pa tudi vojake, ki so prišli v vojsko odslužit vojaški rok leta 1962 (razen v vojni mornarici) bodo odpustili pred potekom dveh let, toda šele ko bodo možnosti glede popolnitve potrebnih kadrov v JLA to dopuščale. Na enak način bo urejena tudi služba tistih obveznikov v vojski, ki bodo po uveljavljanju tega zakona končali 18-mesečni vojaški rok.

Ta zakon bo torej zajel vse fante, ki bodo šele vpoklicani v JLA, in tiste, ki so prišli k vojakom pred 1. januarjem 1963, kar pa bo odvisno od potreb in možnosti v JLA.

DODATEK UPOKOJENCEM — 11,7 MILIJARDE

ZIS je predlagal zvezni skupščini, naj sprejme poseben odlok, na podlagi katerega bi vsem osebnim, invalidskim in družinskim upokojencem v letu 1964 izplačali poseben dodatek v približnem znesku 8 % povprečnega letnega zneska skupnih pokojninskih prejemkov. To pomeni, da bo upokojencem letos v obliki posebnega dodatka izplačanih 11,7 milijarde dinarjev.

Razlog je predvsem potreba po zboljšanju položaja upokojencem pred uveljavljenjem novega pokojninskega sistema. Upokojenci v Bosni in Hercegovini bi s posebnim dodatkom dobili 1395 milijonov, v Črni gori 300,8, na Hrvatskem 3576,5, v Makedoniji 400,3, v Sloveniji 2121,5 in v Srbiji 3915 milijonov.

KDAJ BO DODATEK IZPLAČAN

Čeprav naj bi ta odlok zajel vse upokojence, bo pri tem vendar veljala določena omejitev. Dodatka ne bi dobili tisti upokojenci, ki so še vedno v delovnem razmerju in zato prejemajo samo del svoje pokojnine, kakor tudi upokojenci, živeči v tujini. Med »novimi« upokojenci bi dobili dodatek samo tisti, ki jim je bila pravica do pokojnine priznana pred 31. decembrom 1963.

Omejitev izplačila dodatka uživalcem pokojnine, ki so uveljavili pravico do pokojnine pred 1. januarjem 1964, se predlaga predvsem zato, ker na pristojnem mestu menijo, da so v obliki osebnih dohodkov — po katerih je tudi določena pokojnina — dobili materialno nadomestilo za zvišanje življenjskih stroškov v letu 1963. Gre pa še za eno omejitev — enkratni dodatek ne more presegati 32.000 din. To pomeni, da bi tudi letos, kakor lani, dodatek lahko bil določen po degresivni lestvici, tako bi bolj zaščitili upokojence z nižjimi prejemki.

Ker bo morala natančnejše predpise o višini dodatka na pokojnine ter o rokih in načinu izplačila tega dodatka določiti šele skupščina jugoslovanske skupnosti socialnega zavarovanja, je jasno, da bo (če bo odlok sprejet) dodatek izplačan v letošnjem letu, in sicer, kakor je rečeno v predlogu »najmanj« v dveh obrokih v letu 1964«.

Končano posvetovanje o transportu v industriji

ZAGREB, 21. apr. — S predvajanjem strokovnih filmov je bilo popoldne na zagrebškem velesejmu zaključeno dvodnevno strokovno posvetovanje o transportu v industriji. Več domačih in inozemskih strokovnjakov je v referatih in razpravi poudarilo pomen notranjega transporta, saj znaša v nekaterih industrijah transport do 60 odstotkov stroškov končne cene izdelka. Na sejmu so razstavljena tudi številna sodobna transportna sredstva — od dvigal, žerjavov, žičnic in viličarjev do najrazličnejših transportnih trakov, palet in drugih naprav, ki jih uporablja za interni transport sodobna industrija.

I. P.

»Majski sejem veselja« v Beogradu

BEOGRAD, 21. apr. (Tanjug). — Razen tradicionalne prvomajske parade na bulvarju revolucije bo v Beogradu v okviru proslave 1. maja organiziranih več priložnostnih prireditev na beograjskem sejmišču, Kalemegdanu in drugih krajih. Prvomajske prireditve se bodo začele 26. aprila, končale pa 3. maja.

Na današnji tiskovni konferenci odbora za proslavo 1. maja so sporočili, da bo v dvorani III. beograjskega sejmišča organiziran »majski sejem veselja«, ki bo trajal teden dni in na katerem bodo sodelovali najuglednejše estradni umetniki iz raznih krajev dežele.

Turistično društvo Velenje vabi

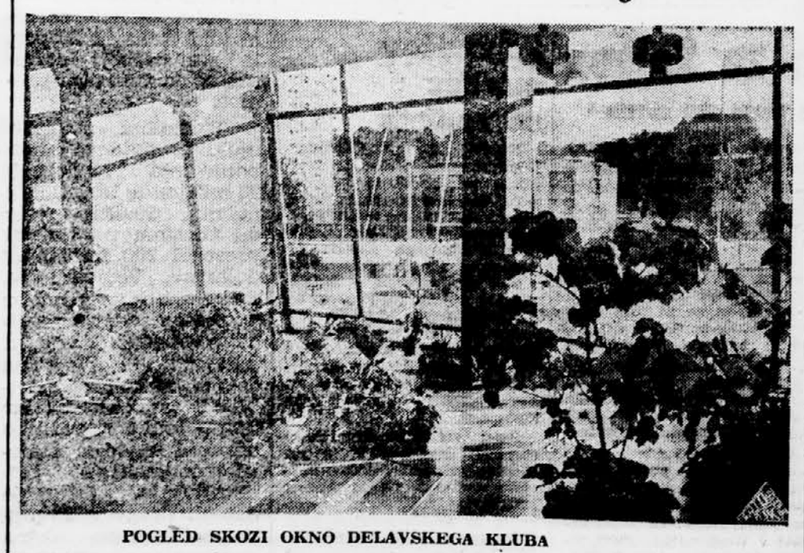

POGLED SKOZI OKNO DELAVSKEGA KLUBA

MANJŠI ZAVOD s samostojnim financiranjem v Ljubljani sprejme

samostojnega računovodjo

za 4 ure dnevno pretežno v dopoldanskem času.

Ponudbe v oglasni oddelek »Dela« pod »Takoj«.

3542

Komisija za sprejem in odpust delavcev

Keramične industrije Liboje — Celje

sprejme

VEČ MLAJŠIH OSEB,

ki se želijo priučiti za keramične strugarje na avtomatih.

3513

VEČJE PODJETJE V LJUBLJANI

SPREJME

SNAŽILKO

za dopoldansko čiščenje obratnih prostorov.

Prijave pošljite v oglasni oddelek »DELA« — pod »SNAŽILKA«.

PETER MOZOLEC TEKOČI TRAK

Ilustriral MARJAN BREGAR

V vzdušju mednarodne solidarnosti

BEOGRAD, 21. aprila — Tudi danes je bilo v veliki dvorani doma sindikatov slovesno in delovno, a hkrati prisrčno in sproščeno vzdušje. Vse današnje delo kongresa je namreč potekalo v znamenju pozdravov tujih delegacij, ki prisostvujejo kongresu. Samo na dopoldanskem delu zasedanja je pozdravilo kongres preko dvajset predstavnikov najrazličnejših tujih sindikalnih organizacij iz vseh koncev sveta. Na govorniškem odru so se vrstili drug za drugim predstavniki dežel Latinske Amerike, Evrope, Azije, Afrike. Dasi so govorili vsak o delu in problemih svoje dežele, je vse pozdrave preveval duh mednarodne solidarnosti delavskega razreda, ki jo je nemara med drugimi najlepše izrazil sekretar centralnega sveta Generalne federacije dela Francije, ki je dejal, da »ne poznam vašega jezika, vendar sem z lahkoto razumel besede, ki so zapisane nad tribuno delovnega predsedstva — proletarci vseh dežel — združite se — saj govore te besede srcu vsakega delavca.«

Mnogi predstavniki sindikalnih delegacij, tako iz evropskih kot izvenevropskih dežel, so poudarili, da so prišli na kongres zato, da bi spoznali delo naših sindikatov v trenutnem obdobju našega razvoja ter se seznanili z izkušnjami našega delavskega razreda.

Izrazit pečat današnjim pozdravom so dali predstavniki afriških držav, ki se borijo za nacionalno svobodo ali pa so jo dobile šele pred kratkim. Vsi so z velikim spoštovanjem govorili o našem narodnoosvobodilnem boju. Delegati so z burnim ploskanjem pozdravili predstavnika Angole, ki je dejal, »da delavci Angole ne bodo niti za trenutek počivali, dokler ne bo dežela svobodna.« predstavnika »tako imenovane Portugalske Gvineje in predstavnika Konga — Leopoldville, ki je z obzalovanjem govoril o smrti velikega demokrata Patricea Lumumbe.

Pravih ovacij je bil deležen predstavnik ilegalne organizacije delavske opozicije Španije, ki prisostvuje kongresu tajno ter zato tudi ni povedal svojega imena. Viharno ploskanje delegatov je doseglo višek, ko je dejal, potem ko je orisal borbo španskega delavskega razreda: »Tovariš Domingo bo predal predsedstvu skromno darilo naše organizacije, knjigo o življenju in delu španskega revolucionarja Juliana Grimauda; včeraj je minilo ravno eno leto, kar so ga ubili v frankističnih zaporih. Tovariš Domingo je tudi sam okusil frankistični teror, saj je pred kratkim prišel z robije, kjer je preživel 23 let.« Ko je vitki, črnolasi tovariš Domingo predal knjigo delovnemu predsedniku ter se objel s predsednikom Svetozarom Vukmanovićem, je dvorana znova zabučala v oglušujočem odobravanju.

Darila so predali kongresu tudi mnogi drugi predstavniki tujih delegacij; morda najbolj originalen je bil predstavnik Malija, »ki je zvedel za Jugoslavijo pred trideseti mi leti iz knjige črnskega dečka ter si ni nikdar mislil, da bo imel nekoč priložnost obiskati to deželo«. Kongresu je podaril kipec ženske iz slonove kosti z besedami, »da so naše žene v boju vedno zveste in zavzete«.

Edina ženska, ki je pozdravila kongres, je bila predstavnica sindikalne organizacije delavcev socialnega zavarovanja Mehike, ki so jo delegati toplo pozdravili. Govorila je o prijateljstvu mehiškega in jugoslovanskega ljudstva, na koncu pa pristavila s prisrčno neposrednostjo: »Prinesla sem tudi skromno darilo, vendar sem mislila, da bom govorila popoldne, pa ga nisem vzela s seboj.«

Od predstavnikov Latinske Amerike je govoril še član izvršnega sveta Generalne konfederacije dela Argentine, ki je govoril o boju argentinskih delavcev ter med drugim dejal: »Proizvedene dobrine se v naši državi ne razdeljujejo po načelu pravice in enakosti. Naše pojmovanje dela, njegovega dostojanstva, nas navaja k temu, da ne moremo opravičevati take delitve bogastev, ki ne temelji na ustvarjenem delu.

ANDREJ NOVAK

TRGOVSKO PODJETJE
PETROL V LJUBLJANI
sprejme:
— **UPRAVNIKA** aeroservisa na letališču Brnik
pogoj: aviomehanik ali pilot ali strojni tehnik; zaželeno je znanje angleščine
— **STROJEPISKO** — po možnosti z znanjem stenografije
— **POSLOVODJO bencinskega servisa v Kranju**
pogoj: visoko kvalificiran delavec v trgovini
Ponudbe pošljite na naslov: **Petrol — Ljubljana,** Vošnjakova ulica štev. 2.

Jugoslovanske izkušnje so spodbuda za delavski razred dežel vsega sveta

Tuje delegacije pozdravljajo V. kongres Zveze sindikatov

BEOGRAD, 21. aprila. Delo kongresa so danes domala v celoti izpolnili pozdravni govori predstavnikov tujih delegacij. Iz vseh je razbrati veliko priznanje uspehom jugoslovanskih narodov in delavskega razreda Jugoslavije v boju za zmago revolucije in socialističnih odnosov v naši deželi. Po njihovih besedah predstavljajo praktični dosežki jugoslovanskega samoupravnega sistema za številna sindikalna gibanja veliko spodbudo pri iskanju poti, ki bi njim glede na njihove pogoje najbolj ustrezala v prizadevanjih za doseganje istih smotrov.

Teme kongresa zanimive za Mednarodno organizacijo dela

Član oddelka za delovne odnose Mednarodne organizacije dela **Jan Vanek** je pozdravil kongres in med drugim dejal, da Mednarodna organizacija dela že od nekdaj posveča veliko pozornost razvoju in izkušnjam v Jugoslaviji, zlasti pa delu jugoslovanskih sindikatov v sistemu delavskega samoupravljanja. Organizacija si je prizadevala in si še vedno prizadeva, da bi prispevala h gospodarskemu razvoju Jugoslavije, zlasti kar zadeva izobraževanje vodilnega kadra v podjetjih, tehnikov in visoko kvalificiranih delavcev. Prav tako je posvetila obsežno študijsko delo jugoslovanskemu sistemu delavskega samoupravljanja, da bi mednarodni javnosti in sindikatom lahko podala čim popolnejšo tehnično poročilo o funkcioniranju delavskega samoupravljanja.

Jan Vanek je nadalje povedal, da je Mednarodna organizacija dela posebno zanima za tisto, o čemer bo govora na kongresu. Te zadeve so namreč v tesni povezanosti s številnimi vprašanji, ki jim je generalni direktor v svojem zadnjem govoru na mednarodni konferenci dela prisodil prioriteto pri preučevanju.

Prva dva izmed teh pomembnih problemov sta izboljšanje kvalifikacij in smotrnejša uporaba delovne sile za razvoj države in delitev dohodka ter odnosi te delitve do splošnih ekonomskih in družbenih smotrov. Kako uravnovesiti dohodke in cene, investicijske in potrošne sklade, kako zagotoviti vsem pravičen standard, kako zagotoviti ustrezne družbene službe ter stimulirati hkrati individualno in kolektivno pobudo, ki sta neogibni za razvoj — to so vprašanja, ki so pred večino držav na svetu, katere so na različnih stopnjah gospodarskega in družbenega razvoja.

»Vaše razprave o določanju stopnje investicij,« je dejal Jan Vanek, »kot tudi o ostalih vidikih politike, ki jo je na tem področju treba voditi na sedanji stopnji gospodarskega razvoja vaše države in ki postavljajo v nekem smislu na dnevni red vprašanje zaupanja v avtonomne družbene sile, vključene v okvir delavskega samoupravljanja, zaslužijo po mojem mnenju posebno pozornost. Če je treba metode in rešitve prilagajati razmeram in pogojem vsake posamezne države, jih je vendarle mogoče določiti samo v okviru široke razprave ob sodelovanju vseh zainteresiranih, predvsem pa z močno udeležbo delavskih organizacij.«

Drugi aktualen problem, ki ga naj reši Mednarodna organizacija dela, je status delavcev v proizvodnji in njihova vključitev v poslovanje podjetij. »To je problem,« je dejal Jan Vanek, »ki je vam po 15 letih vaših izkušenj z delavskim samoupravljanjem postal tako domač, da se pri njem ne bom zadrževal. Rad bi le pripomnil, da se — kot je videti — postopno spreminjajo tradicionalni delovni odnosi na podlagi čedalje številnejših izkušenj iz raznih krajev sveta. Menim, da dá lahko vaša dežela v tem pogledu izredno velik prispevek.«

Soglasnost stališč

Sekretar Svetovne sindikalne federacije **Robert Hernie** je pozdravil kongres v imenu te federacije in dejal, da je nenehna in primarna skrb tega foruma enotnost delavcev, sindikatov in mednarodnih sindikalnih organizacij.

Izjavil je, da so na V. kongresu organizacije, ki jo zastopa, med drugim podarili tudi naslednja načela, ki se nanašajo na sodelovanje tega svetovnega foruma z drugimi organizacijami: medsebojno spoštovanje in nevmešavanje v notranje zadeve drugih organizacij ali v zadeve strokovnih organizacij ter iskanje vprašanj, glede katerih se delavci lahko zedinijo.

Iz govora tovariša Vukmanovića, predsednika centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije na V. kongresu Svetovne sindikalne federacije je citiral naslednji odlomek:

»Medsebojno spoštovanje vseh sindikatov, izmenjava mnenj in stališč, preučevanje metod vseh držav — vse to je najboljša pot, kako uresničiti enotnost, medsebojno poznavanje in enotno akcijo sindikatov.«

»To potrjuje,« je končal sekretar Svetovne sindikalne federacije, »da so pri tej oceni stališča jugoslovanskih sindikatov in Svetovne sindikalne federacije soglasna.«

Hernie je tudi dejal, da je Svetovna sindikalna federacija pozdravila sklepe konference v Adis Abebi maja leta 1963, na kateri so potrdili privrženost izvenblokovski politiki.

Po njegovem je federacija prepričana, da bi sklicanje široke konference sindikatov Evrope in Afrike resno prispevalo k razvoju solidarnosti med delavci in sindikati v Evropi in Afriki. Prav tako je podčrtal pomen in pravilnost politike, ki zagovarja enotnost svetovnega sindikalnega gibanja.

Uspehi jugoslovanskih narodov so mednarodnega pomena

V imenu Vseafriške sindikalne federacije je **Mahdjub Ben Sedik** pozdravil kongres in dejal, da je srečen, ker lahko v imenu te organizacije izroči kongresu tople in bratske pozdrave delavcev in kmetov afriške celine in njihove najboljše želje za uspeh kongresa.

Podčrtal je pomen zmage jugoslovanskih narodov v boju za neodvisnost in pri graditvi socializma in dejal, da so to dogodki mednarodnega pomena, ki so sestavni del pridobitev vseh narodov. Jugoslovanski delavski razred je pomembno prispeval k skupni stvari, kar zadeva osvoboditev narodov od vseh oblik dominacije in izkoriščanja.

Ko je poudaril, da je poglavitni problem za delavce in narode Afrike popolna in dokončna likvidacija kolonializma v vseh njegovih oblikah, je Ben Sedik povedal, da se vseafriška sindikalna federacija odločno bojuje proti tujim vplivom, ki povzročajo razcepljenost in slabljenje v sindikalnem gibanju in omogočajo tujo penetracijo in dominacijo. Izjavil je, da si vseafriška sindikalna federacija prizadeva, da bi odpravili sedanjo razcepljenost mednarodnega delavskega gibanja.

Generalni sekretar Konfederacije arabskih sindikatov Ased Rageh je zaželel v imenu te organizacije kongresu uspešno delo in prinesel iskrene bratske pozdrave srčnemu jugoslovanskemu ljudstvu in njegovemu priljubljenemu predsedniku Titu.

Zadovoljstvo sovjetskih ljudi spričo jugoslovanskih uspehov

Sekretar Vsezveznega centralnega sveta sindikatov Sovjetske zveze **Vasilij Iljič Prohorov** je pozdravil kongres v imenu 70 milijonov članov sovjetskih sindikatov in poudaril, da združujejo narode Jugoslavije in Sovjetske zveze bratske in prijateljske vezi, utrjene s skupnim prelivanjem krvi v bojih proti fašizmu. Iskreni prijatelji delavcev in vsi, ki jim je stvar delavskega razreda pri srcu, je izjavil Prohorov, cenijo pomembno in nespodbitno dejstvo, da se pozicije socializma v Jugoslaviji krepijo.

Prohorov je poudaril enaka ali sorodna stališča Sovjetske zveze in Jugoslavije glede mnogih mednarodnih vprašanj. Opozoril je na dobre odnose, ki se razvijajo med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo, na pomen obiska generalnega sekretarja ZKJ Josipa Broza-Tita v Sovjetski zvezi in prvega sekretarja CK KP SZ Nikite Hruščova v Jugoslaviji.

Ko je poudaril, da je mir zvest zaveznik socializma, je Prohorov podčrtal, da sovjetski delovni ljudje odločno zavračajo avanturistične trditve kitajskih voditeljev, da vodi pot v zmago dela nad kapitalom v mednarodnih razmerah preko nove svetovne termonuklearne vojne. Takšno stališče kitajskih voditeljev je imenoval škodljivo in nevarno, povsem nasprotno plemenitim in humanim idealom komunizma. Mednarodno delavsko gibanje zavrača to stališče.

Nato je prebral pozdrav Vsezveznega centralnega sveta sindikatov Sovjetske zveze V. kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije.

Izkušnje jugoslovanskega delavskega razreda — dragocena pomoč drugim

Nato je spregovoril **Mohamed Ghezli**, ki je toplo pozdravil kongres v imenu alžirskih delavcev. Visoko je ocenil prispevek Zveze sindikatov Jugoslavije v boju proti kolonializmu in neokolonializmu. Opozoril je, da je treba krepiti sodelovanje sindikalnih organizacij vseh držav.

V imenu Koordinacijskega komiteja sindikalnih organizacij Cejlona je pozdravil kongres sekretar komiteja **Remogius Prince Radzasurija**, ki je med drugim dejal, da bodo izkušnje jugoslovanskih delavcev pri reševanju raznih problemov v dragoceno pomoč cejlonskim delavcem, kar zadeva izboljšanje njihovih življenjskih in delovnih razmer.

Kongres je pozdravil tudi član upravnega odbora Generalne konfederacije dela Argentine **Mario Alberto Leito**, za njim pa predstavnik delavskih sindikatov Avstrije **dr. Josef Streibacker.**

Ko je poudaril, da povezuje bolgarske in jugoslovanske narode tradicionalno prijateljstvo, je predstavnik sindikatov LR Bolgarije **Grigor Ilijev** dejal, da pomenijo veliki rezultati, ki so jih jugoslovanski delavci dosegli v političnem in ekonomskem razvoju države, pomemben prispevek k socializmu in boju za mir na svetu.

Izraz proletarskega internacionalizma

Generalni sekretar Nacionalne zveze delavcev Angole **Pascal Luvualu** je sporočil kongresu tople pozdrave ljudstva afriške dežele, ki se bojuje za neodvisnost in nacionalno svobodo. Simpatije, ki jih jugoslovanski narodi nenehno izražajo za legitimen boj angolskega ljudstva, so izraz proletarskega internacionalizma.

Sagar Gupta, predstavnik Vseindijskega kongresa sindikatov, je izrazil želje za uspeh kongresa v imenu najstarejše indijske sindikalne organizacije. Prebral je tudi poslanico generalnega sekretarja te organizacije Dangea, v kateri je rečeno, da je treba odpraviti razcepljenost mednarodnega sindikalnega gibanja, ker koristi zgolj nasprotnikom, ki bi radi s tem ovirali boj sindikatov.

Nacionalni sekretar Generalne federacije dela Belgije **Willy Shuegens** je izročil kongresu pozdrave 700 tisoč članov te federacije.

Sekretar centralnega sveta Zveze sindikatov Češkoslovaške **Bedřich Kozelka** je dejal, da 5 milijonov članov češkoslovaških sindikatov z zanimanjem spremlja delo tega kongresa. Opozoril je na dolgoletno tradicionalno prijateljsko sodelovanje med jugoslovanskimi in češkoslovaškimi sindikati in ocenil skupne razgovore v lanskem letu kot zelo koristne.

V imenu Indijskega nacionalnega kongresa sindikatov je pozdravil V. kongres **Kassinat Pandija** in poudaril, da jugoslovanski in indijski sindikati sodelujejo in da izpričujejo v določeni meri enotnost pogledov in mnenj. Na podlagi jugoslovanskih izkušenj so v nekaterih indijskih industrijskih organizacijah uvedli sistem delavskega samoupravljanja, ki je še v eksperimentalni fazi.

Predstavnica sindikata državnih uslužbencev socialnega zavarovanja Mehike **Hortenzija Rojas Velasques** je izročila kongresu pozdrave članov sindikata, ki ga zastopa.

Predstavnik madžarskih sindikatov **Sandor Bekly** je prav tako pozdravil velike dosežke Jugoslavije in njenega delavskega razreda v družbenem in ekonomskem razvoju države z željo, da bi kongres prispeval k uspešni izpolnitvi nadaljnjih nalog pri graditvi socialistične družbe.

Velike simpatije afriških narodov do Jugoslavije

Predstavnik sindikatov Portugalske Gvineje **Louis Cabral** je izjavil, da bi se predvsem rad seznanil, z gigantskimi rezultati in z bistvom izkušenj, ki so jih pri graditvi svoje države dosegli jugoslovanski delavci. Te izkušnje lahko po njegovem plodno koristijo akcijam sindikalnega gibanja ne le Portugalske Gvineje, temveč tudi vseh afriških držav. Spričo teh uspehov in zaradi velikega rodoljuba in človeka predsednika Tita, je dodal, imajo jugoslovanski narodi in njihov delavski razred na mednarodnem področju avantgardne položaje v boju zoper kolonializem. Zaradi tega uživajo politika in narodi Jugoslavije velike simpatije afriških narodov.

Nato je kongres pozdravil **Taufik Rusdi Tjokroaminoto**, predstavnik Skupnega sekretariata indonezijskih sindikalnih federacij. »Nismo prišli sem,« je dejal, »da bi samo opazovali in poslušali, temveč da bi tudi preučili vaše izkušnje v boju za blaginjo delavskega razreda in za krepitev socializma in da bi utrdili prijateljstvo med jugoslovanskimi in indonezijskimi delavci.« Končal je z besedami, da so indonezijski sindikati odločeni, da bodo še nadalje delovali v duhu bandunške in beograjske konference in da bodo krepili prijateljstvo med narodi.

Predstavnik Nacionalne konfederacije delavcev Gvineje **Dumbuja Fode** je sporočil delegatom tople in tovariške pozdrave gvinejskih delavcev in v njihovem imenu dal priznanje predsedniku Titu, borcu zoper sleherno tujo dominacijo. Zahvalil se je za pomoč, ki jo daje Jugoslavija državam v razvoju, da bi postale ekonomsko in politično docela neodvisne.

V. kongres pomemben za delavce vsega sveta

Predstavnik Konfederacije krščanskih delavcev Francije **Pierre Jeane** je izjavil, da je ta kongres pomemben za delavce vsega sveta. Vse delavce na svetu združuje boj za mir, za enakopravnost vseh narodov in nacij in boj za izboljšanje blaginje.

Predstavnik sindikatov LR Mongolije **Gendžgin Zigžidsuržin** je v pozdravnih besedah med drugim dejal, da referat predsednika Vukmanovića konkretno izraža uspehe jugoslovanskih narodov v boju za čim boljšo materialno in kulturno blaginjo delavcev.

Predstavnik kenijskih sindikatov **Babu Kamau** je izjavil, da z velikim zadovoljstvom izroča najprisrčnejše pozdrave delegatom in gostom kongresa, ki jim jih pošilja predsednik vlade Jomo Kenyatta. Nato je govornik v imenu sindikata plantažnih delavcev Kenije, največje sindikalne organizacije v državi, izrazil željo po enotnosti mednarodnega delavskega razreda.

Jozef Kulesz je pozdravil kongres v imenu sedem milijonov članov sindikata Poljske. Poudaril je, da se iz leta v leto krepi sodelovanje med poljskimi in jugoslovanskimi sindikati, kar prispeva h krepitvi prijateljstva med narodi.

Louis Valentin Chimanga je pozdravil kongres v imenu prvega kongoškega sindikata. Izrekel je priznanje jugoslovanskim narodom za podporo ki so jo dali nacionalni neodvisnosti Konga.

Podpredsednik centralnega sveta svobodnih nemških sindikatov **dr. Rolf Berger** je v pozdravnem govoru poudaril, da so delovni ljudje DR Nemčije z velikim zanimanjem spremljali uspehe jugoslovanskih narodov. Dejal je, da svobodni nemški sindikati z ogorčenjem ugotavljajo, da se v DR Nemčiji krepi provokacija proti jugoslovanskim voditeljem.

Predstavnik delavske organizacije opozicije Španije **Domingo** je sporočil kongresu bratske in tople pozdrave v imenu španskih delavcev. »Delavce Španije in Jugoslavije,« je rekel, »povezujejo tesne vezi bratstva, zapečatene s krvjo mnogih jugoslovanskih rodoljubov, ki so se borili v vrstah slavnih internacionalnih brigad. Zato vidijo španski delavci v jugoslovanskih uspehih pri graditvi socialistične družbe svoje uspehe.

V imenu nacionalne unije delavcev Malija je **Boubakar Dialo** sporočil kongresu poslanico prijateljstva in solidarnosti delavcev Malija.

Sekretar centralnega sveta generalne konfederacije dela Francije **Henri Krasutski** je govoril o bojih delavcev Francije in poudaril, da so zdaj dani pogoji za enotnost vseh delavcev in njihovih organizacij v njegovi domovini. Pripomnil je, da njegova organizacija odklanja dogmatične in sektaške ideje kot nevarne, ker ne izražajo volje delavcev niti njihovih interesov.

Predsednik centralnega sveta romunskih sindikatov **Isac Martin** je rekel, da se delovni ljudje njegove domovine vesele uspehov jugoslovanskih narodov, doseženih v gospodarstvu, kulturi, zdravstvu in na drugih področjih. Rekel je, da se bo sodelovanje med obema sosednima prijateljskima deželama še bolj utrdilo v skupni akciji delovnih ljudi obeh dežel, ki bodo gradili hidrocentralo v Djerdapu.

Predstavnik afriškega kongresa sindikata Južne Rodezije **Munetsi Nziramasanga** je sporočil kongresu pozdrave predsednika Josue Nkoma in ljudstva te dežele.

Kongres je pozdravil tudi predstavnik nacionalnega sindikata Singapura **Selva Thisainayagam**, ki je poudaril, da se delavci Singapura zanimajo za delo tega kongresa in gospodarski napredek Jugoslavije.

Tuji delegati na V. kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije

V kmetijstvu velike notranje rezerve hkrati pa tudi neugodni instrumenti

Iz razprave delegatov na V. kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije

BEOGRAD, 21. aprila. Peti kongres Zveze sindikatov je danes nadaljeval delo ob 8. uri zjutraj na plenarni seji, ki ji predseduje sekretar centralnega sveta Borivoje Romić. Nadaljevali so razpravo o prihodnjih nalogah Zveze sindikatov v boju za izboljšanje življenjskega standarda in izgradnjo socialističnih družbenih odnosov.

V dopoldanski razpravi je kot prvi sodeloval **Ilija Tepavac**, predsednik centralnega odbora sindikata kmetijskih in gozdarskih delavcev Jugoslavije. Posebno pozornost je posvetil nerešenemu gospodarskemu položaju kmetijstva in pogojem gospodarjenja v tej panogi. Kmetijstvo je še vedno v neugodnem položaju, čeprav je oprošćeno skoraj vseh družbenih dajatev. O zaostajanju kmetijstva za splošnim gospodarskim razvojem priča med drugim stalno padanje investicij. Danes poslujejo kmetijske organizacije v naši deželi v pogojih prezadolženosti in brez potrebnih skladov, kar vse vpliva na rezultate poslovanja, nestalnost proizvodnje in visoke cene. Obveznosti kmetijskih organizacij so bile lani za 10 milijard večje, kot je bilo sredstev v njihovih skladih. Še neugodnejši je položaj velikih kmetijskih kombinatov, ki so lani zmogli samo 76% svojih obveznosti do anuitet in obresti. Zato je prišlo lani ne glede na povečanje cen za posamezne kmetijske proizvode do zmanjšanja vseh skladov kmetijskih organizacij. Neposredna posledica tega so izredno nizki osebni dohodki, zlasti če jih primerjamo z dohodki delovnih ljudi v drugih gospodarskih dejavnostih.

Ilija Tepavac

Spričo vsega tega je kmetijstvo postalo gospodarska panoga, ki ni sposobna niti za enostavno, kaj šele za razširjeno reprodukcijo, to pa neizbežno vodi h konserviranju primitivnih pojmovanj o organizaciji njene proizvodnje, o mestu in vlogi, ki jo mora imeti v gospodarskem razvoju.

Nadalje je Tepavac govoril o velikih rezervah, ki se očitujejo v različnih rezultatih poslovanja posameznih kmetijskih organizacij. To je ponazoril z velikimi razlikami v delovnem času, ki je potreben za proizvodnjo v posameznih družbenih kmetijskih organizacijah, kakor tudi z velikimi razlikami v proizvodnih cenah posameznih pridelkov. Teh razlik, je poudaril Tepavac, ni mogoče opravičiti s slabostmi sistema in položajem kmetijstva. Sindikalne organizacije morajo tem vprašanjem posvetiti posebno skrb in razumeti, da ugodnejši pogoji gospodarjenja ne bodo odpravili v organizaciji proizvodnje vseh slabosti, ki bremenijo to proizvodnjo. Nadalje je Tepavac navedel stalno naraščanje deleža družbenega sektorja zemlje v našem kmetijstvu. Lani se je ta delež povečal na 12%, njegov vpliv na tržišču pa je pomemben, saj daje nad 30% tržnih presežkov. Vendar ne smemo podcenjevati potencialnih rezervnih sil, s katerimi razpolaga naša vas in ki so bile doslej slabo izkoriščene. Z organiziranim delom zasebnih proizvajalcev bi lahko povečali proizvodnjo, s čimer bi tudi zmanjšali pritisk v mesto. Z minimalnimi investicijami bi lahko razvili zelo koristne dejavnosti in povečali dohodek tistega dela kmečkega prebivalstva, ki si želi organizirane proizvodnje.

Ko je dejal, da vpliva taksna orientacija na zmanjšanje števila zaposlenih, je Tepavac omenil primer vasi Kovačice v Banatu, odkoder je potovalo zadnja leta vsak dan okrog 700 ljudi na delo v mesta. Ko je zadruga organizirala proizvodnjo mesa v sami vasi, se je število potujočih delavcev zmanjšalo za 60%. V Baranji je kmetijsko industrijski kombinat »Belje« tako rekoč rešil vprašanje nezaposlenosti, na območju Požarevca pa so po zaslugi organizirane proizvodnje brojlerjev omogočili kmetom dohodek od 15.000 do 70.000 din na mesec.

Pred nadaljevanjem razprave je kongres izvolil kandidacijsko in volilno komisijo.

K besedi se je prijavil predstavnik železarne iz Siska **Norbert Veber.** Poudaril je, da so o vprašanjih, ki jih obravnava kongres, nedavno razpravljali v vezni skupščini in v nekaterih drugih visokih forumih. Čas je, da v podrobnostih rešimo in konkretno uresničimo v življenju stališča in sklepe o razvoju gospodarskega sistema ter zboljšanju življenjskega standarda in izgradnje socialističnih družbenih odnosov. Dejal je, da se bodo sindikalne organizacije vsestransko zavzele za izvedbo sklepov, ki jih bo kongres sprejel.

Danilo Kekić predsednik republiškega sveta sindikatov Srbije, je v razpravi dejal, da naj bi kongres med drugim ugotovil, kaj vse je na poti hitrejšemu naraščanju standarda Treba je storiti vse, da bi izkoristili prednosti našega sistema za uspešnejši nadaljnji razvoj.

Danilo Kekić

Pri tem je posebej naglasil, da so velike možnosti za nadaljnje povečanje proizvodnje, produktivnosti dela, narodnega dohodka in osebnih dohodkov v boljšem izkoriščanju zmogljivosti našega gospodarstva. Če presojamo na osnovi metodologije statistične službe, so bile zmogljivosti v industriji izkoriščene v letu 1962 v Jugoslaviji 79%; in sicer v prvi izmeni 71%, v tretji pa samo 8%. Ti podatki kažejo, da so v naši industriji znatne rezerve, ki nas silijo, da ugotavljamo, kje so vzroki za tako stanje.

Med bistvenimi je navedel pomanjkanje racionalne organizacije dela in nesodobno usmeritev proizvodnje, še vedno nizko kvalifikacijsko strukturo delavcev in sprejemanje investicijskih odločitev mimo kolektiva. Zato je treba stremeti za tem, da razširjeno reprodukcijo v osnovi izvajajo delovne organizacije, neposredni proizvajalci.

Sindikalne organizacije v Beogradu se morajo dosledno boriti proti kakršnimkoli pojavom neupoštevanja ali spreminjanja odločitev organov samoupravljanja, proti prenatrpanim dnevnim redom z 20 ali 30 točkami na sejah delavskih svetov, je dejal **Simon Ognjanović**- predsednik mestnega sindikalnega sveta Beograda. Ognjanović je posebej govoril o aktivnosti beograjskih sindikalnih podružnic, ki zajemajo 90% vseh zaposlenih, pri utrjevanju delavskega samoupravljanja. V več kot polovici delovnih organizacij v Beogradu po zaslugi sindikalnih organizacij delujejo ekonomske enote, ki so znatno pripomogle k boljši notranji delitvi dohodka.

O DELU KONGRESA POROČAJO:
A. JAVORNIK
J. KOPRIVC
A. NOVAK

Podjetje
ELEKTROMEDICINA
LJUBLJANA,
Slomškova ulica 4
zaposli takoj
kvalificiranega strugarja
3540

Mnenje in kritika

Ali res ne najprej splošni zdravnik?

Želim razpravljati o temi »Ali res najprej splošni zdravnik«, ki jo je objavil moj spoštovani fakultetni učitelj doc. dr. Vilfan kot »mnenje in kritiko« v Delu 1. in 2. marca 1964. Naj povem, da je bil tovariš docent med prvimi, ki mi je na fakulteti vcepil v zavest preventivno miselnost pri obravnavanju nosečnosti in poroda.

V ostro luč se v docentovi razpravi postavlja vprašanje, ali je naš koncept organizacije zdravstvenega varstva, ki temelji na osnovnih enotah — dispanzerjih, zdravstvenih domovih in postajah in se nadaljuje v »suprastrukturi« specialističnih ordinacij in bolnišničnih zavodov, še primeren v današnjem stanju, ko imamo že več specialistov kot praktičnih zdravnikov in ko si vsaka specialistična panoga prizadeva, da bi čim bolj sodobno — ne strogo in klasično klinično — obravnavala prizadete bolnike.

S podobno dilemo se srečujejo tudi drugod po svetu. V ZDA dobro poznajo to krizo, ki je nastala vsled neslutenega razvoja in velikih dosežkov v okviru posameznih specialističnih strok medicine v zadnjem stoletju. Zaradi takega razvoja je prišlo do velikega porasta števila specialistov in subspecialistov ter do zmanjšanja števila »dobrih starih hišnih zdravnikov«. Čeprav je ravno zaradi take delitve dela prišlo do neverjetnih uspehov v borbi za ohranitev življenja bolnikov, s tem stanjem v zdravstvu niso zadovoljni. »Pojavlja se naravnost vpijoča potreba prebivalstva po večjem številu zdravnikov, ki bi delali med masami navadnih ljudi, ki jih je med celokupnim prebivalstvom največ« (Internacionalni Spectrum — Vol. VIII. br. 1. — Pfizer). Mislim, da o tem lahko pišejo nekateri drugi naši zdravniki, ki ta pojav po svetu bolj poznajo.

Navedeno razmerje 52 specialistov na 42 zdravnikov-praktikusov v Sloveniji je posledica naglega in prepotrebnega investiranja v bolnišnične zavode in specialistične ordinacije. Le tako se je naša medicina lahko razvijala v skladu z novejšimi spoznanji v svetu. Razen tega pa je postajala specialistična (torej najbolj adekvatna) strokovna pomoč v konkretni bolezni pravica vsakega državljana. Zato tudi ni mogoče primerjati nekdanjih privatnih specialističnih ordinacij s sedanjimi, češ da so te ordinacije izhajale brez splošnega zdravnika in bi torej prav tako lahko tudi danes delale brez takih »usmerjevalcev«. V tej zadevi se je s socializmom spremenilo prav vse. Spomnimo se, da danes domala ni več družine, ki ne bi bila vsaj enkrat deležna specialistične strokovne pomoči ene ali druge vrste. Nasprotno pa je bilo pred drugo vojno le malo število ljudi, ki so spoznali specialista.

Dejstvo, da imamo razmeroma več specialistov kot ostalih zdravnikov, samo po sebi ne pomeni, da moramo zaradi tega temeljito spremeniti organizacijo zdravstvenega varstva. Morda je celo res, da so po zasedenosti s kadri in po opremljenosti nekatere zdravstvene ustanove že prekoračile naše materialne pogoje in da zaradi tega predolgo pogrešamo res širokega, vsestranskega, osnovnega zdravstvenega varstva za celotno populacijo.

Če je res, da je v središču naše družbene pozornosti človek, potem velja naša skrb v prvi vrsti duševnemu in telesnemu zdravju človeka. Iz tega izhaja naša dolžnost, da zagotovimo vsaj minimum osnovnega zdravstvenega varstva vsakemu državljanu. Tega ne moremo rešiti s prekomernim razvijanjem specialističnih ustanov in služb, ki so namenjene specialni diagnostiki in terapiji bolezni. Cilj moderne medicine je, da z utrjevanjem pozitivnega zdravja z zgodnjim odkrivanjem prvih znakov grozeče bolezni in s čim bolj zgodnjim zdravljenjem prepreči vsa tista obolenja, ki zahtevajo dolgotrajno zdravljenje, invalidnost in smrt. Rezultati takega kompleksnega in tudi edino humanega načina obravnavanje zdravja in bolezni se ponekod že kažejo v tem, da imajo v nekaterih deželah že znatno prevelik posteljni fond za bolnišnično zdravljenje nekaterih bolezni. Taki primeri so znani za tuberkulozo, za duševne bolezni in za otroške bolezni.

DR. STANKA SIMONETI

(Nadaljevanje)

„Moskovski duh“ živi

Sinhronizirana sporočila iz Moskve, Washingtona in Londona, da nameravajo atomske velesile zmanjšati proizvodnjo fisijskih snovi, torej surovin za proizvodnjo jedrskega orožja, z razveseljivo zgovornostjo potrjujejo, da »moskovski duh« še živi. Pred devetimi meseci sklenjeni moskovski sporazum o delni prepovedi jedrskih poskusov ni bil samo »oddih v hladni vojni«: bil je znamenje zboljšujočega se vzdušja v mednarodnih odnosih, vzmet za postopno, a po logiki realnih političnih procesov nevzdržno sprostitev mednarodne napetosti, ki jo je najvidneje označevalo »stanje pripravljenosti« v odnosih med Vzhodom in Zahodom. Od 25. julija do danes smo bili priče številnih manjših in večjih manifestacij »moskovskega duha«, toda dogovor o zmanjšanju proizvodnje jedrskih surovin je med njimi gotovo najvažnejša, predvsem zaradi tega, ker pomeni nov korak k razorožitvi — oziroma: ker je vsaj znamenje, da se krepi in utrjuje pripravljenost, omejiti porabo sredstev za oborožitev in ta sredstva porabiti za človeštvu koristne namene; to pa je psihološki in materialni prispevek k uresničevanju ideje o razorožitvi.

Kaj je »vsebina«, kakšna je »realna vrednost« novega dogovora, bomo verjetno zvedeli v prihodnjih dneh, ko bodo objavili več podrobnosti. Doslej vemo samo, da bodo v Sovjetski zvezi takoj ustavili graditev dveh jedrskih reaktorjev, ki bi naj proizvajala plutonij, in »v prihodnjih nekaj letih občutno zmanjšali« proizvodnjo urana 235, v ZDA pa »za 20 odstotkov zmanjšali proizvodnjo plutonija in za 40 odstotkov proizvodnjo uranovih izotopov«. V Sovjetski zvezi bodo celo večji del obstoječih jedrskih surovin porabili v miroljubne namene — za atomske elektrarne, industrijo, kmetijstvo, zdravstvo in tehnične načrte, kot je načrt za destilacijo morske vode.

Enakega pomena kot te napovedi so pa izjave vodilnih državnikov, ki so spremljale sporočilo o »novem moskovskem sporazumu«: »... upam, da bo ta novi korak ... prispeval k nadaljnjemu zboljšanju mednarodnega položaja ...« (Hruščov) in »... interesi ZSSR za ohranitev svetovnega miru se ujemajo z interesi ZDA« (Johnson) ...

Svetovna javnost je navdušeno pozdravila novo popuščanja napetosti, znamenje, da vojna izginja s seznama političnih metod. »Svet bo pozdravil novi korak velikih sil«, »Pomemben korak k medsebojnemu zaupanju, ki je neobhodno potrebno za resnično razorožitev«, »Dobrodošla mirovna iniciativa«, »Znamenje, da se krepi zaupanje med velikimi silami«, »Prispevek k ugodnemu vzdušju, v katerem bo mogoče uspešneje reševeti probleme v odnosih med Vzhodom in Zahodom«, »... v skladu s težnjami narodov, da bi ohranili mir in učvrstili načela koeksistence« — to je samo nekaj citatov iz včerajšnjih komentarjev v svetovnem tisku.

Tudi ta dogodek ni bil brez francoske izjeme. Francija ni podpisala moskovskega sporazuma in je tudi do tega novega dogovora rezervirana: »Francija je v velikem zaostanku v oborožitveni tekmi, zato nikakor ne more podpreti potez velikih sil, ki v ničemer ne kompromitirajo njihove jedrske prednosti«, piše pariški »Figaro«. Seveda, Francija s svojo rezerviranostjo ne bo ostala sama: vsak hip lahko pričakuje z druge strani sveta krepko, čeprav ne posebno spretno formulirano izjavo, ki bo podprla njeno stališče ...

S. FRAS

MOČ TRGOVINE

»Christian Science Monitor«, Boston

Ob obletnici Leninovega rojstva

Gorki: „Človek vsega sveta“

Zapiski o »komunističnem večeru« ob Leninovi petdesetletnici

MOSKVA, aprila. Bilo je točno pred 44 leti, 22. aprila 1920 ob Leninovi petdesetletnici. O takratnih dogodkih so sovjetski zgodovinarji te dni odkrili vrsto novih zanimivih podrobnosti. V javnosti so Leninovo petdesetletnico proslavili še naslednji dan 23. aprila na »komunističnem večeru«, ki ga je organiziral moskovski mestni komite partije.

O jubilantu je prvi govoril Gorki, ki je dejal za Lenina, da je »človek vsega sveta« in pozval vse, naj mu pomagajo pri njegovem velikem delu. Govorila sta tudi Lunačarski in Leninov stari tovariš Oljminski. Šel proti koncu večera je dobil besedo še Stalin.

Obljubil je, da bo govoril o nečem, o čemer »še nihče ni govoril«. Obljubo je tudi izpolnil. Govoril je o tem, kako je »tovariš Lenin priznaval svoje napake pri vprašanjih ogromnega pomena«, o tem, da so bili Leninu leta 1905 posebno blizu »zelo ostri ljudje«, od katerih je eden »sedanji menjševik«, drugi pa »ekstremni levičar« itd.

Iz Stalinovega govora je bilo videti, kot da je šele po njegovih besedah na tamerforski konferenci Lenin »takoj spreviđel, da je grešil«. Stalin je trdil, da so bile septembra 1917 njemu in njegovi »frakciji« jasnejše kot Leninu »ovire, jame in zapreke na naši poti«. Trdil je, da mu je Lenin na sam dan oktobrske revolucije dejal v Smoljnem: »Da, imeli ste prav«.

26 let pozneje se je Stalinu še to zdelo premalo, zato je leta 1946 predelal svoj takratni govor, ki je v novi obliki prišel v njegova zbrana dela. Posebno je predelal tisti del govora, ki se nanaša na položaj zadnjih 24 ur pred oktobrsko revolucijo. V novi verziji se je ta del govora glasil: »Ne glede na vse zahteve Iljiča ga nismo poslušali, ampak smo šli po poti nadaljnje krepitve sovjetov in pripeljali stvar do kongresa sovjetov 25. oktobra, do uspele vstaje«. Na ta način je bila stvar videti, kot da ni Lenin v svojih zgodovinskih aprilskih tezah, ampak da so Stalin in njegova frakcija pripravili partijo za oboroženo vstajo.

Ko se je »komunistični večer« že začel, je Lenin najprej predsedoval seji sveta za delo in obrambo, zatem pa sveta ljudskih komisarjev. Šele ko je bil izčrpan dnevni red, se je napotil v moskovski mestni komite na komunistični večer, kjer so ga prisotni navdušeno pozdravili. Lenin se je zahvalil za pozdrave in za to, da so mu prihranili poslušanje »jubilejnim govorov«. Ta namig daje slutiti, da ga je nekdo že obvestil o Stalinovem govoru.

Še bolj potrjuje to kratek govor, ki ga je imel zatem. Ko je govoril o partiji, njenih nalogah in perspektivah, je parafraziral naslov znanega pamfleta Gorkega »O piscu, ki je postal domišljav« in opozoril komuniste na nevarnost, katere se morajo dvakrat zavedati boljševiki, tako vsak zase kot partija v celoti. »Gre za nevarnost — je rekel Lenin — da bi prišli v neumen, sramoten in smešen položaj, v položaj človeka, ki je postal domišljav«. S tem opozorilom je Lenin končal govor, najkrajši od vseh, ki jih je imel v podobnih okoliščinah.

Prejšnji dan, na svoj 50. rojstni dan, je Lenin kot navadno vstal zelo zgodaj. Ko je pregledal časopise, je napisal nekaj navodil, med njimi tudi Frunzeju, ki je bil na turkestanski fronti. Zatem so mu sporočili, da ima obisk. Bil je Maksim Gorki, ki je prišel iz Petrograda, da bi mu čestital za rojstni dan. Stara znanca sta se prisrčno pozdravila in takoj začela razgovor o vlogi inteligence pri sovjetski izgradnji. Gorki je med drugim seznanil Lenina s slabim položajem, v kakršnem se je znašel laboratorij profesorja Kostičeva, ki je proučeval strukturo beljakovin. Namesto odgovora je Lenin takoj sedel za mizo in napisal pismo voditeljem petrograjskega sovjeta: »Tovariši, zelo vas prosim, da tovarišu Gorkemu nudite vsestransko pomoč v vseh primerih, ko se obrača k vam s podobnimi problemi. Če bodo težave, ovire ali nasprotovanja takšne ali drugačne vrste, me o njih obvestite ...«

Neposredno po kosilu so Leninu sporočili, da so prišli novi gostje. Bili so predstavniki s turkestanske fronte, ki so prišli, da bi Vladimiru Iljiču čestitali za petdesetletnico in mu izročili darilo pravkar osvobojenega mesta Grozni, ki je bilo dokaj nenavadno za današnje razmere. Šlo je namreč za kompozicijo vagonov s petrolejem in pšenico. Lenin se je zahvalil in priporočil, naj dajo darilo otroškim domovom. Vendar se je moral do poznega večera preko telefona prepirati z raznimi ustanovami in posamezniki ter jim dokazovati, da takšnega darila ne potrebuje, ampak naj ga izročijo moskovskim in petrograjskim otrokom, kar so nazadnje tudi storili. Tako je ustanovitelj sovjetske partije in države preživel svoj petdeseti rojstni dan.

RODOLJUB BOGOJEVIĆ

„Mala umazana vojna“ v ZDA

Obrambna sposobnost ali nemoten dotok profitov?

POSEBEN DOPIS ZA »DELO«

Med obrambnim ministrom McNamaro in senatorjem Goldwaterjem traja že več kot tri mesece »mala umazana vojna« okrog obrambne zmožnosti ali jedrske udarne sile. Ker je nacionalna varnost prirasla k srcu vsakemu Američanu, kot tudi vsakemu prebivalcu tega nemirnega in do kraja negotovega sveta, je ta tema pri vseh povojnih ameriških volitvah igrala veliko vlogo v psihološki »obdelavi« volivcev.

Amerika je pravkar v novem volilnem letu, senator Goldwater pa v boju za republikansko predsedniško dominacijo. Zato bi lahko imeli to njegovo bitko proti McNamari in njegovi jedrski koncepciji za sredstvo, s katerim bi lahko v tem boju zmagal. Toda to je samo ena plat, druga plat pa je, čeprav se o nji mnogo manj piše, psihološko manj učinkovita, toda zato materialno mnogo bolj otipljiva.

Pentagon analizira

McNamarovi smrtni grehi so po Goldwaterju tile: minister je ameriško jedrsko obrambo ali jedrsko udarno silo osnoval izključno samo na raketnem sistemu, raketne sile pa po senatorjevem prepričanju na žalost niso dovolj »zanesljive«. Zato uporniški senator iz Arizone meni, da ni nikakršnih opravičil za zmanjšanje programa proizvodnje bombnikov s posadkami in drugih sistemov orožja. Prav to pa izvaja McNamara in s tem »resno ogroža ameriško nacionalno varnost«.

Ker je Goldwater spremenil bombnike v glavno orožje svoje volilne bitke, ni mogla niti demokratska administracija njegovih kritik zamolčati. Namesto da bi ga še naprej ignorirala, ga je začela odločno in ogorčeno obtoževati. Zdaj je objavljena celo podrobna primerjalna analiza udarnih kapacitet dveh jedrskih kolosov — v primerjavi s katerima je demokratska administracija prava in neomajna zaščitnica spokojnega nacionalnega sna. Kolone v tabeli dajejo ameriški jedrski moči odločno prednost pred njenim konkurentom. Videti so na kratko takole:

Strateški bombniki za dolge polete — na strani ZDA 540, ves čas v »bojni pripravljenosti«, na strani ZSSR ne več kot 120 težkih in 150 srednje velikih bombnikov, ki lahko polete brez postanka v obe smeri (se pravi do cilja in nazaj). **Medcelinski balistični projektili** — 750 ameriških, 188 sovjetskih. **Jedrske rakete na podmornicah na jedrski pogon** — na strani ZDA 192 raket tipa »Polaris« z dometom 1500 milj, ki jih izstreljujejo pod morsko površino, na strani ZSSR pa »precej manj« raket na podmornicah, izmed katerih so nekatere na jedrski pogon, z dometom 500 milj, lansirati pa jih je mogoče le nad morsko površino.

Dobički se manjšajo

V tej »neodvisni in javni analizi« Pentagona so nadalje vštete tudi druge zasluge demokratske vlade na področju ameriške vojne sposobnosti, ki se je v zadnjih treh letih na različnih sektorjih povečala od 35 odst. do 100 odst. Zasluge za to gredo, zaključujejo v analizi, demokratski vladi, ki je v tem razdobju povečala sredstva, vložena za obrambo, za 17 milijard dolarjev.

Ta tabela kaže veliko ameriško vojaško superiornost. Razumljivo — zakaj če bi bilo razmerje obratno, bi vlada teh podatkov verjetno ne objavila. Vendar pa ni bistveno, ali so Američani povečali ali zmanjšali število morilskih rekvizitov iz kakšnih skrivnih razlogov, ali pa nepravilno ocenili količino teh rekvizitov na nasprotni strani.

Bistveno je to, da je morala vlada javno pokazati, koliko denarja daje za to vrsto proizvodov — in to prav v času, ko vodi veliko propagandno kampanjo za varčevanje — od omejitev porabe električnega toka v Pentagonu in Beli hiši do radikalnih omejitev vojaške in gospodarske pomoči drugim državam. Psihološki učinek te tabele je očitno preračunan na to, da bi v glavah ameriških volivcev izbrisali »neprijetne podobe«, ki jim jih ves čas predočuje hrupni senator iz Arizone na škodo ugleda Johnsonove administracije.

Družbe protestirajo

Razen psihološkega učinka ima vsa stvar tudi svoj materialni pomen. Zategadelj je celotni spopad tudi zadobil takšno spektakularno podobo. Vzroki tega tičijo, kot pravi Goldwater sam, v McNamarovi novi strategiji. Toda ne zato, da bi, recimo, ogrožala nacionalno varnost, temveč zato, ker je resno omejila dolarske profite določenih skupin družb v letalski industriji.

McNamarova nova jedrska zamisel namreč zahteva od ZDA dovolj močne jedrske sile, ki bi zmogle zdržati prvi udarec in ga potem, še vedno z dovolj veliko udarno močjo, vrniti in sovražnika uničiti. Ta nova teorija negira dve drugi, ki sta prevladovali doslej, in sicer teorijo »Overkill« (po kateri ZDA že imajo dovolj veliko jedrsko moč, da bi lahko večkrat uničili vsa večja mesta v Sovjetski zvezi) in tej nasprotujoča teorija, imenovana »totalni prvi udarec«, ki po McNamari ni le zelo draga, temveč je »kratko in malo tudi neuresničljiva«.

Zato so po novi teoriji težišče premaknili na raketno oborožitev, temelječo na alarmnem sistemu umetnih satelitov. Toda McNamara je začel uresničevati to novo zamisel v okviru danega vojnega proračuna 51 milijard, na rovaš opuščanja in zoževanja »zastarelih programov«. Najbolj je bil s tem prizadet že utrjeni program strateških sil povračila, ki jih v glavnem sestavljajo bombniki s posadkami. Ta program so zreducirali za celi dve milijardi dolarjev.

Prav ta »mastni zalogaj«, ki so ga odvzeli velikanskim družbam v letalski industriji, je povzročil razburjenje pri družbah in spor med Goldwaterjem in McNamaro glede jedrsko strateških konceptov. Toda z neko anketo so ugotovili, da so pri največjih vojaških dobaviteljih honorarno zaposleni kot svetovalci upokojeni generali, admirali in mnogo nižjih oficirjev. Njihovi honorarji za to posebno svetovalsko službo dosežejo tudi število sto tisoč dolarjev letno, kar je več, kot pa znaša kakšna ministrska plača.

To je tista druga velika bitka, ki se bije pod površino. To je bitka za razorožitveni koncept in bitka proti njemu, proti konceptu »zamrznenja«, proti čemurkoli, kar bi ogrozilo obračanje kapitala in zmanjšalo milijonske profite pri proizvodnji orožja. To bitko je mogoče, kot vidimo, začiniti celo z ameriško volilno folkloro, kot s sporom okrog strateških konceptov med obrambnim ministrom in senatorjem iz Arizone.

J. VRHOVEC

MCNAMARA PRI JOHNSONU — Te dni je obiskal obrambni minister ZDA McNamara (desni) predsednika ZDA Johnsona (v sredini). Na vrtu Bele hiše je bil tudi Douglas Dillon, sekretar za finance. Foto: AP

Neuspeli portugalski napadi

Afriška stranka za neodvisnost portugalske Gvineje je objavila podatke o neuspehih portugalskih napadov na otoku Como, blizu zahodnoafriške obale. Od 3000 portugalskih vojakov, kolikor se jih je izkrcalo na otoku pred dvema mesecema in pol, je bilo ubitih in ranjenih okrog 650 vojakov. Pripadniki odporniškega gibanja so tudi sestrelili dve portugalski letali in poškodovali tri, potopili ali poškodovali so tudi 12 ladij ter zaplenili precej orožja.

V sporočilu afriške stranke za neodvisnost Gvineje je tudi povedano, da so Portugalci razdejali večino vasi, ki niso skrite v gozdovih, požgali rižna polja in pobili nad 800 glav živine.

Mešana francosko-saudska družba

Francija in Saudska Arabija sta sklenili sporazum o ustanovitvi mešane družbe, ki se bo ukvarjala s petrolejskimi raziskavami v Saudski Arabiji. Nova družba bo tudi opravljala geološke raziskave mineralov in podzemskih voda v velikih globinah. Po sporazumu bo 51% kapitala saudskega, ostanek pa francoski. Tri četrtine uslužbencev in delavcev bo saudskih državljanov. Družbo, ki so jo imenovali »Arabian Drilling Company«, bo upravljal sedemčlanski svet.

V sporazumu je rečeno, da se bo v družbo vključevalo čedalje več saudske delovne sile, tako da bo naposled postala popolnoma nacionalna. Ustanovitev te družbe kaže trdno odločenost saudskega kapitala, da se samostojno udejstvuje. Prej so takšna dela običajno prevzemale tuje družbe na podlagi sporazumov o koncesijah.

Britanski izvoz v Latinsko Ameriko

Velika Britanija precej povečuje blagovno izmenjavo z latinsko ameriškimi državami. Vrednost britanskega uvoza s te celine doseže 55 milijonov funtov šterlingov na leto, medtem ko je izvoz precej manjši in znaša njegova vrednost okrog 24 milijonov funtov. Britanski uvoz se je v zadnjih 12 mesecih povečal za 7%, izvoz pa le za malenkost.

Britanija še nadalje največ trguje v Latinski Ameriki z Argentino. Na britanski trg je samo letos že prišlo za 18 milijonov funtov šterlingov argentinskega blaga. Venezuela je na drugem mestu z izvozom v vrednosti 13 milijonov funtov, kar je za 9 milijonov funtov več kot v zadnjem letu. Sedanji spor zastran trgovine s Kubo pa utegne vplivati na precejšnje zmanjšanje britansko-venezuelske blagovne izmenjave. Venezuela je namreč zagrozila, da bo bojkotirala britansko blago, če bo Britanija še naprej trgovala s Kubo.

Velika Britanija uvaža iz Latinske Amerike predvsem meso in petrolej.

Višji proračun v ZAR

Proračun ZAR za prihodnje finančno leto 1964/65 je v primerjavi z vsemi prejšnjimi leti rekorden in bo znašal okrog 1,1 milijarde egiptovskih funtov. Novi proračun so obravnavali zadnje dni na več sejah vlade, v kratkem pa naj bi ga predložili v odobritev parlamentu.

Pri pripravljanju proračuna si je vlada prizadevala čimbolj omejiti izdatke in jih uskladiti z dejanskimi možnostmi države, upoštevajoč posebej omejen dotok deviz. Novi proračun je tem pomembnejši, ker stopa v zadnje leto prvega petletnega plana ZAR.

V finančnem letu 1964/65 je največ izdatkov predvidenih za industrijo, in sicer nad 142 milijonov funtov.

Prednost pri izkoriščanju tujih deviz so dali preskrbi, kjer se je kvota občutno povečala. Dovolili bodo uvoz nujno potrebnih živil in zboljšali preskrbo z mesom.

Peripetije v bonski politiki

Gospodarski minister Schmücker — »gost iz DRN«

POSEBEN DOPIS ZA »DELO«

BONN, aprila. Nekaj dogodkov je v zadnjem času vnovič pokazalo, da je zahodnonemška zunanja politika še zmeraj daleč od tega, da postane »močna plat« bonske vlade, kot sta na primer gospodarstvo ali oborožitev. Stari zunanjepolitični kalup, ki so ga gradili med štirinajstletnim Adenauerjevim bivanjem v palači Schaumburg in ga varovali s Hallsteinovo doktrino, kar zadeva priznanje DR Nemčije, dedno obremenjuje tudi sedanji Erhardov kabinet.

Redko katera vlada na svetu bi lahko zadnje mesece v svojo zunanjepolitično bilanco vpisala toliko velikih diplomatskih »napak«, kot jih je zagrešil bonski kabinet. Nekaj zgledov bo brez kakršnegakoli komentarja najbolje podkrepilo to trditev.

Ne da bi trenil z očesom, je lansko jesen Konrad Adenauer izjavil po televiziji, da je kot zahodnonemški kancler poslal tajno pismo sovjetskemu premieru Hruščovu o »desetletnem premirju«, kar zadeva nemško vprašanje«. Nekaj dni pozneje je časopisje pisalo o tem, da so bili ljudje v Bonnu močno osupli, ko so slišali, da »sploh ne obstaja« Adenauerjevo osebno pismo Hruščovu.

Drugi neugodni vtis v zunanjem ministrstvu je napravil predsednik Lübke, ki se je na neki vzhodnoazijski slovesnosti v Hamburgu oddaljil od pripravljenega govora« in povedal nekoliko »nespretnih formulacij o primitivizmu azijskih narodov«, kar je razumljivo povzročilo ogorčen protest navzočih diplomatskih predstavnikov Daljnjega vzhoda.

Značilen minus na račun bonske vlade so zaznamovali tudi z nedavnim potovanjem gospodarskega ministra Schmückerja v ZDA, ki se je vrnil v Bonn z običajnimi izjavami v največjih superlativih, vendar tudi z neprikrito užaljenostjo. Njegov prihod je ameriško časopisje takorekoč zamolčalo. Na neki univerzi sta ga pričakala na pol prazen avditorij in zares nenavadno opravičilo dekana, da ne more biti navzoč, ker je pač odšel na drugo predavanje. V šoli za zunanje zadeve (torej neke vrste šoli za diplomate), ga je dekan najavil kot predstavnika DR Nemčije.

Zunanji minister Schröder, ki mu pripisujejo »pragmi-

ljanja o novih pobudah za Nemčijo« in »prožnejšo politiko odpiranja proti Vzhodu«, je bil zgolj povod, ne pa tudi vzrok za tukajšnje najnovejše »analize« zahodnonemške zunanje politike. Vse se je začelo pred dvema tednoma s Schröderjevim predavanjem na nekem zborovanju v Münchnu. Ko je govoril o zahodnonemški zunanji politiki, ni niti enkrat omenil francoskega predsednika de Gaulla, kar je bilo razumeti, kot da gre za bodočo »protiameriško smer«. Razen tega se je zavzemal za nadaljevanje »politike popuščanja v odnosih med Vzhodom in Zahodom, sovjetsko ravnanje med kubansko krizo pa je označil kot »odločno zadržano«.

Neposredno po tem je sledil žolčni napad Franza Josefa Straussa, nekdanjega obrambnega ministra in sedanjega predsednika Krščansko-socialne unije (CSU). Straussovo glasilo »Bayern-Kurier« je priobčilo oster članek z naslovom »Spremenjena taktika ali zabloda«. Članek je podpisal münchenski odvetnik dr. Hans Neuwirth, sudetski Nemec in referent Unije nemških beguncev. Omenjeni pamflet je zahteval eksaktno analizo Schröderjevih izjav, ki ne glede na »lastno mnenje in ambicije« avtorja morajo povzročiti »odvečne težave v trenutku, v katerem je razvidno, da velika večina nemškega naroda ni pripravljena sprejeti takšne igre za svojo«.

Iz pristojnih krogov CSU se je takoj zvedelo, da je bil članek objavljen in napisan z odobritvijo samega Straussa.

Tako so na odprto rano, ki jo je s tem CSU zasekala svoji »sestri« CDU, nasuli še soli. Sledil je odločen odgovor samega kanclerja Erharda, kar je časopisje označilo kot klofuto Straussu. Ko je obsodil pisanje Straussovega lista kot nepravičen in nekvalificiran napad na zunanjega ministra, ki se pri praktičnem izvajanju politike ravna po kanclerjevih navodilih, je Erhard svetoval tistim, ki ne morejo pristati na zunanjo politiko zvezne vlade, naj se s svojo kritiko obrnejo neposredno na kanclerja.

Kot je že navada v tukajšnjih nenavadnih političnih praskah, se je ob tem polariziralo mnenje drugih grupacij. Socialni demokrati in liberalci so se postavili na Schröderjevo stran. Krogi CSU so priobčili pismo, ki ga je Adenauer poslal Straussu še preden je odšel na oddmor v Cadenabbio ob italijanskem jezeru Lago di Como. V pismu je nekdanji kancler na svoj značilen način ostro kritiziral Schröderja. Po že ustaljenih bonskih pravilih notranjega strankarskega hapyenda pa se zdi, da so te dni zakopali bojne sekire. Straussovo izjavo so nekateri razlagali kot njegovo distanciranje od kriminiranega članka, drugi pa spet ne; kancler Erhard pa je poudaril, da njegova kritika ni veljala CSU, temveč članku in njegovemu avtorju Neuwirthu ...

KREŠO KUKOLJA

Neučinkovit embargo

Nezmanjšana trgovina z Južnoafriško republiko

Poziv h gospodarskemu embargu proti Južnoafriški republiki, ki ga je Generalna skupščina sprejela v novembru leta 1962, še ni imel nobenih posledic na gospodarstvo te dežele.

Izvoz iz Južne Afrike je bil v preteklem letu rekordno visok. V 12 mesecih je Južnoafriška republika izvozila blaga v vrednosti 1400 milijonov dolarjev. Uvoz se je gibal v okviru istih teženj.

Generalna skupščina je na svojem 17. zasedanju pozvala vse države članice, naj ogorčenje svetovne javnosti zaradi politike rasnega razlikovanja v Južnoafriški republiki izrazijo z embargom na trgovino s to državo ter da naj južnoafriškim ladjam prepovejo pristajanje v njihovih pristaniščih.

Po podatkih organov OZN se enajst držav, ki so glasovale za embargo, sploh ne drži tega sklepa Generalne skupščine. Nekatere od teh držav so celo razširile obseg trgovinske menjave z Južnoafriško republiko. Med državami, ki kršijo ta sklep OZN in ki niso ustavile trgovino z Južno Afriko, sta tudi Albanija in LR Kitajska. Albanija, ki leta 1962 sploh ni trgovala z Južnoafriško unijo, je v preteklem letu kupila v tej državi za milijon dolarjev blaga. Glavni trgovinski partnerji Južnoafriške republike so še vedno Velika Britanija, ZDA in Zahodna Nemčija.

(TANJUG)

SPLOSNO GRADBENO PODJETJE GROSUPLJE

sprejme:

KV ključavničarje
KV avtomehanike
KV šoferje
KV avtoelektričarje
žerjaviste in avtoličarja

Delovna mesta so na razpolago v območju Grosuplja in Ljubljane. Hrana in stanovanje zagotovljena. 3524

KUHARICO
kvalificirano, samostojno
sprejmemo za čas od 1. jun. do 30. sept. 1964
za Počitniški dom v Portorožu
V poštev pridejo starejše, izkušene kuharice, tudi upokojenke. Osebni dohodek po dogovoru, hrana in stanovanje zagotovljena v domu.
Pismene ponudbe pošljite do 1. maja 1964 podjetju **»KAMNIK« v Kamniku.** 3461

DOSTAVNI AVTO »COMBI«
v voznem stanju proda
GMP »ALPREM« — Kamnik. 3521

Osnovna šola TOMA BREJCA, Kamnik razpisuje prosto delovno mesto
administratorke in snažilke
Nastop službe takoj. — Osebni dohodki po pravilniku šole. 3525

VEČJO SKLADIŠČNO LOPO
kupimo takoj. — Ponudbe pošljite v oglasni oddelek pod »Gradbeno podjetje 1964«. 3522

INDUSTRIJSKO STEKLARSKA ŠOLA ROGAŠKA SLATINA
razpisuje delovno mesto za
PROFESORJA KEMIJE
POGOJI: fakultetna izobrazba z diplomo, s prakso ali brez nje.
Plača po pravilniku. — Zagotovljeno je komfortno družinsko stanovanje. — Ponudbe je treba poslati na naslov: Tajništvo Industrijsko steklarske šole Rogaška Slatina. 3503

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij
Komunalnega podjetja »KOMUNALA ŠIŠKA« — LJUBLJANA, Šentvid 51
razpisuje naslednja prosta delovna mesta:
- **ŠEFA TEHNIČNEGA ODDELKA** pogoj: diplomiran gradbeni inženir s petletno operativno prakso ali gradbeni tehnik z najmanj 8-letno operativno prakso.
- **OBRAČUNSKEGA REFERENTA** pogoj: gradbeni tehnik s prakso ali brez nje
- **REFERENTA** pogoj: dokončana srednja ekonomska šola
- **SKLADIŠČNIKA** pogoj: petletna praksa na ustreznem delovnem mestu
- **ŠTIRIH MIZARSKIH POMOČNIKOV** ki bi se priučili za polaganje plastičnih podov.

Interesente vabimo, da se zglase osebno ali pošljejo pismene ponudbe. Osebni prejemki po dogovoru. Nastop služb je mogoč takoj. Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 3452

Novice

LJUBLJANA: **hortikulturna knjiga slovenskega avtorja v ruščini** — V Moskvi bodo izdali v ruskem prevodu knjigo »Lončnice«, ki jo je napisal slovenski strokovnjak za gojitev cvetja Jože Strgar. To bo prva izmed del biotehničnega značaja, ki bo prevedeno iz slovenščine v ruščino.

LJUBLJANA: **revija filmov v Pionirskem domu** — Zavod Pionirski dom bo v sodelovanju z Društvom prijateljev mladine in s predstavniki Ljudske tehnike priredil 5. in 6. maja v dvorani Pionirskega doma v »Soči« revijo filmov, ki so jih posneli pionirji in mladinci bodisi v šolah ali društvih ali pa tudi sami. Do sedaj je za predvajanje prijavljenih 20 filmov, prireditelji pa pričakujejo še nove prijave, saj pridejo v poštev filmi s kakršnokoli temo, v skrajnjem primeru pa sprejemajo tudi še nerealizirane scenarije. Najboljših deset filmov bodo poslali v Beograd na zvezno revijo mladinskih in pionirskih amaterskih filmov, ki bo 15. in 16. maja.

ORMOŽ: **kulturni teden** — Ljudsko prosvetna kulturna organizacija je priredila od 17. do 22. aprila v Ormožu kulturni teden. V tem času so društva iz občine prikazala na kulturnih nastopih rezultate enoletnega dela. Nastopile so igralske skupine, pevski zbori in zabavni ansambli. Občinski svet je k sodelovanju povabil tudi likovne umetnike iz Maribora, ki so razstavljali v prostorih osnovne šole svoja dela.

BEOGRAD: **pomoč nadarjenim umetnikom** — Upravni odbor sklada za napredek kulturnih dejavnosti SR Srbije je sklenil iz letošnjih sredstev dati 16 milijonov dinarjev kot pomoč mladim nadarjenim umetnikom, ki se doslej niso imeli možnost v večji meri posvetiti ustvarjalnemu delu.

BEOGRAD: **gostje beograjske akademije za gledališko umetnost** — Skupina študentov gledališke fakultete univerze v Kanzas Cityju, ki jo vodi prof. dr. Jack Brooking, bo 24. aprila prikazala v »Ateljeju 212« nekaj odlomkov iz svojih izpitnih predstav. Ta mlada gledališka skupina se mudi v naši državi kot gost beograjske akademije za gledališko umetnost. Ameriški študentje so prišli v Jugoslavijo iz Bukarešte, kjer so sodelovali na simpoziju o gledališki pedagogiki. Iz Jugoslavije bodo odpotovali na Poljsko.

BEOGRAD: **nova koprodukcija »Avala filma«** — Kmalu bodo začeli snemati drugi jugoslovansko-francoski koprodukcijski film »Atomiste« v režiji Georgesa Lampina. Film bo posvečen znanemu primeru jugoslovanskih atomskih strokovnjakov, ki so se zdravili v pariški bolnišnici Curie. Dve glavni vlogi bosta igrala Bourvil in Aznavour; imena jugoslovanskih igralcev še niso poznana.

DUBROVNIK: **trije gledališki jubileji** — V dubrovniškem gledališču letos praznujejo kar tri jubileje: 100-letnico gledališča, 40-letnico Prostovoljnega gledališkega društva in 20-letnico Narodnega gledališča. Tem obletnicam se pridružuje še praznovanje 40-letnice umetniškega delovanja, ki jo bo danes praznovalo šest članov ansambla. Katica Labaš, Luje Vetma, Fuli Inverzini, Lino Šapro, Bogdana Bogdanović in Bara Kriletić bodo drevi v Vojnovićevem »Ekvinokciju« praznovali svoj skupni jubilej.

ZAJEČAR: **50-letnica smrti Stevana Mokranjca** — Letos bodo slovesno praznovali 50-letnico smrti srbskega skladatelja Stevana Mokranjca. Osrednji del praznovanja bo potekal v Negotinu, njegovem rojstnem mestu, 7., 8. in 9. maja bo v Negotinu tudi festival zborov s srbskih učiteljišč.

GRADEC: **arhivarski in muzejski stiki** — Hkrati s kulturnim sodelovanjem med Avstrijo in Jugoslavijo, ki ga ta čas manifestira teden umetniškega društva Forum Stadtpark iz Gradca, so oživeli tudi odnosi med arhivarskimi in muzejskimi ustanovami obeh držav. 14. maja bo v Gradcu odprta zgodovinska razstava »Gradec kot prestolnica Nižjeavstrijskih dežel od 1564 do 1619«. Razstavo pripravlja Deželna biblioteka pri Joanneumu, predmete zanjo pa so mimo drugih tujih ustanov posodili tudi Narodni in Mestni muzej v Ljubljani, srednji državni arhiv za Slovenijo ter Nadškofijski ordinariat v Ljubljani.

SOFIJA: **mednarodni baletni natečaj** — Od 2. do 13. julija bo v Varni ob Črnem morju prvi baletni natečaj. Udeležba bo mednarodna.

PARIZ: **nadaljevanje »Sveta tišine«** — Režiser Cousteau je posnel drugi del »Sveta tišine«, filma, za katerega je dobil pred sedmimi leti v Cannesu prvo nagrado. Posnel ga je lani v Rdečem morju in mu dal naslov »Prostranstva brez sonca«. Za novi film je Cousteau porabil 75 kilometrov barvnega filmskega traku. Če bo s selekcijo in ozvočenjem pravočasno zaključil, bodo film prvič predvajali letos septembra na beneškem mednarodnem filmskem festivalu.

DJAKARTA: **afriško azijski filmski festival** — V ponedeljek se je v Djakarti začel III. afriško azijski film festival, ki se ga udeležuje sedemindvajset držav. Največje število filmov je prijavila Sovjetska zveza, ki je tudi ustanoviteljica te filmske manifestacije. Prvi afriško azijski filmski festival je bil v Taškentu leta 1958.

KOLINSKA TOVARNA HRANIL
LJUBLJANA, Šmartinska 30

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. ŠEFA PRODAJE
POGOJ: visoka strokovna izobrazba ali ustrezna praksa v komercialni stroki, zaželeno lastno prevozno sredstvo.

2. ŠEFA NABAVE ZA EMBALAŽO
POGOJ: visoka strokovna izobrazba, zaželena praksa v papirniški stroki.

3. NORMIRCA
POGOJ: srednja strokovna izobrazba s prakso na tem delovnem mestu.

4. STATISTIKA
za delo v planskem oddelku.
POGOJ: srednja strokovna izobrazba.

5. SAMOSTOJNE KORESPONDENTKE
POGOJ: srednja strokovna izobrazba s prakso in znanjem srbohrvaščine.

6. KUHARICE
za sezonsko delo v počitniškem domu podjetja.

Pismene ponudbe s kratkim opisom dosedanjega službovanja in z navedbo strokovne izobrazbe pošljite splošnemu sektorju podjetja, lahko pa se tudi osebno zglasite prav tam. — Vse interesente opozarjamo, da posluje gospodarska organizacija s SKRAJSANIM DELOVNIM ČASOM 42 UR NA TEDEN! 3448

TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA VEVČE - MEDVODE

PE Celuloza Medvode razpisuje prosta delovna mesta za:

1. VODJO ANALITSKE SLUŽBE
2. STROJNEGA KLJUČAVNIČARJA — VARILCA, VK
3. ELEKTRIČARJA — KV
4. DVA STROJNA KLJUČAVNIČARJA — KV

POGOJI: pod 1.: ekonomska fakulteta s prakso pri analitsko-planskem delu v podjetju; pod 2.: ključavničar z opravljenim izpitom za varilca.

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi OD. — V podjetju je uveden 42-urni teden. Kandidati naj se osebno zglasijo v kadrovski službi PE Celuloza Medvode. 3519

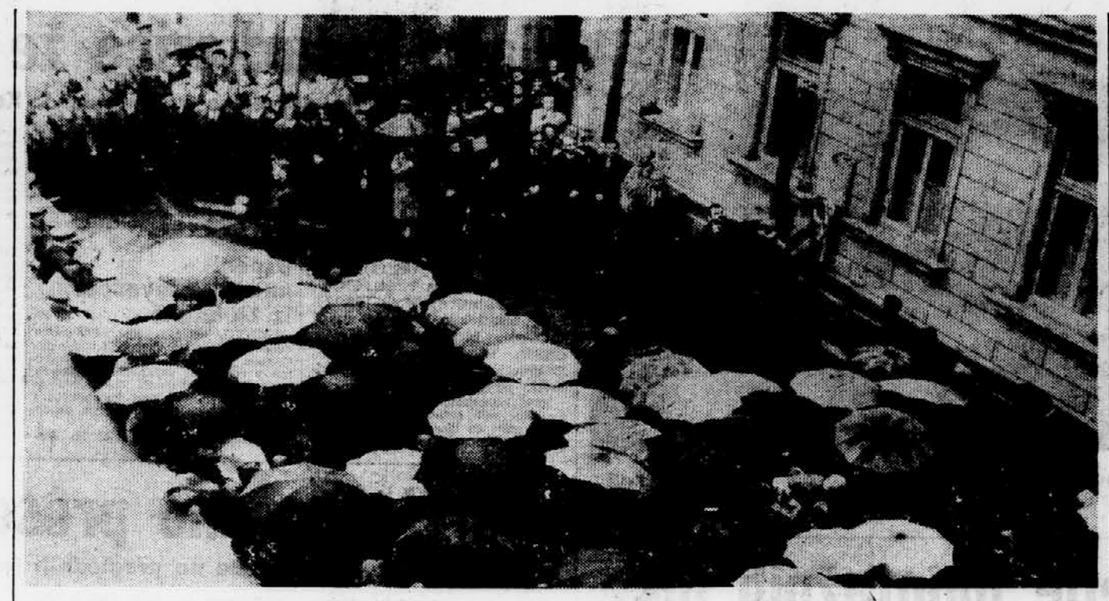

SLAVJE PARTIZANSKE PESMI — Včeraj opoldne so v navzočnosti številnih glasbenih in drugih kulturnih ter javnih delavcev na Akademiji za glasbo v Ljubljani odkrili spominsko ploščo trem padlim partizanskim skladateljem: Franciju Šturmu, Svetu Maroltu-Špiku in Rudiju Pešlu. O liku treh skladateljev-borcev sta govorila rektor Akademije Karlo Rupel in predstavnik slušateljev Akademije, v slavnostnem sporedu pa sta sodelovala tudi godba Ljudske milice in Partizanski invalidski pevski zbor, ki slavi danes dvajsetletnico svoje ustanovitve (zgornja slika). Ob tem jubileju, ki je hkrati posvečen celotnemu glasbenemu ustvarjanju v času revolucije, je bila včeraj ob 13. uri v Muzeju ljudske revolucije v Ljubljani odprta tudi razstava z naslovom »Partizanska pesem«, kjer je zbranih mnogo zgovornih in dragocenih dokumentov (spodnja slika). V okviru jubilejnih proslav je po sinočnjem koncertu Partizanskega invalidskega pevskega zbora v Slovenski filharmoniji priredil predsednik mestnega sveta Marjan Tepina sprejem za bivše in sedanje člane zbora ter partizanske skladatelje. Foto: S. Busić

„Shakespeare pri Slovencih"

Razstava v ljubljanski Mestni galeriji

V ljubljanski Mestni galeriji je te dni odprta velikopotezno zasnovana razstava »Shakespeare pri Slovencih«, ki jo je ob štiristoletnici rojstva velikega dramatika pripravil Slovenski gledališki muzej. Razstavo, ki je v pritličju in prvem nadstropju Mestne galerije na Mestnem trgu v Ljubljani, so razen kolektiva Slovenskega gledališkega muzeja pripravili še arhitekt Viktor Molka, mojstra umetniške fotografije Vlastja Simončič in Božo Štajer ter delavnice SNG. Eksponati in dokumenti so iz zbirk Slovenskega gledališkega muzeja, nekaterih gledališč, Narodne in univerzitetne knjižnice in Narodnega muzeja, nekaj pa so jih dali na voljo tudi posamezniki.

Štiristoletnica Shakespearovega rojstva pa je bil za prireditelje bolj nekak zunanji povod. Ob tem so hoteli spomniti na drug, intimnejši praznik: prav letos mineva sto let, odkar teče naše vztrajno, neprekinjeno delo za slovenskega Shakespeara. Natančno pred sto leti je bil natisnjen del prvega prevoda »Romea in Julije« v slovenščini, delo Ivana Vrbana Zadravskega, že leto kasneje pa je Dragotin Šauperl pripravil prvi slovenski prevod »Hamleta« — prevod, ki je šele petintrideset let pozneje s Cankarjevimi popravki in s Cankarjevim imenom zaživel na slovenskem odru in bil natisnjen v knjigi. Čeprav je o Shakespearu pri nas napisal že Linhart svojo občudujočo sodbo, je vendar minilo še mnogo let, preden je Shakespeare v slovenščini zablestel v Župančičevih prepesnitvah. To delo se je poglobilo med obema vojnama in doseglo danes nesluteno širino.

Razstava, ki jo je omogočil republiški sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti, je namenjena pričevanju o tem, kaj smo napravili Slovenci v zadnjih sto letih za zbliževanje s prvim mojstrom svetovnega gledališča. Eksponati obsegajo šest sob. Spodaj je med drugim manjši oder za nastopanje igralcev, predavateljev in vodičev. Tu je mogoče slišati posamezne scene in monologe iz Shakespeara, ki jih izvajajo naši igralci od petih do šestih popoldne, v drugem času pa se tu vrstijo diafilmi z izbranim programom; slovenski igralci Hamleta, Romea, Julije, Othella, scene in kostumi v barvah itd. V spodnji dvoranici je na stenah prikazan Shakespeare v posameznih slovenskih gledališčih: kdaj, katera dela in kolikokrat so bila na novo postavljena, tu je lestvica pri nas največkrat uprizorjenih del, predstavljeni so režiserji s številom del, gostovanja tujih ansamblov s Shakespearom, fotografije režiserjev, predstavljeni so prevajalci in kritiki itd.

Razstava je urejena kronološko. Iz prehodne sobe s povečano fotografijo scene iz komedije »Sen kresne noči« sezone 1920-21 — gre za prvo na odru fotografirano sceno iz Shakespearovih iger pri nas — dosežemo v prvem nadstropju historični del razstave, od prvih omemb Shakespeara preko prvih uprizoritev (od 1896) do leta 1941. Tu je najprej soba dokumentov in prvih prevodov, nato sledijo najstarejše uprizoritve Shakespeara, začenši z »Othellom« 1895-96, in tržaški kotiček. »Zlata doba« slovenskega Shakespeara zajema obdobje od 1918 do 1941 v ljubljanski in mariborski Drami. Sodobni, povojni Shakespeare pa je prikazan zgolj informativno.

Nova igralska akademija in nova gledališča so omogočila uresničevanje raznih režiserskih, scenografskih in kostumografskih zasnutkov, hkrati pa tudi obilno in najmodernejše ohranjevanje posameznih uprizoritev.

Obiskovalec lahko posluša na razstavi magnetofonske posnetke komedije »Mnogo hrupa za nič« v izvedbi ljubljanske Drame (1962-63) in radijski zapis »Viharja« (Milan Skrbinšek v vlogi Kalibana), lahko si ogleda tudi dvajsetminutni barvni film »Portreti slovenskih igralcev« Vlastje Simončiča, ki kaže 14 igralcev naše generacije od Drenovca do A. Levarjeve pri oblikovanju monologa, izbranega največ iz Shakespeara.

Ta studiozno in z ljubeznijo pripravljena razstava pomeni koristno in prijetno osvežilo našega kulturnega življenja. Upati je, da je zlasti ne bodo pozabile obiskati naše šole, še posebno, ker so na voljo vodiči. Prireditev bo zaključena 29. aprila.

Naj opozorimo še na publikacijo »Dokumenti Slovenskega gledališkega muzeja«, ki jo je v začetku tega leta začel izdajati naš gledališki muzej. Druga številka teh Dokumentov je pravzaprav vodič po razstavi. Opremljena s številnimi fotografskimi dokumenti in drugim zanimivim gradivom bo imela trajno vrednost za vsakogar, ki ima rad slovensko gledališče.

F. N.

Načelna vloga in konkretni položaj

Po aprilskem srečanju študentov in profesorjev filozofskih fakultet

Aprilsko srečanje študentov in profesorjev jugoslovanskih filozofskih fakultet je bilo letos tretje po zaporedju; bilo je v Ljubljani in ker so ga organizirali študentje ljubljanske filozofske fakultete, smo na fakultetnem odboru povprašali po podobi pravkar minulega srečanja ter po osrednjih značilnostih in problemih, ki so se na posvetovanju najizrazitejše pokazali.

Srečanja so se udeležili predstavniki vseh devetih filozofskih fakultet v državi. Tudi avtorji vnaprej pripravljenih oziroma razmnoženih referatov in koreferatov so bili z več fakultet; tako so odpirali skupne vidike iz specifičnih razmer in tako soočali težave in izkušnje.

Središčna tema srečanja je bilo samoupravljanje na filozofskih fakultetah; v tem sklopu so govorili o samoupravljanju v kulturi, o družbenem samoupravljanju v luči 6. konference ZSJ v Novem Sadu, o humanističnih vedah in družbi, o možnostih samoupravljanja na filozofskih fakultetah in o delu samoupravnih organov na njih, o študijski reformi na filozofskih fakultetah, o socialni problematiki ipd. V tem okviru so udeleženci opozarjali na mnogo perečih ali neurejenih zadev; med njimi naj omenimo udeležbo študentov v upravljanju, socialno strukturo in gmotni položaj študentov, pota študijske reforme in ne nazadnje položaj filozofskih fakultet v družbi in nasproti drugim fakultetam.

Vse jugoslovanske filozofske fakultete so v približno enakem položaju glede opreme in denarja; položaj ni zavidanja vreden in očitno je, da filozofskim fakultetam ni lahko opravljati družbene vloge brez ustrezne gmotne oskrbljenosti. Na vseh univerzah so filozofske fakultete po svoje zapostavljene nasproti fakultetam drugih strok.

Med drugim so opozorili na neustrezen položaj asistentov na filozofskih fakultetah. Nagrajevani so tako slabo, da ob njihovem razdajanju moči na druge strani trpi njihovo osnovno delo, usposabljanje in znanstveno prizadevanje. Nič manj ni pereč gmotni položaj študentov, in anomalije, ki jim je tak položaj vzrok, so hude; med njimi je socialna struktura. Na ljubljanski filozofski fakulteti, na primer, je samo deset odstotkov študentov iz kmečkih in delavskih družin; po statističnem letopisu pa je aktivnih kmetov in delavcev v Sloveniji 71 odstotkov. Položaj niti na drugih fakultetah v okviru univerz ni kaj prida boljši. Kar pa zadeva filozofske fakultete in socialno strukturo študentov v drugih krajih države, položaj sicer ni tako izrazito pereč kot na ljubljanski filozofski fakulteti, ni pa niti bistveno boljši. Ob tem je mimo drugega očito, kolikšne potencialne moči ostanejo neizrabljene, če ne govorimo o še bolj primernih vidikih.

V razpravah o samoupravljanju na filozofskih fakultetah se je izoblikovalo mnenje, da je študentov osnovni samoupravni organ svet letnika; zatorej bi bilo koristno, da bi tudi tam, kjer imajo sveti letnikov obeležje posvetovalnih organov, postali sveti samoupravni organi. Razen tega pa naj bi študentje sodelovali tudi v upravnih organih fakultet.

Študijska reforma je bila med osrednjimi konkretnimi temami srečanja. Mnogo so govorili o stopenjskem študiju; stališča niso mogla biti enotna, ker je položaj po posameznih fakultetah zelo različen. Soglasno pa je bilo mnenje, da kakšne šablonske tri stopnje na vseh oddelkih ne morejo biti učinkovite, in da je treba prvo stopnjo tam, kjer jo imajo, po vsebinski plati izpopolniti.

Aprilska srečanja nimajo značaja uradnega posvetovanja filozofskih fakultet z obveznimi sklepi. Vendar so zdaj svet — tako kot lani v Zagrebu — poudarili, naj bodo srečanja za naprej še bolj srečanja študentov in profesorjev z vseh fakultet, ne samo študentov. Pri drugih fakultetah se je to že letos lepo uresničilo, le s fakultete, ki je letošnje srečanje pripravila, so bili udeleženi večdel samo študenti. Na prihodnjem srečanju, ki bo aprila drugo leto v Prištini — prištinska filozofska fakulteta je najmlajša v državi — bo nemara drugače; tako bodo sadovi gotovo ugodnejši.

Š. K.

Glasbeni dogodki

Prerojeni orkester

Gostovanje dirigenta Kirila Kondrašina

Našega simfoničnega orkestra na predsinočnjem večeru ni bilo mogoče spoznati. Včasih — zlasti v Brahmsovi IV. simfoniji — je zavzemal kot kak svetovni orkester in le tu in tam me je manjša netočnost opomnila, da smo na domačih tleh. Kajpak mojster Kondrašin ni mogel v treh, štirih dneh popraviti vsega, kar je bilo zamujenega v toliko letih. Očitno je, da je naš orkester sestavljen iz prav dobrih elementov, gotovo pa je tudi, da pogreša čvrsto, vodečo roko, mojstra, ki bi vzgajal in umetniško usmerjal ansambel. Zato so njegovi umetniški dosežki dostikrat samo povprečni in so v kvaliteti izvajanja tolikšne nihanja. Vedno bolj postaja jasno, da bi smeli pred ta naš eminentni ansambel poleg najboljših domačih stopiti samo odlični gostje — dirigenti; le tako bo orkester napredoval in bosta zrasla v njem prava umetniška zavest in čut odgovornosti.

Osnovna za umetniško storilnost orkestra je gotovo umetniška discipliniranost in to je našemu orkestru znal v nekaj dneh vcepiti ta veliki dirigent. Zadostoval je en sam pogled na orkester, in že smo lahko ugotovili, kakšna enotna volja ga prešinja. Seveda, če igra ves ansambel na enak način, tedaj postane dinamika bujna, fraziranje jasno, dikcija razločna, skratka, muzika zaživi polno življenje. In tega se mojster Kiril Kondrašin dobro zaveda. Ve pa tudi, kako se to doseže in je v svojih odločitvah do skrajnosti nepopustljiv. Ima silno oster pregled nad orkestrom in je vsak trenutek pripravljen na intervencijo. Tako je bila »Četrta« Brahmsova podana z vzgonom in poletom, kot je menda doslej še nismo slišali. Kar zadeva samo interpunkcijo, morda ni bila toliko poetična kot pa krepka, energična in možata.

Za začetek koncerta nam je slavni mojster predstavil Prokofjeva suito Poročnik Kijé, nekam lahkotno delo, ki bi kaj lahko postalo banalno, če ga ne bi oblikoval dirigent s tolikšnim okusom. Izvedba je bila sveža, duhovita in efektna; posebno sta se v orkestru odlikovala prvi trobentač Grčar in sijajni oboist, gost iz Zagreba.

V Straussovem Koncertu za rog je nastopil naš stari dobri znanec, nekdanji prvi hornist Slovenske filharmonije Viteslav Malif. Zelo zahteven koncert je podal tehnično zanesljivo (z izjemo nekaj nejasnih pasaž), s polnim, krepkim in zdravim tonom. Za muziko samo pa se nisem mogel ogreti. Prvi in drugi stavek sta dokaj bleda in nezanimiva, učinkovit in briljanten pa je finale. Ta je za orkester neznosno težak, pa se je v njem tudi marsikaj podrlo.

Z obema svojima sijajnima nastopoma je postal mojster Kiril Kondrašin ljubljenec orkestra in prav tako vseh ljubiteljev glasbe. In vsi bomo zapeli vodstvu Filharmonije glasno hvalo, če se mu posreči tega velikega umetnika pridobiti za novo gostovanje.

UROŠ PREVORŠEK

Hornist Viteslav Malif in dirigent Kiril Kondrašin

HARPER LEE

UBITI OPONAŠAVCA

24. nadaljevanje

Atticus je zlagoma odšel na pločnik gospodične Maudie in zapletla sta se v živahen razgovor, pri čemer sta pridno mahala z rokami; ujela sem le en stavek: »... postavil pravo pošast na tistem dvorišču! Atticus, nikdar ju ne boš vzgojil!«

Popoldne je nehalo snežiti, temperatura se je znižala in uresničile so se najbolj črnogledne napovedi gospoda Averyja: Calpurnia je nalagala v vse peči v hiši, da so kar žarele, nas pa je vseeno zeblo. Ko je prišel Atticus tisti večer domov, je rekel, da smo zdaj tam, in vprašal Calpurnio, če bi hotela ostati pri nas tudi čez noč. Calpurnia je premerila s pogledom visoke strope in dolga okna ter rekla, da misli, da ji bo v njeni hiši topleje. Atticus jo je zapeljal z avtomobilom domov.

Preden sem šla spat, je Atticus naložil še nekaj premoga v peč v moji sobi. Rekel je, da kaže toplomer šestnajst stopinj, da je to najhladnejša noč, kar jih pomni, da je naš snežak zunaj zmrznil in da je trd kakor kamen.

Zdelo se mi je, da je bilo le nekaj minut kasneje, ko sem se zbudila, ker me je nekdo stresal za ramo. Zagledala sem Atticusov površnik. »Ali je že jutro?«

»Otrok, vstani.«

Atticus je držal v roki mojo haljo in plašč. »Najprej si ogrni haljo,« je rekel.

Jem je stal skuštran poleg Atticusa in stoje spal. Z eno roko si je stiskal površnik pod vratom, drugo pa je tiščal v žepu. Zdel se mi je nekam čudno potlačen.

»Brž, dragica,« je rekel Atticus. »Tu imaš čevlje in nogavice.«

Na pol v spanju sem si jih nataknila. »Ali je jutro?«

»Ne, nekaj po eni je. Zdaj pa le pohiti.«

Nenadoma sem začutila, da nekaj ni v redu. »Kaj pa je?«

Tedaj mi ni bilo treba več dopovedovati. Kakor ptiči vedo, kam naj se zatečejo, če dežuje, tako sem jaz zaslutila, kadar je bilo v naši ulici kaj narobe. Tiho prasketanje in pritajeni nagli glasovi so me navdali z nemočnim strahom.

»Čigava?«

»Gospodične Maudie, ljubica,« je odgovoril Atticus nežno.

Pri prednjih vratih smo zagledali ognjene zublje, ki so švigali skozi okna jedilnice gospodične Maudie. Kot v potrdilo tega, kar smo videli, se je oglasila mestna požarna sirena, se povzpela po skali do visokega tona ter tam tuleč obstala.

»Uničena je, kajne?« je zaječal Jem.

»Tako kaže,« je odgovoril Atticus. »Zdaj pa oba dobro poslušajta. Pojdita in se postavita pred Radleyevo hišo. Glejta, da ne bosta v napoto, sta slišala? Ali vesta, v katero smer piha veter?«

»Oh,« je rekel Jem. »Atticus, mislim, da bi morali začeti nositi pohištvo iz hiše, ali ne?«

»Ne še, sin. Stori, kakor sem ti rekel. Zdaj pa tecita. Pazi na Scout, slišiš? Ne izpusti je izpred oči.«

Atticus naju je rahlo porinil in stekla sva proti Radleyevim prednjim vratom. Tam sva obstala ter opazovala, kako se je ulica polnila z možmi in vozili, medtem ko je ogenj molče požiral hišo gospodične Maudie. »Zakaj ne pohitite...« je zamrmral Jem.

Tedaj sva ugotovila vzrok. Gruča mož je porivala iz mesta star gasilski voz, ki mu zaradi mraza ni vžgal motor. Ko so možje pritrdili gumijasto cev na vodovodno napeljavo, je iz cevi bruhnilo in voda je zazvenela po pločniku.

»O-o, bog, Jem...«

Jem mi je položil roko okrog ramena. »Tiho, Scout,« je rekel. »Zdaj še ni treba skrbeti. Ti bom že povedal, kdaj.«

Maycombski možje v vseh stopnjah oblečenosti in slečenosti so prenašali pohištvo iz hiše gospodične Maudie na dvorišče na drugi strani ulice. Videl sem Atticusa, ki je nesel težki gugalnik gospodične Maudie iz hrastovega lesa, in zdelo se mi je pametno, da je rešil, kar je najbolj cenila.

Zdaj pa zdaj je bilo slišati klice. Potem se je na oknu v gornjem nadstropju pokazal obraz gospoda Averyja. Skozi okno na ulico je porinil žimnico, nato pa je metal dol kose pohištva, dokler niso možje zaklicali: »Pridi dol, Dick! Stopnice se rušijo! Zlezite od tam, gospod Avery!«

Gospod Avery je pričel lesti skozi okno.

»Scout, zataknil se je...« je dahnil Jem. »O bog...«

Gospod Avery se je trdno zagozdil. Skrila sem glavo pod Jemovo roko in pogledala sem šele, ko je Jem zaklical: »Rešil se je, Scout! Je že na varnem!«

Pogledala sem in zagledala gospoda Averyja na gornji verandi. Zavihtel se je z nogami preko ograje in se spustil po stebru, ko mu je nenadoma zdrsnilo. Padel je, zavpil in pristal v grmičevju gospodične Maudie.

Nenadoma sem opazila, da se možje odmikajo od hiše ter se pomikajo po ulici proti nama. Pohištva zdaj niso več nosili. Ogenj je bil že v prvem nadstropju ter se je prigrizel do strehe: okenski okviri so se črno odražali na živo oranžnem ozadju.

»Jem, videti je kakor buča...«

»Scout, poglej!«

Dim se je valil mimo naše hiše in hiše gospodične Rachel kakor megla vzdolž rečnega brega in možje so vlekli cevi proti njima. Za nama je okrog vogala cvile pripeljal gasilski avto iz Abbottsvilla ter se ustavil pred našo hišo.

»Tista knjiga,...« sem rekla.

»Kaj?« je vprašal Jem.

»Tista knjiga o Tomu Swiftu ni moja, Dillova je...«

»Ne boj se, Scout, ni se še treba bati,« je rekel Jem. Pokazal je s prstom. »Poglej tjale.«

Sredi gruče sosedov je stal Atticus z rokami v žepih površnika. Človek bi mislil, da gleda nogometno tekmo. Poleg njega je stala gospodična Maudie.

»Vidiš, njega še ne skrbi,« je rekel Jem.

»Zakaj pa ni na strehi ene izmed hiš?«

»Prestar je za to, polomil bi si vrat.«

»Kaj misliš, bi mu rekla, naj spravi najine stvari ven?«

Zakaj tako?

Škodljiva »pomoč«

Napredni kmetovalec Valentin Merkač v Stražišču pri Prevaljah pravi, da ni vse dobro, kar jim poskušajo kmetijski strokovnjaki vsiliti, ces da je najboljše. Meni, da naši strokovnjaki vse preveč eksperimentirajo, namesto da bi se prej prepričali in šele potem priporočali. To dokazuje s primeri.

Njegove bele krave marijadvorske pasme so mu včasih dajale po kakih 4000 litrov mleka na leto. Pa so naši strokovnjaki — kdove kako ugotovili, da takšna pasma ne ustreza za naše kraje. Z umetnim osemenjevanjem krav so začeli to pasmo »pretapljati« v sivorjavo, ki da je boljša. In uspeh nekajletnega spreminjanja pasme? Sedanje krave, potomke njegovih belih krav in sivorjavih bikov, mu dajejo povprečno le po 2500 litrov mleka. Ker ima v hlevu 10 krav, se mu je takšna pomoč v živinoreji spremenila v veliko škodo. Merkač se upravičeno jezi in predlaga, da bi se raje več učili pri sosedih, kot delajo kmetje, ko da se pogosto hočemo proslaviti z nepreizkušenimi novostmi.

Težnja po rajonizaciji določenih pasem goveda je pred kratkim še močno prevladovala v naših strokovno gospodarskih krogih. V zadnjem času pa vse bolj prevladuje mnenje, naj vsako družbeno posestvo samo odloča, katera pasma mu gospodarsko bolj ustreza. Kako pa naj odločajo zasebni živinorejci? Ali ne bi mogli upoštevati tudi njihovih želja, ki temeljijo na dobrih izkušnjah?

J. PETEK

PTUJ

Investicije za zboljšanje trgovine

V ptujski občini si letos prizadevajo razvijati trgovino. Najprej bodo bolje izkoristili sedanje zmogljivosti in uvedli v nekaterih prodajalnah neprekinjeno poslovanje. V živilskih trgovinah in mesnicah bodo začeli prodajati predhodno pakirano blago. Letos bodo v trgovino vložili blizu 63 milijonov dinarjev. Med drugim bodo modernizirali trgovine v Trnovski vasi, Markovcih in Slovenji vasi ter prodajalno »Kovina« v Ptuju. Pripravili bodo tudi elaborat za ureditev nove specerijske trgovine na Bregu, ki jo bodo začeli graditi že letos jeseni.

Podjetje Les bo za rogoznisko žago, ki mu je bila priključena, pripravilo načrte za rekonstrukcijo in morebitno preselitev na ustreznejše mesto. Letos bodo dogradili tudi skladišče za kurivo. Zelo pereče pa je vprašanje javnega skladišča v Ptuju. Pobudnik za pripravo načrtov novega skladišča bi morala biti trgovska podjetja, ki bi morala kot soinvestitorje pritegniti še druge zainteresirane organizatorje.

M. K.

ZAMUDA PRI SPOMLADANSKI SETVI. Letošnje muhasto aprilsko vreme zelo otežuje delo na polju. Večina kmetov po Mislinjski dolini zaradi slabega vremena ni uspela posejati nekaterih jarih žit, ki bi morala biti posejana že pred 14 dnevi.
Foto: F. Jurač

Na Ravnah bo naselje montažnih hiš

Predvidevanja urbanistov o izkoriščanju ravnih predelov za blokovno izgradnjo

Ravne na Koroškem bodo v prihodnjih 30 letih imele kakih 10.000 prebivalcev. Tako predvidevajo urbanisti, ki si prizadevajo, da bi glede na topografske omejitve izkoristili vse razpoložljive ravne predele za blokovno izgradnjo.

Zazidalni načrt za gramoznico in Suho predvideva gradnjo stanovanjskih blokov in polstolpičev s skupno 250 stanovanji. Stanovanjske bloke nameravajo urediti tudi na Javorniški planoti, ki bo na 12 ha lahko sprejela blizu 3500 prebivalcev. Zazidalni načrt za južni del Čečovja predvideva poleg drugih objektov tudi gradnjo 19 zasebnih hiš. Preč začetkom gradnje pa bo treba to zemljišče sanirati.

Na Prežihovem vrhu so v glavnem že izkoristili možnosti za zazidavo zasebnih hiš, ki jih tu predvideva zazidalni načrt. Računajo, da bodo s prestavitvijo voda visoke napetosti pridobili na tem območju še nove parcele. Tudi s temi dodatnimi lokacijami ne bodo mogli zadostiti vsem potrebam zasebnih graditeljev. Zaradi razširitve valjarne bo treba v kratkem ruševti dva stanovanjska bloka (zgrajena pred vojno) in za okrog 130 prebivalcev zagotoviti nadomestna stanovanja.

Na Ravnah imajo več ko 400 prosilcev za stanovanja, ne upoštevaje tiste, ki bodo ob rušitvah izgubili stanovanja. Zaradi tega so se odločili za gradnjo naselja montažnih hiš, da bi hitreje rešili stanovanjski problem. Predvidevajo, da bodo naselje zgradili v bližini Raven, okrog 15 km izven kraja v Reka grabnu. Ekonomisti bodo pri dokončni odločitvi morali povedati svoje in utemeljiti velikost naselja. Prav tako bo treba proučiti možnosti za ureditev komunalnih naprav, zagotovitev najosnovnejše preskrbe in avtobusnega prometa med novim naseljem in Ravnami.

KOM

V nekaj vrstah

DOM BORCEV GRADIJO — FRAM — Na Planici na Pohorju bodo še letos zgradili dom borcev, za katerega so dali domačini 250 kubičnih metrov lesa, razna podjetja iz Maribora in okolice pa 400.000 din. Z doma bo lep razgled proti Ptuju, Boču in Hrvatskem Zagorju.

G. L.

DEJAVNOST KRAJEVNE SKUPNOSTI — PODVELKA — Letošnji obširni program dela predvideva med drugim ureditev pokopališča v Breznu, ureditev šole v Podvelki, gradnjo vodovodnega omrežja v Remšniku in Podvelki. Razen tega nameravajo poskrbeti za družbeno prehrano v Breznu in Podvelki, če bodo dobili primerne prostore.

NOV GASILSKI DOM — VUZENICA — Gasilci so že pred dvema letoma sklenili, da bodo zgradili nov gasilski dom. Lani so zaključili prvo fazo gradnje, letos pa je pričakovati, da bo dom pod streho. H gradnji so gasilci precej pripomogli s prostovoljnim delom. V domu bo tudi dvorana za družbene organizacije in prireditve.

L. K.

AKCIJA O PROMETNI VZGOJI OTROK — RADLJE — Komisija za varnost prometa pri občinski skupščini je nedavno tega pripravila akcijo »Varujmo otroke v prometu!« Komisija je ugotovila, da šole redno posredujejo prometno vzgojo, vendar pa imajo v nekaterih šolah to vzgojo le v 7. in 8. razredu.

L. K.

Mura
MURSKA SOBOTA

Fotozapisek

TAKI PRIZORI V CELJU NISO REDKI — Le tri metre vstran pa je kiosk z živili — v ulici XIV. divizije.
Foto: F. Krivec

Srebrn lesket v nemih očeh

Iz pogovora z nekdanjo direktorico zavoda za slepo mladino Miro Dobovškovo

DOBRNA, aprila. Za vasjo je votlo zadonela eksplozija. Otroci so se razbežali, le Drago je obležal. Široko razprtih oči je bolščal v nebo. Sonce je slej ko prej sijalo svetlo kot prej, krog njega pa ni bilo ničesar več... Zgodilo se je nekaj let po osvoboditvi, se je pretrgala misel MIRI DOBOVŠKOVI, ko se je z velikimi rjavimi očmi obrnila proti meni. V njih se je za hip ali dva utrnil srebrn lesket. Obsedela sva v zdraviliški jedilnici in zdelo se je, kakor da bo pogovor obstal. Iskal sem njene oči, toda v njih ni bilo ničesar več. Gledale so nekam mimo mene, toda v njih se je poigravala le svetloba.

— Oprostite, nikdar ne gledam ljudem v oči, kadar se pogovarjam. Dobršen del svojega življenja — 35 let sem preživela med slepimi. Z njimi mora človek samo govoriti, veliko govoriti, da vas spoznajo, da spoznajo vaš glas in življenje krog sebe. V mladosti morda nisem bila ravno preveč zgovorna... je še dejala, potem pa nadaljevala:

— Tako je Drago izgubil oči in roko v zapestju. Mati in oče sta ga puščala doma. Ostal je prepuščen samemu sebi in svojim mislim, spominom na svetle dni, ko je še videl življenje krog sebe. V njem je rasla velika želja... Drago je bil star 10 let, ko ga je njegov starejši brat pripeljal v Ljubljano. Mati ni bila zadovoljna, hotela je, da bi se fant vrnil domov. V sedmih letih je Drago pri nas v zavodu za slepo mladino z uspehom končal osemletko. Zdaj je telefonist v Celju in z uspehom obiskuje večerno gimnazijo...

Drago je le eden izmed naših gojencev, ki so z veliko voljo premagali temo in našli svojo svetlobo v življenju, se je zamislila Mira Dobovškova.

— Maksi je obiskoval redno šolo, vendar pa je zelo slabo videl. Bal se je povedati, da komaj razbira črke in besede v šolskem berilu. Doma se je z materino pomočjo na pamet učil posamezne odstavke in berila iz čitanke. V šoli pa so mu pri branju prišepetavali tudi sošolci. Povabili smo ga naj obiskuje pouk v zavodu za slepo mladino. Fant se je krčevito branil: »Saj vidim, saj dobro vidim!« Kar hitro se je vživel v novo okolje. Začel je igrati piščal in harmoniko. V dveh mesecih se je naučil Braillove pisave...

MIRA DOBOVŠKOVA PRIPOVEDUJE

Sonce je ščemelo v oči, toda pogled žene, ki je vse življenje posvetila boju svetlobe s temo, je bil nekam odmaknjen, skoraj zasanjan, kot bi zares ne videla. Za hip je utihnila in iskala po spominih.

— Kaj naj vam še povem? Našim gojencem poskušamo dati čimveč najrazličnejše izobrazbe. Neko dekle je, kot mnogi pred njo, z lepim uspehom končalo v zavodu osemletko. Nismo ji našli ustreznega mesta telefonistke, zato se je zaposlila v tovarni čokolade. Norme še zdaleč ni dosegala. V odmorih pa je dekletom pela popularne popevke. Vzljubile so jo in ji pomagale pri delu. Dekle se je v najkrajšem času močno uveljavilo v tem delovnem kolektivu...

In naša pravnika v Novem mestu in v Kranju pa lektor angleškega jezika v Ljubljani, je brskala skromna žena po spominu.

V gimnaziji na Ravnah na Koroškem in v novogoriški gimnaziji se šolata dva naša gojenca. Z izrednim razumevanjem profesorskega zbora na obeh gimnazijah in z nesebično pomočjo sošolcev fanta lepo napredujeta. Janja bo letos maturirala na viški gimnaziji v Ljubljani... Ves čas je odličnjakinja. In Rudi, telefonist na zavodu za socialno zavarovanje v Celju...

Naš največji ponos je Zvonko. Ko je eksplodirala bomba, zgodilo se je to menda 1955. leta, je izgubil vid in obe roki v zapestju. Še preden je prišel v zavod za slepo mladino v Ljubljano, je obiskoval osnovno šolo v Leskovcu pri Krškem. Pri nas je postal še posebej spreten. Sam se oblači, češe, umiva in si postilja posteljo. S posebno napravo se je naučil pisati Braillov črkopis, naučil pa se je pisati tudi na pisalni stroj, kakršnega uporabljajo slepi z zdravimi rokami. Braillovo pisavo se je naučil brati z ustnicami... Pri pouku gospodinjstva, ki je sestavni del pouka v našem zavodu, se je Zvonko naučil marsičesa: sam si npr. ocvre jajce. Naučil pa se je skuhati, speči in pripraviti tudi marsikatero drugo jed. Osmi razred je končal s prav dobrim uspehom pa tudi telefonski tečaj je napravil. Zvonko je razen tega dober plesalec, šahist, plavalec in smučar. Sedaj čaka na primerno zaposlitev kot telefonist. Prepričana sem, da se bo naš Zvonko na delovnem mestu kar najbolj uveljavil, ker je izredno prizadeven, točen, vesten in vse, kar bi še mogla dobrega povedati o njem.

Lahko bi vam povedala še deset in deset zgodb o vzgoji in usodi naših gojencev, toda naj bo dovolj, je dejala Mira Dobovškova.

— V Dobrni se ne zdravim, le malo oddiha potrebujem po toliko letih dela. Ne, nikakor še ne mislim povsem sprečiti, čeprav preživljam prve dni v pokoju. Temeljito se nameravam lotiti obdelave zgodovine šolstva in usposabljanja slepih v Sloveniji. Veste, to je še povsem neobdelano področje. Ko sem začela delati v zavodu za slepo mladino v Ljubljani, je praznoval šele desetletnico obstoja. To je bilo 1929. leta. Njegov razvoj sem odtlej sodoživljala. Pri delu smo doživeli marsikaj lepega, kar ni moč povedati z nekaj besedami.

NIKO LAPAJNE

Naše košarkarice že v finalu

V odločilni tekmi so premagale J. Korejo 60:57

LIMA, 21. apr. — V naključevanju svetovnega prvenstva v košarki za ženske je Jugoslavija v mestu Arequipi premagala Južno Korejo 60 : 57 (34:35). Ostali rezultati:

ČSSR : Argentina 72:51, Brazilija : Japonska 80:50 (45:14), SZ : Čile 91:28 (42:12), Bolgarija : Francija 75:44 (40:22), ZDA : Paragvaj 54:40 (28:17).

Po teh tekmah so že znani finalisti, ki so: Jugoslavija, ČSSR, SZ, Brazilija, ZDA, Bolgarija in Peru kot organizator prvenstva.

Naše košarkarice so imele v tem dvoboju zelo težak posel. Po tehnični plati so bile dosti boljše, toda Korejke so to pomanjkljivost nadomeščale z izredno borbenostjo, vendar zaradi nizke rasti jim ni uspevalo, da bi uspešno zaustavljale najvišjo qugosloyanko Mrakovo. Njo so stalno spremljale dve Korejke, kar je najboljša strelka Kaluševičeva dodobra izrabljala in se z lahkoto prebijala pod njihov koš.

Uspehi mladih telovadcev iz Ljubljane

LJUBLJANA, 21. apr. Občinska zveza za telesno vzgojo Ljubljana-Center je priredila na Taboru tekme v obveznih vajah na orodju za vsa mestna društva. Nastopilo je 137 tekmovalcev, med katerimi jih je bilo največ iz Narodnega doma in Tabora.

V mladinski konkurenci (I. razred) je zmagal Narodni dom z 220,40 točke (Kersnič 57,40, Simončič 56,40), med mladinci II. razreda Tabor 313,50 (Japelj 56,90, Sambolec 54,70), med mladinci III. razreda Narodni dom 333,10 (Janežič 56,70, Logar 56,50), med začetniki pa Tabor 309,80 točke (Sinkovec 53,60). Med članicami III. razreda je bila najboljša Novakova (N. D.) 45,60. Med mladinkami I. razreda je zmagal Narodni dom 107,40 (Jenkova 28,60), med mladinkami III. razreda prav tako Narodni dom 269,30 (Šebenikova 48,20). Med pionirji višjega razreda je bila najboljša vrsta Narodnega doma z 274,0 točke, med pionirji nižjega razreda osemletka »Ketle-Murn« 259,20, med pionirkami višjega razreda Narodni dom 272,40, med pionirkami nižjega razreda pa Narodni dom z 269,70 točke.

J. H.

Nepričakovano presenečenje

Telovadci zveznega razreda na preglednih tekmah v Sarajevu

Za konec minulega tedna je bilo v Sarajevu prvo pregledno tekmovanje 13 telovadcev zveznega razreda, ki pa ni bilo odločujoče za sestavo reprezentance za Tokio. Vrsto za nastop na olimpijskih igrah bo dalo šele državno prvenstvo. Po doseženih izidih so selektorji sestavili vrsto, ki bo 16. in 17. maja nastopila proti ekipi Vzhodne Nemčije. Srečanje z mladimi, izredno kvalitetnimi vzhodnonemškimi telovadci, ki so že na svetovnem prvenstvu v Pragi vzbujali pozornost z osvojenim petim mestom, bo za naše tekmovalce trd oreh. Težko je upati na uspeh, toda tudi tesen poraz bi potrjeval kvaliteto vrste. Sicer pa bodo rezultati iz Sarajeva prišteti k dosežkom na prihodnjih tekmovanjih, ki bodo kot celota odločila, kdo zasluži mesto v eliti za olimpijske igre. Zato bo šele državno prvenstvo 6. in 7. junija v Ljubljani odločilno za izbiro osmih olimpijskih kandidatov.

Dvodnevno tekmovanje v olimpijskem programu se je končalo s prijetnim nepričakovanim presenečenjem. 20-letni Brodnik je že na prvem orodju v preskoku z odlično oceno vstopil med najboljše, nakar se je po štirih disciplinah povzpel na drugo mesto. Po končanem obveznem programu je delil tretje oziroma četrto mesto s Petrovićem z 0,15 točke za drugoplasiranim Menčikom. Tekmovanje v obveznih vajah je pokazalo, da so tekmovalci zelo izenačeni, pa tudi brez iznenadenj ni šlo. Tako je bil vrstni red takle: Cerar, 2. Menčik, 3.—4. Brodnik in Petrović, 5. Vidović, 6. Lopičić (oba BiH), 7. Čaklec, 8. Anić (oba Hrv), 9. Rafajlović (BiH), 10.—11. Šrot in Kisel, 12. Skaza, 13. Gagić (Srb). Najbolj neugodno se je odrezal Šrot, ki se mu je na drugu primeril nerodnejši spodrsljaj in je tako prejel oceno 5,50. Da bi še ujel prvo šesterico, bi bil moral poljubne vaje izvesti brezhibno. Toda tudi to mu ni šlo po sreči. Ocena na konju z ročaji 6,65; posledica spodrsljaja mu je spet potlačila plasma in tako je zbral samo 52,95 točke. Na ostalih orodjih je prejel solidne ocene — preskok 9,40, bradlja 9,45, krogi 9,60.

Rezultati po poljubnih vajah: 1. Cerar 57,65, 2. Brodnik 55,05, 3. Petrović 54,95, 4. Čaklec 54,85, 5. Menčik 54,60, 6.—7. Gagić in Vidović 54,45, 8. Anić 54,20, 9. Rafajlović 53,70, 10. Lopičić 53,25, 11. Šrot 52,95, 12. Skaza 52,85, 13. Kisel. Slednji si je pri preskoku poškodoval roko v zapestju in nato odstopil.

Brodnik se je po poljubnem programu dokončno usidral na drugem mestu. Na orodjih je prejel izvrstne ocene: krogi 9,40, parter 9,35, drog 9,30, najnižjo oceno pa na konju z ročaji 8,75.

Na konju z ročaji je bilo to pot zelo malo prav dobro izvedenih vaj. Skoraj vsi so jih prekinjali ali pa se jim je ponesrečilo kaj drugega, med njimi tudi meni. Brodnik se je s prikazanim znanjem in kvaliteto vaj uvrstil med najboljše in najbolj zanesljive, saj je izvedel spored brez večjih napak. Petrović je bil bolj nezanesljiv in tudi med izvajanjem ni bil vedno najboljši. Najnižjo oceno je prejev na drogu 8,60. Menčik je bil soliden. Čaklec pa je opravil brez spodrsljaja in zasedel šesto mesto. Domačine je posebno razveselil Vidović, ki se je uvrstil v ekipi na peto mesto, Lopičić pa je bil sedmi.

Vrsta za srečanje v Berlinu je določena iz petih prvoplasiranih — Cerarja, Brodnika, Petrovića, Menčika in Vidovića. Šesti član pa bo odrejen po tekmi Ljubljana-Budimpešta. Če bo na tem dvoboju Šrot soliden, bo uvrščen v državno vrsto, sicer pa bo po rezultatih iz Sarajeva v Berlin potoval Čaklec.

MIRO CERAR

PRED DVOBOJEM LJUBLJANA : BUDIMPEŠTA

Novi val madžarske telovadbe

Na GR bodo nastopili najboljši madžarski telovadci

LJUBLJANA, 21. apr. Iz Budimpešte je prispela prijava z imeni madžarskih rodonih telovadcev in telovadk za dvoboj Ljubljana — madžarskih orodnih telovadcev in soboto (24. in 25. apr.) na Gospodarskem razstavišču. Telovadci bodo nastopili v dvanajsteroboju (obvezne in poljubne sestave), telovadke pa samo v poljubnih vajah.

V moški ekipi gostov je med drugimi tudi Raymund Csanyi, ki sodi ta čas med najboljše evropske telovadce. Star je 28 let. Na zadnjem svetovnem prvenstvu v Pragi je med 132 tekmovalci delil 25. mesto z izvrstnim Gajdošem (ČSSR), za seboj pa med drugim pustil Italijana Vicardija, Kitajca Cang Ciena, Krbeca (ČSSR), Finca Kestolo, Poljaka Rokoso itd. Znanec s svetovnega prvenstva je še Andras Velkes (28 let), ki se je na prvenstvu Madžarske uvrstil na 5. mesto in je olimpijski kandidat. Ostali telovadci so mladi, vendar za Csanyijem lani najboljši v državi: Istvan Aranyos (23) je bil drugi na državnem prvenstvu, Lajos Pusztai (24 let — 3. na DP), Palu Szmrecsanyiu pa je komaj 22 let. Šesti član ekipe Laszlo Szijardo (25 let) bo tako kot Szmrecsanyi nastopil v Ljubljani kot rezerva.

Še bolj kot mladi telovadci so perspektivne telovadke, ki so skoraj vse še mladinke, vendar odločno prodirajo k evropskemu vrhu, ki so se na njem večkrat dičile madžarske telovadke starejše generacije. Vodstvo madžarske telovadbe si od tega mladega vala obeta prav mnogo. Njihova imena: Katalin Tasnadi (19 let), Iiona Hupka (16), Hedvig Bujtasi (16), Szusa Szabo (20), Sarolta Bekesi (24), Iren Stojnov (19). Slednji dve bosta nastopili kot rezervi oz. izven konkurence.

Reprezentanci Ljubljane sta sestavljeni takole:

Moški: Cerar, Brodnik, Šrot, Kisel, Skaza; ženske: Cerar, Kovač, Sajko, Jenko, Mikič.

Torej tudi naše zastopnice so, razen Cerarjeve, še zelo mlade tekmovalke.

KD

Smrt znanega italijanskega alpinista

CORTINA D'AMPEZZO, 21. apr. Znani 36-letni italijanski plezalec Albino Michielli iz Cortine d Ampezzo se je smrtno ponesrečil. Skupno z mlajšim bratom Riccardom je v nedeljo plezal slovito osrednjo smer v stolpu Salzarego. Do nesreče je prišlo pred izstopom iz stebra, v lažjem terenu, ko sta se alpinista že razvezala in prosto plezala. Albinu je spodrsnilo in je padel 70 m globoko. Ubil se je pred očmi drugih znanih plezalcev, ki so bili tudi v tej steni. Brat, ki je plezal naprej, tragičnega padca ni niti opazil.

T. P.

Za tehnično vzgojo strelstva v Mariboru

Na občnem zboru okrajnega strelskega odbora Maribor so razpravljali predvsem o perečih finančnih problemih in pomanjkanju strelišč.

V prihodnje bo treba po mnenju večine urediti financiranje ne samo preko občinskih skupščin, ampak tudi preko oddelkov za narodno obrambo. V okraju primanjkuje strelišč, predvsem takih za zračno in malokalibrsko puško, katerih gradnjo bi bilo treba kar moči pospešiti. Tudi pri tem bi lahko v precejšnji meri pomagali občinski oddelki za narodno obrambo, ki bi jih lahko imeli na uporabo skupno s strelskimi družinami. Prav zato je strelstvo v mariborskem okraju v zadnjih letih nekoliko nazadovalo.

Po športnih merilih so mariborski strelci dosegli lani lepe uspehe, pa tudi tekmovanj je bilo skozi leto precej, saj so razen tradicionalnih tekmovanj za zlato puščico in drugih uvedli tudi posebno zimsko ligo. V okraju primanjkuje ne samo instruktorjev, ampak tudi usposobljenih sodnikov.

Kljub vsem težavam pa so obeti za naprej slej ko prej ugodni, saj štejejo strelske družine med seboj mnogo nadobudne mladine, ki ji bo treba v prihodnje posvetiti še več pozornosti.

B. B.

Nesoglasja pri NK Maribor

Že na tekmi z Varaždinom se je med gledalci razširila vest o odstopu tehničnega vodje NK Maribor dr. Welleja, ki jo je potrdil že sam s tem, da se ni pojavil kot navadno na klopi za igralce pred tribuno. Pozneje smo zvedeli še druge podrobnosti, namreč, da je podal ostavko tudi klubov zdravnik dr. Wenigerholz in je v klubu po porazu s Slavonijo sploh marsikaj narobe.

Najbolj poučeni vedo povedati, da bo zapustil vijoličaste po vsej verjetnosti tudi trener Simunić. Seveda bo res ostalo pri vsem tem samo, če se v klubu duhovi ne bi pomirili, kakor so se že nekajkrat, ko je po neuspehih prihajalo do medsebojnih očitkov.

Neprizadet opazovalec se mora pri vsem tem vprašati, kaj se je primerilo tako pretresljivega, da je moralo priti do omenjenih ostavk. Če jih je kriv samo poraz po tekmi s Slavonijo, tedaj zadeva prav gotovo ni tolikanj resna. Nihče namreč ne more pričakovati niti od trenerja niti od tehničnega odbora ali odbornikov, da moštvo ne bi moglo izgubiti tekme, pa če je srečanje še tako pomembno, kajti žoga je pač okrogla in se kaj takega lahko primeri vsakomur. Če pa so funkcionarji odložili nadaljnje delo iz drugih vzrokov, tedaj naj odbor NK Maribor stvar razišče in natoči čistega vina. Pravijo namreč tudi, da nekateri očitajo odboru zgrešeno politiko pri nabiranju igralcev iz drugih krajev, pri čemer ne morejo mimo tega, da taka krepitev moštva precej stane in navsezadnje klub letos ni imel od njih nobenega haska, saj so vsi zapovrstjo spet zapustili Maribor.

Morda je sedaj po zmagi nad Varteksom najboljša priložnost, da se duhovi pomirijo in odbor razčisti to neljubo zadrego.

sid

Sabljači za prvenstvo

Sabljaška zveza Slovenije bo organizirala v dneh 24., 25. in 26. t. m. odprto republiško prvenstvo v vseh orožjih. Nastopili bodo sabljači Branika iz Maribora, TVD Partizan-Tabor, Odreda in Mladosti iz Zagreba. Začetek prvenstva v petek bo ob 14. uri v telovadnici doma Partizan v Zg. Šiški ob Vodnikovi cesti.

Revija plavalcev v zagreškem bazenu

ZAGREB, 21. aprila. — Na mednarodnem plavalnem mitingu, ki je bil sinoči v zimskem bazenu Mladosti, so sodelovali plavalci iz ČSSR, NDR, Avstrije, Italije, Poljske, Romunije, SZ in Jugoslavije. Doseženih je bilo več državnih in tudi svetovnih rekordov, vendar ne bodo priznani, ker je bila prireditev v 25-metrskem bazenu. — Največ prvih mest so osvojili zastopniki SZ in NDR, medtem ko so vsi ostali zasedli po eno prvo mesto.

Rezultati — moški: 100 m prosto: Wieland (Avstr) 55,8, Beracci (It) 56,7, Depolo (J) 56,7; 200 m prsno: Tutakajev (SZ) 2:25,0, Perišić (J) 2:30,0; 200 m metuljček: Bure (SZ) 2:14,0, Dekwart (Av) 2:19,8; 200 m prosto: Dijaković (J) 2:06,4, Wieland (Avstr) 2:06,6, Jeger (J) 2:10,0; 400 m mešano: Gevrilov (SZ) 4:50,6 (boljši od svetovnega rekorda), Rogošić (J) 5:08,0; 400 m hrbtno: Kraj (SZ) 2:19,0, Ferak (ČSSR) 2:19,2, Dorčić (J) 2:20,6; 4x100 m mešano: SZ 4:09,8, Jugoslavija 4:15,2 (državni rekord), Avstrija 4:18,2; ženske — 100 m prosto: Bistrova (SZ) 1:04,6, Kečendova (ČSSR) 1:05,4; 100 m prsno: Babanjina (SZ) 1:16,2, Šmitova (ČSSR) 1:20,0, Peterman (J) 1:27,0 (boljši od državnega rekorda); 100 m metuljček: Lidner (NDR) 1:12,5, Kolaru (R) 1:12,5, Tresić (J) 1:18,8; 100 m hrbtno: Tobišova (ČSSR) 1:11,2, Mihajlova (SZ) 1:12,0; 200 m mešano: Devjatova (SZ) 2:40,8, Heidorn (NDR) 2:42,7.

Mariborski drobiž

Znana mariborska vozača na speedway Visočnik in Perko sta nastopila na velikih mednarodnih dirkah v Liebenau in Cmureku v Avstriji. Prvič je Perko premočno zmagal, v Cmureku pa mu je odpovedal motor, Visočnik je drugič nesrečno padel in se poškodoval.

*

Na okrajnem ligaškem strelskem prvenstvu z zračno puško so med 26 ekipami za presenečenje poskrbeli strelci Rudarja iz Ljutomera v zadnjem kolu, ki so zaradi diskvalifikacije zapravili prvo mesto, čeprav so bili ves čas v vodstvu. Tako je zasedla prvo mesto SD V Kager s Tabora s 15.730 krogi in 20 točkami.

Smučarske tekme na Pohorju

Smučarski klub Branik je priredil na terenih ob Ribniški koči na Pohorju zadnje tekme letošnje sezone v slalomu, ki so veljale za memorial Mirana Cizlja in za okrajno prvenstvo Maribora. Pri članih je zmagal Vogrinc pred Klinarjem (oba Branik), pri starejših mladincih Brumen (Br) pred Srebretom (Črna), pri mlajših mladincih Golob (Fuž), pri mladinkah pa Srebre (Črna).

-sid

*

ATENE — Novi državni nogometni prvak Grčije je Panatinaikos, ki ga trenira Stjepan Bobek. Po pisanju grških časopisov ima največ zaslug za prvo mesto jugoslovanski trener, ki je to borbeno enajstorico usposobil tudi po tehnični plati.

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš ljubi oče, stari oče in brat

Maks Strmecki

upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 23. aprila 1964 ob 16. uri iz Jožefove mrliške vežice na Žalah.

Žalujoči: hčerka Mira por. Sketelj, sinova Viljem in Evgen, sestra Betka por. Počivršek in vnuki.

Ljubljana, Cartum, Krško, 21. aprila 1964.

Do smrti izmučena nas je zapustila teta, sestra

Helena Zorman

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 22. aprila 1964 ob 17. uri izpred pokopališča na Viču. Do pogreba leži na Žalah v Marijini mrliški vežici.

Žalujoči: nečakinja Setnikar Ivanka z družino, sestri Ivanka in Francka ter ostalo sorodstvo.

Ljubljana, 21. aprila 1964.

Po hudem trpljenju je odšel od nas naš dragi nepozabni mož, oče, ded, brat, stric in svak

Vinko Ostanek

upokojenec

Pogreb našega dragega pokojnika bo v četrtek, 23. aprila 1964 ob 15.30 iz Frančiškove mrliške vežice na pokopališče Žale.

Žalujoči: žena Marija, sin Edi z družino, bratje in sestra z družinami in ostalo sorodstvo.

Ljubljana, 20. aprila 1964.

Nenadoma nas je zapustil naš ljubi mož in dobri očka, zet, brat, stric, svak

Franc Blatnik-Žan

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 23. aprila 1964 ob 16.45 iz Andrejeve mrliške vežice na Žalah.

Žalujoči:

žena Ivanka, sinova Branko in Franci, mama, brat in družine Blatnik, Žagar, Rutar.

Ljubljana, Stara cerkev, Šmartno pri Litiji, Tolmin, 21. aprila 1964.

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustila naša dobra mama, stara mama in teta

Jožefa Bohte

roj. ŠKEDELJ

K zadnjemu počitku jo bomo spremili v četrtek, 23. aprila 1964 ob 17. uri iz mrliške vežice na šmihelsko pokopališče.

Žalujoči:

sin Ivan z ženo Ano in hčerko Aleško, sestra Marta z otroki, družine Marušič, Blatnik, Šetina, Jenič in ostalo sorodstvo

Novo mesto, Višnja gora, Opatje selo, Ljubljana, Šentjernej, 21. aprila 1964

Sporočamo žalostno vest, da je dotrpel v 74. letu starosti naš ljubi oče, stari oče in stric

Anton Kramer

bivši gostilničar in posestnik

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 23. aprila 1964 ob 15. uri izpred hiše žalosti na pokopališče v Dobovi.

Žalujoči:

žena Terezija, sinova Stanko in Anton, snaha Terezija, hčerka Terezija, sestri Reza in Ana, brat Ivan in ostalo sorodstvo

Dobova, Zagreb, Graz, 21. aprila 1964

Dotrpela je naša ljubljena

BORICA KLAVORA

Pogreb bo v četrtek, 23. aprila 1964 ob 17.30 iz Antonove mrliške vežice na Žalah

Žalujoča hčerka Kosenka z družino

Ljubljana, 21. aprila 1964

Z OBŽALOVANJEM SPOROČAMO, DA NAS JE TRAGIČNO ZAPUSTILA NAŠA GOJENKA

Neva Zafred

DOBRO IN PRIDNO GOJENKO BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU.

DELOVNI KOLEKTIV DOMA SREDNJESOLK ANICE ČERNEJEVE V LJUBLJANI, DOMSKA SKUPNOST GOJENK.

LJUBLJANA, 21. APRILA 1964.

NOVI RAZGOVORI NA STARO TEMO:

Otroška konfekcija — je ali ni?

Pomlad je in moja desetletna deklica se je naveličala dolgih hlač, ki jih je nosila vso dolgo zimo. Tisto popoldne sva odprli omaro, da bi poiskali krilca in obleke, ki so visele v njej vso zimo. Že na oko sem opazila, da bo izbira tistega, kar bo zdaj na pomlad lahko oblekla, prav žalostna, saj sem zaskrbljena gledala njene dolge noge in pretegnjeno postavico.

Ko sva vse pomerili, se je izkazalo, da so bile moje zle slutnje pravilne in da je od vsega, kar je otroku še prav, ostalo skromno nagubano krilce. Vsega drugega niti zdaljšati ni bilo mogoče. Kupljeno je bilo lani v konfekciji in je znana hiba te vrste otroških oblačil: ne pri rokavih in ne na krilu ni večjih robov, da bi bilo mogoče obleko podaljšati. Tako se je bilo treba odločiti za nakup novega: vsaj ene obleke in enega krilca. In tu se je zataknilo. Obredli sva vse trgovine v Ljubljani, ki imajo na razpolago otroške obleke in na koncu ostale praznih rok. Ali ni ustrezala velikost, če je bil že vzorec ali model čeden ali pa je bila velikost prava, a vzorec blaga in model kroja tak, da sem kar zatrdihnila.

Tako je bilo pred kratkim v Ljubljani. In druge matere so mi povedale prav take in podobne ugotovitve, ko so želele v konfekciji obleči svojo mladež. Kako pa drugod po Sloveniji? Takole so nam sporočili dopisniki!

V Mariboru: »Ne moremo zadovoljiti kupcev . . .«

V Mariboru starši te dni zaman iščejo po prodajalnah spomladanska konfekcijska oblačila za svoje otroke. Primanjkuje prav vseh vrst otroških oblačil. V oddelku »Rdeča kapica« trgovskega podjetja Univerzale so nam povedali, da je največ povpraševanja po krilcih in oblekah za deklice med 8. in 10. letom ter po otroških plaščih vseh vrst. In saj imajo navsezadnje [illegible] najpreprostejših predpasnikov in navadnih otroških rutic. Kakor vedo povedati, so tudi perspektive kaj malo rožnate, saj imajo za prihodnje dni obljubljenih le nekaj žametnih hlačk od tovarne »Ponos« iz Zagreba. Prav tako nimajo niti raztegljivih žab, a tudi bombažnih je na razpolago le nekaj velikosti in številk.

Podobne informacije smo dobili tudi v Modni hiši, kjer je za otroke dovolj le trikotaže. Povedali so nam, da kljub vsem prizadevanjem ne morejo zadovoljiti kupcev, saj se proizvajalci še vedno odločno otepajo proizvodnje otroške konfekcije, češ da ni rentabilna.

V Celju: Ni zadostne izbire

Konfekcijskih oblačil in obutve za otroke tudi v Celju primanjkuje. Te dni smo obiskali tri prodajalne konfekcije ter tovarno perila, da bi zvedeli kako je kaj s te vrste oblačili. V trgovskem podjetju »Tkanina — galanterija« primanjkuje predvsem otroških oblačil do petih let starosti, za starejše otroke pa ni zadostne izbire. Pravijo, da se veliki proizvajalci s te vrste proizvodnjo malo ali pa sploh ne ukvarjajo, manjši proizvajalci pa nudijo premajhno izbiro. V prodajalni »Varteks« imajo otroške obleke za dečke od 5 let naprej, medtem ko je za deklice težko najti kaj ustreznega med plašči in krilci. Tovarna perila in konfekcije »Toper« izdeluje predvsem moško perilo, otroško pa samo za dečke, starejše od petih let.

Razgovori so pokazali, da so glede otroške konfekcije velika nasprotja med željami potrošnikov in gospodarskimi interesi podjetij, ki se ukvarjajo s to proizvodnjo. Trgovina pa nerada tvega nakup razne otroške konfekcije. In kaj je preostane staršem? Da kupijo metrsko blago in se znajdejo kakor vedo in znajo.

Na Goriškem: Cenena konfekcija je slaba

Na Goriškem je največje pomanjkanje otroških oblek za starost do 4 leta. Poslovodje trgovin vedo povedati, da so proizvajalci otroških oblačil v veliki dilemi. Če je konfekcija iz boljših tkanin, so proizvajalni stroški visoki in potem dražja otroška oblačila ne gredo v promet. (Resnica je nekoliko drugačna, kakor vemo: čedna otroška oblačila, četudi so nekoliko dražja, vedno najdejo kupca. Op. ured.) Proizvajalci se zato odločajo za cenene vrste blaga. Taka konfekcija pa je slabe kakovosti in kljub razmeroma ugodnim cenam nima kupcev.

Več je na voljo fantovskih oblačil od 4 let naprej; ker pa so slabe kakovosti, tudi ne gredo v promet. Na Goriškem so mnenja, da kvalitetno ustreza le konfekcija tovarne »Mura« iz Murske Sobote. Dekliških oblačil pa je na splošno malo na razpolago.

Tako je stanje. Prav gotovo je, da z njim ne moremo biti zadovoljni. Vse predolgo že govorimo, pišemo in razpravljamo o zadevi, ki zadeva proizvodnje otroške konfekcije in vse predolgo jo potrošniki zaman iščemo po trgovinah in povpraševanjem po njej. Ugotovitve ostajajo vedno enake: otroških konfekcijskih oblačil je odločno premalo, predvsem pa je premalo izbire, premalo je praktičnih izdelkov s končkom dobrega okusa. In vsesplošna ugotovitev še vedno velja: naših otrok v konfekcijska oblačila še vedno ne moremo obleči!

Igralne hlačke iz velvetona in kariraste srajčka bosta primerno oblačilo za našega pet ali šestletnega dečka. Blago za hlačke in srajčko je izdelek tovarne Tekstilindus, Kranj. V konfekciji pa oboje čestokrat zaman iščemo. Model je iz zadnje številke revije »Maneken« 4—5.

Ljubka obleka za našo deklico, v kakršno jo bomo z veseljem oblekli. Oblekica ima močno podaljšan životek, spodnji del pa je nabran v široke zalikane gube. Model je izdelek podjetja »Jutranjka« iz Sevnice, ki obeta, da bo letos precej obogatila naš trg z otroško konfekcijo.

(»Maneken«, št. 4—5)

Delovno mesto v fantovski sobi

STUDIO ZA STANOVANJE IN OPREMO OBJAVLJA:

Delovno pohištvo za otroke

Prav vsi — otroci in odrasli — potrebujemo od časa do časa v stanovanju svoje majhno in mirno delovno mesto. Otroci za učenje in igranje; doraščajoča hčerka toaletni kotiček; nadebudni fant svojo »delavnico«; mati svoj šivalni kotiček, kjer je vsaka stvar na svojem mestu; oče — navdušen filatelist — svoj kot, kjer ni nevarnosti, da bi mu kdo odpihnil njegove skrbno urejene znamke.

V vsakem stanovanju je mogoče najti primeren prostor za ureditev takšnega majhnega delovnega mesta, ki lahko mnogo doprinese k večji uporabnosti vsega stanovanja, le primernega pohištva vse do nedavnega ni bilo v programu proizvodnje nobene naše pohištvene industrije.

Na razstavi »Sodobna oprema« v Ljubljani, ki je bila zaključena pred enim mesecem, sta Studio za stanovanje in opremo v Ljubljani (projektant) in Lesno industrijsko podjetje iz Zagreba (proizvajalec) prikazala prototipe lahkega in enostavnega dopolnjevalnega pohištva z imenom »Hobby«, ki naj zapolni to praznino v izboru našega sodobnega stanovanjskega pohištva. Serija Hobby-elementov, ki bodo še pred poletjem v prodaji, obsega osem različnih elementov, in sicer: predalnik (širina 40 oz. 60 cm), nizko omarico s premakljivimi policami in krilnimi vrati (širina 40 oz. 60 cm), majhno knjižno polico (širina 40 ali 60 cm), delovno ploščo (širina 62 cm, različne dolžine od 100 od 240 cm) in dvojno nogo, ki se pritrdi na delovno ploščo. Predalniki in omarice so brez zgornje plošče. Glede na prostor, ki nam je na voljo, si izberemo ustrezno dolgo delovno ploščo, jo prosto položimo na dva omarna elementa (ali na en omarni element in eno dvojno nogo), na to ploščo pa po potrebi in na primernem mestu še knjižno polico. Če je dolžina razpoložljivega prostora 200 ali več cm, lahko s kombinacijo 3 omarnih elementov (ali dveh elementov in ene dvojne noge) ustvarimo dve delovni mesti ob isti delovni plošči. Pri tem pa moramo upoštevati, da mora biti prosta širina delovnega mesta med dvema omaricama (ali omarico in steno) vedno vsaj 60 cm.

Uporaba Hobby dopolnjevalnega pohištva pa seveda ni omejena le na stanovanjske prostore. Z enakim pridom jih bomo uporabili tudi za opremo samskih domov, otroško varstvenih ustanov, kot dopolnilno opremo pisarniških in drugih delovnih prostorov in še marsikje drugod, kjer nimamo potrebe po narmalno velikih pisalnih miz, ampak smo se pripravljeni zadovoljiti tudi s skromnejšo opremo.

IF

DOM IN ELEKTRIKA

Izdelki živilske industrije

V naši rubriki smo pisali o najrazličnejših gospodinjskih aparatih, o primerni posodi, o detergentih in zakaj ne bi za spremembo enkrat pogledali, kako prihranjajo zaposleni ženi trud in čas izdelki prehrambene industrije. S stališča pravilne prehrane je zabene industrije. S stališča pravilne prehrane je zaželeno, da uživamo le presno in sveže pripravljeno hrana vse bolj segamo po industrijsko ali po polpripravljenih živilih.

Konzerve bomo pustili ob strani. Pomudimo se najprej pri zmrznjenih živilih, nato pa pri dehidrirani zelenjavi in juhah.

Letošnjo zimo, ki se je po dolgem obotavljanju le poslovila, nismo videli v »Prehrani« zmrznjenih živil. Šele pred kratkim, ko je že bilo nekaj več sveže zelenjave na trgu, so se pojavila. Vsekakor so kljub zamudi dobrodošla. Zmrzovanje živil prištevamo med najugodnejše načine konzerviranja. Nizke temperature uničijo nekatere škodljive snovi, drugim pa omogočijo delovanje. Vse sestavine živila in vsi vitamini se ohranijo. Nedostatek pri izgubi okusa in vonja je zelo majhen. Ko kupite zmrznjeno živilo, ga dajte čimprej v hladilnik, in to čim bliže izparilnika. Pred uporabo jih počasi in pazljivo odtajajte, ker le tako ohranite naravni okus in vitamine. Nikoli jih ne smete segrevati, ker spremenijo barvo in okus.

Zmrznjene zelenjave ni treba odtajati. Vržemo jo kar v vrelo slano vodo. Na 1 kg zelenjave potrebujemo le četrt litra vode. Čas kuhanja take zelenjave se zmanjša za polovico, ker so bila živila pred zmrzovanjem že blanširana. Zmrznjeno meso pripravimo na isti način kot sveže. Tajamo ga zelo počasi pri sobni temperaturi. Odtajanega ne smemo na novo zmrzniti.

Drug tak proizvod, ki nas reši skrbi glede sveže zelenjave v mesecih, ko je ni, je zelenjavna začimba ETO. Vsebuje dehidrirano korenje, peteršilj, zeleno in por. Gospodinja ima tako vedno točno količino zelenjave za isto ceno, za okrog 96 din, vse leto. ETO dodajamo za izboljšanje okusa vsem vrstam prikuh in goveji oziroma mesni juhi. Lahko pa jo uporabljamo za pripravo čiste zelenjavne juhe. Iz enega zavitka lahko pripravimo 20—25 krožnikov juhe po temle navodilu: v liter hladne vode damo 2 kavni žlički ETO zelenjave in ko zavre, zakuhamo KOLI zdrobove žličnike in in kuhamo 20 minut. Tudi žličniki so že pripravljena zmes zdroba in jajc. V skodelici jim primešajte 4 žlice hladne vode in pustite stati 5 minut, da se zdrob napne, potem primešajte umešano maščobo in zakuhajte. K tej juhi servirajte kot glavno jed pečene ribe z zabeljenim krompirjem ali telečje srce v omaki in kruhove cmoke ali testene polžke z ledvicami ali polnjena telečja prsa ali seseklјane zrezke v smetanovi omaki in krompirjev pire itd. Kot desert lahko servirate različne pudinge ali Metka kolač.

In da se zdaj ne bodo menjavale na vaši mizi samo dehidrirane mesne juhe z ETO juho, pokukajmo še v Delamaris. Hvaležno smo sprejeli gobovo in paradižnikovo juho. Zdaj pa vsak čas pričakujemo na trgu prve pošiljke treh novih juh: fižolove, grahove in zelenjavne. Za pripravo bodo zelo enostavne: liter vroče vode in 20 minut kuhanja. Po barvi, okusu in vonju juhe ustrezajo, po sestavi pa so bogatejše, tako da bo glavna jed lahko skromnejša. K fižolovi juhi lahko servirate skutine cmoke, zelenjavno pa spremenite v odličen telečji ali perutninski ragu. Žal mi je, da te juhe že danes ne morete kupiti, poizkusite pa jo lahko. Stalna razstava DOM IN ELEKTRIKA bo demonstracije elektrogospodinjskih aparatov popestrila s poiskušnjo. Poleg štirih demonstracij na teden bomo uvedli še peto, ki bo namenjena uvajanju sodobnih prehranbenih izdelkov v vsakdanjo prehrano.

MARUSA LAP

Program demonstracij na Stalni razstavi »Dom in elektrika«

Sreda 22. aprila ob 17. uri: Vzdrževanje električnega grelnika za vodo.

Četrtek 23. aprila ob 10. uri: Aparati za nego telesa; ob 17. uri: Industrijska živila

Petek 24. aprila ob 17. uri: Sesalnik in loščilnik

Torek 28. aprila ob 10. uri: Demonstracija proizvodov DELAMARIS

DAŠA RIŠE IN PIŠE ZA VAS:

Zaradi kolesa in obleke

Ne sodite napačno. Želite imeti avto, vozite pa se s kolesom; vsak dan se drenjate v avtobusu ali pa se tudi v službo peljete s svojim »fičotom«, v nedeljo pa spet sedete za volan, medtem ko si pravzaprav želite malo sproščenega pogleda v zeleno okolico.

Če imate avto že pravšno dobo, da niste več ponosni na takšno motorizirano posest ali če znate ceniti vesel spomladanski izlet z merico telovadbe in dosti svežega zraka, vzemite kolo in si v njegovi družbi izbirajte stezice in manj znane poti, tako imate možnost, da se ustavite tem, kjer vam je všeč ali vas zamika spomladanska flora, ki jo v družbi kolesa še vidite, izza šoferskega sedeža pa kar zbeži mimo vas. Če je vreme lepo in če ste vsaj še malce romantične narave, lahko ustvarjate najbolj čudovite nedeljske izlete. In ker pravijo, da smo kolesarski narod, moramo razen kolesa pomisliti še na obleko.

Ne potrebujemo nočesar posebnega, vendar potrebujemo prav takšno obleko, da se bomo v njej prijetno počutili, ko bomo gonili pedala in potem ko se bomo sem in tja spremenili v sopihajočega pešca, ki poriva kolo navkreber in se z malce preveč hitrosti spusti po klancu navzdol, pa mu je rahlo prepotenemu zato skoraj hladno. Kakšno obleko?

Krilo in pulover! Vendar ne samo to. Najbrž rablmo še lahko spomladansko jopico in čevlje z nizko peto in rutico za primer prehudega vetra pa malce močnejše nogavice, da nas ne bi jezile spuščene pentlje. Lahko oblečemo tudi dolge, do kolen segajoče ali krajše hlače. Vse skupaj obarvamo nekoliko športno, dodamo ščepec živahne barve, ki se v naravo tako lepo poda, v mestu pa je včasih prevsiljiva in v dokaz intimnemu izletu izbrišemo tudi vso premočno šminko ter vso dokaj umetelno pričesko. Če imamo zelo dobro šiviljo in če smo kolesarski entuziasti, si vkljub ženskemu spolu lahko privoščimo tudi prave pravcate pumparice oziroma šiviljsko bolj zahtevno in zopet moderno staromodno hlačno krilo.

Ženska torbica je sicer domiselna iznajdba, na kolesu pa je čisto odveč. Ali ste že kdaj pomislili, da zato potrebujete jopico ali bluzo z varno zapetimi žepi? Mimogrede pomislite tudi na to, če znate lepo sesti na kolo. Seveda mora biti krilo nabrano v zalikane gube, ker je ozko na kolesu kratkomalo prepovedano. Širše krilo pa nekatere zapeljuje v mišli, da ga morajo dvigniti. Le natančno poglejte! Prav nič vabljivo ni gledati kolesarke, če se jim krilo napihuje nad prašnim blatnikom. Pogumno sedite na krilo, to spada v modni bonton, pa čeprav ste v strahu, da boste obleko zmečkali.

Maneken štev. 4-5

Pravkar je izšla 4—5 številka modne revije »Maneken«, polna modelov za spomladanski in poletni čas. Sedanja številka vsebuje izvrsten izbor športnih modelov in modelov, primernih za vse naše priložnosti. Ker je med stodvajsetimi modeli mnogo domačih, bodisi posebej ukrojenih iz našega letošnjega blaga ali pa izbranih iz naše konfekcije, ima današnja številka »Manekena« še prav posebno vrednost, saj nam dokazuje, da je tudi iz domačega blaga lahko ukrojiti lepo obleko, ki v ničemer ne zaostaja za inozemskimi modeli.

Razen ženskih modelov vsebuje številka tudi precej otroških modelov in nekaj moške mode. Čeprav je grafična ureditev in izbira fotografij in modelov izredno lepa, pa nas tisk še vedno ne more zadovoljiti. Barvne strani — pa tudi črnobele strani — se s tovrstnimi inozemskimi revijami kar ne morejo primerjati. Moda, vsaj moda v sedanji številki »Manekena«, pa bi se prav gotovo že lahko kosala z modo izven naših meja.

„Preberi nam to pismo..."

Po zvonenju se nemir se ni čisto polegel in je udarjal iz razredov na solske hodnike kot šumenje čebel v panjih.

Ob vstopu razredničarke so umolknili tisti, ki so jo videli vstopiti, razgovore pa so nadaljevali vsi, ki so bili že prej glasnejši in so preslišali njen prihod.

»Mir!« jih je opozorila in rezko pristavila: »Sedite. Vsi, razen Marjane, ki naj pride h katedru.«

To je zdaj razred dokončno umirilo. Nekaj novega je bilo v tem odrezavem ukazu, ki je prvi hip povzročil presenečenje, zatem le še zvedavost: »Kaj neki je storila? Zakaj je danes Marjana na vrsti? Je profesorica stopila z levo nogo v razred?«

Ugibanje se je umaknilo gotovosti, ko je iz knjige potegnila pismo, naslovljeno na Marjano, iz odprte kuverte pa potegnila popisan list, ji ga pomolila in naročila:

»Preberi nam ga!«

Vse od vstopa profesorice v razred in do tega, preberi nam ga!" je trajalo morda le minuto, a Marjani se je vendarle zdelo, da se hip za hipom vrstijo pred njo dogodki s filmskega platna, pri katerih pa ni le gledalec, temveč je začuda na hitro postavljena v sredo dogajanja kot igralka, a proti svoji volji, v vlogo, ki bi je ne hotela odigrati, a čemur se ne more upreti.

»Daj, začni, ne bomo izgubljali časa!« jo je iz omemelosti spet iztrgal oster glas, ki ji je ta hip povzročil prav telesni odpor.

»Mar res moram?« so zdaj spraševale njene oči, ki so se zazrle v profesorico. A v njih je uzrla napeto pričakovanje, hladno strogost, skorajda neusmiljeno škodoželjnost.

Požrla je slino, zajela sapo in poltiho začela:

»Draga Marjana! Če ne želiš, da ti pišem domov, bom naslavljal pisma na šolo.

Kako ti gre, kaj delaš?

Se tudi ti pogosto spomniš najinega prvega skupnega sprehoda, kot jaz? Si čutila, kako sem se vzradostil, ko si mi vrnila stisk roke? Zdi se mi, da še nikoli nisem bil tako srečen, kot tisto najino skupno preživeto popoldne.«

V razredu je bilo tako tiho, da je vsakdo slišal sleherno prebrano besedo. Brez posmeha, brez nerazumevanja, v rahli zadregi so obmolknili ob besedah, ki so vzvalovile tudi njihova čustvovanja.

Mučne trenutke je pretrgala sošolka, ki je vstala in rekla to, kar so hoteli reči vsi v razredu:

»To je bilo napisano le za Marjano. To pismo ni namenjeno nam. Zakaj nam mora to brati?«

Zdaj šele se je profesorica zavedela, da je ves razred na strani Marjane in proti njej. Posmeh, ki naj bi se obrnil k sošolki, se je usmeril k njej, da je ob tem uporu začutila nelagodnost. Zato je ostro zavrnila dijakinjo:

»Vsako pismo, ki bo še prišlo na šolo, bomo brali pred vsemi. Če imate čas za pisarjenje ljubezenskih pisem, vam ga zmanjka za učenje. Izbijte si take in podobne neumnosti iz glave!«

»Pri šestnajstih letih to niso več neumnosti!« je podprla prvo sošolko druga in pristavila:

»Kaj za nas ne velja nedotakljivost pisem? Kdaj šele postanejo naša pisma nedotakljiva? Mar nismo že skoraj odrasli, mar nimamo pravice do svojih doživetij? Kaj je v tem slabega?«

Marjana je med dvogovorom sošolke in profesorice zganila pismo, ga shranila v žep šolske halje in si skrivaj obrisala solze.

Na prvo lepo, še tako nepokvarjeno doživetje je profesorica grobo zalučala kamen nerazumevanja. »Mar se lahko norčuje iz čustev, ki še niti niso prva ljubezen? Zakaj je kot v posmeh njemu in sebi morala pred vsem razredom razgrniti to plaho, iskreno izpoved, potem ko so jo prej že prebrali v zbornici?«

Tem mislim se je zaradi užaljenega ponosa pridružilo še veliko vprašanje:

»Kaj sem napak storila? To, da sem nekomu, ki ga rada vidim, dovolila, da mi piše, ker se le poredko lahko vidiva? Zakaj starejši nas mlajših nikoli ne razumejo? So tudi njim brali pisma pred vsem razredom?«

Misel za mislijo je vrela iz mlade užaljene duše.

»Zakaj starejši tudi v vsem lepem vidijo le pokvarjenost? Zakaj nam ne pomagajo z razumevanjem, z nasveti? Bom kdaj lahko pozabila na to, kar mi je prizadejala?« se je spraševala, ko je sedala v klop.

Pouk se je začel. A niti Marjana, niti drugi v razredu to uro niso prav sledili razlagi. Problemi, ki jim jih v teh letih življenje nakopiči, da so zanje, še tako mlade in neizkušene, včasih skorajda pretežki, so se jim zazdeli zagozdeni v slepo ulico. Namesto, da bi jim razredničarka pomagala najti izhod iz nje, je prikazala prvo, še tako plaho izpoved kot predmet posmeha, nedovoljenega, kot to, kar bodo v tem gimnazijskem razredu preganjali.

Mar res uspešno?

ZALKA GUZEJ

Oddamo VEČJE SKLADIŠČNE PROSTORE.

Pojasnila dobite v tajništvu podjetja »Angora« — Ljubljana, Emonska c. 2.

3527

VEZANE VLOGE - VIŠJE OBRESTI

VLAGAJTE PRI

KOMUNALNI BANKI LJUBLJANA

IN NJENIH POSLOVNIH ENOTAH

V LJUBLJANI:

Komunalna banka, Šubičeva 2,
Mestna hranilnica ljubljanska, Čopova 3,
Bežigrad, Titova 55,
Moste, Vide Pregarčeve 8,
Šiška, Celovška 99,
Vič, Tržaška 36.

IZVEN LJUBLJANE:

Črnomelj, Domžale,
Grosuplje, Kočevje,
Litija, Logatec,
Medvode,
Rakek, Ribnica,
Vrhnika, Zagorje.

Številne zahvale kolektivu in doseženi uspehi na tekmovanjih, zagotavljajo, da je „Biser" pisalni stroj odličen.

PROIZVAJA · slavko rodić · BUGOJNO

Vlom v »Semena« v Mariboru

MARIBOR, 21. apr. — Neznani storilec je vlomil v skladišče trgovskega podjetja Semena na Tržaški cesti v Mariboru. Iz pisalne mize je ukradel električni brivski aparat. Odnesel je tudi nekatere druge predmete. K.

Tatovi odnesli 30 kokoši

MARIBOR, 21. apr. — Ponoči so neznani storilci vdrli v kurnik Jožeta Pobratinška v Vrhovcih 11 pri Mariboru in odtrgali ključavnico. Odnesli so okrog 30 kokoši. Nekaj so jih celo v bližini hiše poklali. K.

Brez šoferskega izpita je vozil neregistriran avto

LUKOVICA, 21. aprila — V kamnito ograjo na desni strani ceste v vasi Blagovica se je včeraj ob 23.30 z neregistriranim avtomobilom zaletel Jože Urankar. Pri trčenju je dobila sopotnica Marija Lah pretres možganov, voznik in sopotnica Milena Zupan pa sta bila le laže ranjena. Vse tri so odpeljali v šišensko bolnišnico. Vozniku, ki je vozil brez vozniškega dovoljenja, so odvzeli kri za preiskavo. Na avtomobilu je za okrog 300 tisoč dinarjev škode.

Srečne številke

V 16. kolu Lota so bile izžrebane naslednje številke: 11, 13, 22, 27, 28, 34 in dodatna številka 31.

Včeraj v koprski luki

KOPER, 21. aprila. — Danes so v luki naslednje ladje: domača ladja »Vareš«, ki razklada laneno seme in kavo iz Etiopije, domača ladja »Slavonija«, ki razklada sojino moko iz ZDA, italijanska ladja »Erettea«, ki razklada hlodovino, in italijanska ladja »Agostino«, ki naklada jelov les. Na sidru je domača ladja »Moslavina«.

Štiri leta strogega zapora zaradi poneverb in grabeža

Obtoženka Hedvika Hvalica dejanje priznala

NOVA GORICA, 21. aprila. Petčlanski senat okrožnega sodišča v Novi Gorici je danes pod predsedstvom sodnika Janeza Šinkovca obsodil blagajničarko Komunalne ustanove v Novi Gorici Hedviko Hvalica na štiri leta strogega zapora; izrekel ji je tudi prepoved opravljanja poklica 8 let po prestani kazni. Obtoženka bo morala vrniti tudi 1,478.000 din, za kolikor je oškodovala zavod.

Upoštevajoč olajševalne okoliščine, predvsem da je obtoženka mati dveh mladoletnih otrok, da je vse odkrito priznala in da je živela v neurejenih družinskih razmerah, jo je sodišče razmeroma milo obsodilo. Sicer pa je bila Hedvika Hvalica obsojena zaradi poneverb, ko je bila zaposlena še pri podružnici Odpad v Novi Gorici. Komunalna ustanova jo je kasneje zaposlila s posredovanjem zavoda za zaposlovanje. Vse je kazalo, da jo je prva kazen izmodrila, saj je bila v začetku izredno požrtvovalna in delovna. Kot kaže, so se tudi vodilni uslužbenci Komunalne ustanove preveč zanašali na njeno »vestno« delo in so njeno poslovanje nadzirali in preverjali preveč površno, drugače obtoženka ne bi mogla oškodovati ustanovo v letu 1961 za 245 tisoč dinarjev, v letu 1962 za 360 tisoč din in lani za 872 tisoč dinarjev. Razen tega je lani oškodovala tudi sindikalno podružnico kolektiva za 4.900 din.

Kot je pokazal potek razprave, obtoženka ni bila socialno ogrožena, saj so njeni mesečni prejemki presegali 50 tisoč dinarjev, prejemki njenega moža, delavca v tovarni pohištva, pa tudi nad 30 tisoč dinarjev. Skoraj poldrug milijon din, ki si ga je Hedvika Hvalica v treh letih postopoma prisvojila s poneverbami in ponarejanjem uradnih listin, je potrošila predvsem za alkoholne pijače. Obramba je izrekla svoje pomisleke, da bi toliko potrošila za alkohol in prikazala njene razrvane družinske razmere, ki so jo privedle do tega dejanja, in predlagala, naj bi sodišče upoštevalo vse olajševalne okoliščine. —jp

Mopedist nesrečno padel

MARIBOR, 21. apr. — Sinoči ob 19.30 je veterinar Avgust Kocjan iz Zgornje Bistrice št. 20 na cesti med Zg. in Spodnjim Probukovjem na Pohorju zavozil z mopedom na posuti del ceste. Pri tem je padel in si poškodoval desno oko in si prebil čelo; ima tudi pretres možganov. Pripeljali so v mariborsko bolnišnico. K.

Izsiljevanje prednosti

LJUBLJANA, 21. aprila — Včeraj ob 17.45 sta na križišču Šmartinske in Pokopališke ceste trčila osebni avto KP-28-95 (voznik Ignac Petrovič) in osebni avto LJ-114-93 (voznik Alojz Dolenc). Petrovič je izsiljeval prednost. Pri nesreči se je hudo poškodovala (zlom ključnice) sopotnica Josipina Petrovič, Franc Stražišar in njegova žena Frančiška, sopotnika Alojza Dolenca, pa laže. Vse tri so odpeljali v bolnišnico. Na obeh vozilih je za 500.000 din škode. Voznikoma so odvzeli vozniški dovoljenji, ker sta bila vinjena.

Karambol na križišču v Murski Soboti

MURSKA SOBOTA, 21. apr. — Danes popoldne nekaj pred 15. uro se je zgodila v Murski Soboti na križišču ulice Štefana Kuzmiča in Prešernove ulice prometna nesreča, v kateri sta bila hudo poškodovana dva osebna avtomobila, medtem ko voznika po srečnem naključju nista bila huje ranjena. Po ulici Štefana Kuzmiča se je pripeljal Pavel Forijan iz Murske Sobote z »Mercedesom« MS 18-91, medtem ko je voznik avtomobila MS 19-81, ki ga je vozil Rudi Rodi, pripeljal s stranske ulice v križišče. Pri tem ni upošteval prometnega znaka o prednosti, zaradi česar je prišlo do trčenja. Gmotna škoda znaša po nestrokovni oceni približno 1 milijon dinarjev. B. B.

Smrtna nesreča mopedista

CELJE, 21. aprila — V nedeljo zvečer se je v Ložnici pri Vranskem smrtno ponesrečil 26-letni mopedist Franc Breznik, doma iz Zgornjega Tuhinja. Vozil je iz Trojan proti Celju. V Ložnici je padel in obležal na tleh. Iz nasprotne smeri je tedaj pripeljal Jože Kušar z osebnim avtom LJ-120-15 in na kraju, kjer je padel mopedist, prehiteval osebni avtomobil LJ-176-81. Med prehitevanjem je opazil na levi strani ceste prevrnjen moped, še bolj proti sredini ceste pa je ležal mopedist. Kušar je hotel na tleh ležečega mopedista obvoziti, kar pa mu zaradi prekratke razdalje ni uspelo in je Breznika povozil. Mopedist je zaradi hudih poškodb kmalu po nesreči umrl.

ZARADI SPOLZKE CESTE NA NJIVO — Včeraj okoli 13. ure je na Javorniku zaneslo s spolzke ceste osebni avto GG-WC 46, v katerem so bili trije Bihačani, ki so prišli na obisk v domovino. Avto je najprej podrl dva obcestna kamna, se trikrat prevrnil po pobočju in ostal na njivi pod cesto. Potnikom se ni nič zgodilo, avtomobil pa je precej poškodovan. Foto: Švabić

kvalitas K KARBON PAPIR — ličen dopis — poslovni uspeh

Nepričakovano nas je zapustil

FRANC BLATNIK - ŽAN

rezervni kapetan I. klase, nosilec partizanske spomenice 1941 in več drugih odlikovanj

Bil je aktiven član naših organizacij

Od njega se bomo poslovili v četrtek, 23. aprila 1964 ob 16.45 iz Andrejeve mrliške vežice na Žalah

Našega soborca bomo ohranili v trajnem spominu!

ZB NOV, ZVVI, ZROP OBČINE LJUBLJANA-CENTER

Neizprosna smrt je spet segla v naše vrste in nam v najlepših letih življenja iztrgala

FRANCA BLATNIKA - ŽANA

uslužbenca Republiškega sekretariata za notranje zadeve SR Slovenije, nosilca partizanske spomenice 1941, reda bratstva in enotnosti, reda zasluge za narod in reda hrabrosti

Tovariša Žana bomo vsi, ki smo ga poznali, ohranili v spominu kot izredno dobrega tovariša, hrabrega borca NOV in vestnega uslužbenca!

Od pokojnika se bomo poslovili v četrtek, 23. aprila ob 16.45 izpred Andrejeve mrliške vežice na Žalah

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE IN SINDIKALNA PODRUŽNICA

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE DELO, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 3 — UPRAVA TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNI ODDELEK: LJUBLJANA, TITOVA 1, TELEFON 21-896 — PODRUŽNICA LJUBLJANA, TITOVA 1, ODDELEK ZA NAROČNIKE TELEFON 21-832. PRODAJNI ODDELEK: LJUBLJANA, TELEFON 20-463. POŠTNI PREDAL 29 — BRZOJAVNI NASLOV: »DELO«, LJUBLJANA. ŽIRO RAČUN PRI NARODNI BANKI LJUBLJANA 600-11-1-167 — MESEČNA NAROČNINA 560 DINARJEV — ROKOPISOV NE VRAČAMO

Telefon dežurnega urednika: 20-646

Gledališče

DRAMA

Sreda, 22. aprila, ob 19.30: Camus: KALIGULA. — Abonma Dijaški II - večerni.

Četrtek, 23. aprila, ob 20: Schehadé: ZGODBA O VASKU (groteska). — Abonma TS 2. (Nekaj vstopnic je tudi v prodaji).

V prodaji so tudi vstopnice za izvenabonmajsko predstavo komedije KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF, v soboto 25. aprila, ki bo ena zadnjih ponovitev tega uspelega dela v tej sezoni ter vstopnice za premiero in prvo ponovitev Shakespearovega KRALJA LEARA v torek, 28. oz. v četrtek 30. aprila. — Rezervacije po tel. na št. 21-402. MARIJA NABLOCKA bo nastopila v sredo in četrtek ob 17. uri na razstavi SHAKESPEARE PRI SLOVENCIH. Razstavo, ki jo je pripravil Slovenski gledališki muzej v Mestni galeriji, Mestni trg 5, je odprta vsak dan od 10. do 13. ure, do 29. aprila. Nastopili bodo še igralci: Majda Potokarjeva, Saša Miklavc in Jurij Souček. Razstavo spremljajo filmski in magnetofonski posnetki ter diapozitivi. — Vodstva šol prosimo, da nam obisk pravočasno javijo na SGM, Cankarjeva 11/I, telefon 22-526.

OPERA

Sreda, 22. aprila, ob 19.30: Massenet: MANON. Abonma U. (Nada Vidmarjeva, Rajko Koritnik). Vstopnice so tudi v prodaji.

Četrtek, 23. aprila, ob 19.30: Verdi: MACBETH. — V počastitev 400-letnice rojstva Williama Shakespeara. Izven abonmaja. — Vstopnice so še v prodaji. Za dijaške skupine 50-odstotni popust!

V počastitev 400- letnice rojstva velikega angleškega dramatika Williama Shakespeara bo uprizorila Opera v četrtek, 23. aprila ob 19.30 Verdijevo opero »Macbeth«, uglasbeno dramo Williama Shakespeara. — Predstava je izven abonmaja. Za organiziran obisk študentskih in dijaških skupin je odobren 50-odstotni popust za vse vrste vstopnic. Vstopnice so še na voljo.

V nedeljo, 26. t. m. bo ob 10.30 v Operi matinejska predstava celovečernega baleta »Labodje jezero«, za šole, ki so se prijavile za obisk. Večje število vstopnic za parter in lože pa je še na voljo tudi posameznikom po polovičnih cenah. To bo zadnja uprizoritev »Labodjega jezera« v sezoni.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Gledališka pasaža

Sreda, 22. aprila, ob 19.30: W. Shakespeare: VEČER SONETOV. Slavnostna premiera in krstna uprizoritev v počastitev 400-letnice Shakespearovega rojstva. Izven.

Ob 20. uri: J. Anouilh: ZMEDENA GLAVA. (Komedija.) Abonma Premiera. Predstava v Kranju.

Četrtek, 23. aprila, ob 20. uri: W. Shakespeare: VEČER SONETOV. Abonma TSS I. (Vstopnice tudi v prodaji.)

Ob 20. uri: P. Ustinov: Ljubezen štirih polkovnikov. (Komedija.) Gostovanje v Medvodah.

Drevi ob 19.30 je na sporedu kot deseta premiera sezone slavnostna krstna uprizoritev Večera Shakespearovih sonetov v počastitev 400-letnice Shakespearovega rojstva. Rezervacije po tel. 21-660.

Za slavnostno premiero in krstno uprizoritev »Večera Shakespearovih sonetov«, ki je na sporedu drevi ob 19.30, lahko dobe na podlagi abonentskih izkaznic brezplačne vstopnice tudi abonenti vseh rednih in kolektivnih abonmajev.

Dnevna blagajna je odprta od 10. do 12. in eno uro pred predstavo.

Abonente vseh rednih in kolektivnih abonmajev vabimo, da jutri do 11. ure prevzamejo pri dnevni blagajni ali rezervirajo brezplačne vstopnice za drugo reprizo Shakespearovih sonetov v petek, 24. aprila ob 19.30. Telefon 21-660.

V dvorani MGL je odprta Shakespearova spominska razstava z avtentičnimi eksponati Britanskega sveta, v foyerju MGL pa razstava angleških izdaj Shakespearovih del.

Akademija za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani uprizori v soboto, 25. aprila ob 15. uri v Mestnem gledališču Cervantesove »Štiri medigre«. Obisk komedije priporočamo srednjim šolam in višjim razredom osnovnih šol. Vstopnice po 80 din so od četrtka dalje v prodaji pri blagajni Mestnega gledališča.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE Ljubljana — Mestni dom

Četrtek, 23. aprila, ob 16. uri: Miklein: GOLOBJE MIRU. Red G. Vstopnice so tudi v prodaji. Rezervacije po telefonu 32-860.

PIONIRSKI DOM MLADINSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Trg VII. kongresa ZKJ 1

Sreda, 22. aprila, ob 14.30: Žarko Petan: STARŠI NAPRODAJ. Za osnov. šolo Dobrepolje in Hrastnik.

Ob 18. uri: Žarko Petan: STARŠI NAPRODAJ. Za I. gimn. Bežigrad, Ljubljana.

MALO GLEDALIŠČE Ljubljana — Komenskega 12

Sreda, 22. aprila, ob 17. uri: V DEŽELI PRAVLJIC — III. program. Abonma B.

Četrtek, 23. aprila, ob 17. uri: V DEŽELI PRAVLJIC. — III. program. Abonma D.

SLOV. LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Sreda, 22. aprila, ob 15.30: Odon von Horvath: **SEM PA TJA. II.** šolski abonma. Vstopnice za stojišča so še v prodaji.

RTV Ljubljana

SPORED ZA SREDO

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored in dnevni koledar) — vmes ob 6.20—6.35 Tečaj makedonskega jezika — 27. lekcija (ponovitev); 8.05 Jutranji divertimento; 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb; 9.25 Popevke in melodije vzhodnih dežel; 10.15 Narodne pesmi iz daljnega vzhoda; 10.45 Človek in zdravje; 10.55 Glasbena medigra; 11.00 Pozor, nimaš prednosti! (Oddaja za voznike in potnike motornih vozil); 12.05 Zabavna glasba; 12.15 KN — Ing. Miha Ogorevc: Zimzelene drevnine za Slovenijo; 12.25 Lahka glasba; 13.15 obvestila in zabavna glasba; 13.30 Instrumentalni ritmi in melodije; 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponovitev) — Po poteh Invalidskega pevskega zbora; 14.35 Češkoslovaške in poljske popevke; 15.15 Zabavna glasba; 15.40 Komorni zbor RTV Ljubljana poje pesmi raznih narodov; 16.00 Vsak dan za vas; 17.15 Prenos II. polčasa nogometne tekme Olimpija — Slavonija; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Mojstri orkestrske igre — Dunajski filharmonični orkester dirigira Hans Swarowsky — Joseph Haydn: Simfonija št. 45 v fis-molu; 18.45 Ljudski parlament; 19.00 Obvestila; 19.05 Glasbene razglednice; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Melodije v počasnem ritmu; 20.10—22.40 Giuseppe Verdi: SIMONE BOCCANEGRA — Opera v 3 dejanjih; 22.40 Klavirske skladbe Franza Liszta; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Od popevke do popevke; 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

TELEVIZIJA

Na kanalih 3, 5, 6, 11 s pretvorniki

17.00 **Ruščina na TV** — 69. lekcija (Ljubljana)
17.30 **Angleščina na TV** — 88. lekcija (Ljubljana)
18.00 **Poročila** (Ljubljana)
18.05 **H. C. Andersen: »Mala morska deklica«** — slikanica — (Ljubljana)
18.30 **Pionirski TV studio** (Ljubljana)
19.00 **TV obzornik** (Ljubljana)
19.30 **Sprehod skozi čas** — dokumentarna oddaja (Ljubljana)
20.00 **TV dnevnik** (JTV)
20.30 **Sprehod po velesejmu** (Zagreb)
20.45 **»Na kraju samem«** — zabavno glasbena oddaja (Zagreb)
21.50 **Kulturna panorama** (Ljubljana)
22.20 **»Nevarni skok«** — zgodba o inšpektorju Leclercu (Ljubljana)
22.45 **Poročila** (Ljubljana)

Na kanalu 9 — Sljeme

19.00 **Panorama** (Zagreb)
19.30 **Kratki filmi** (Zagreb)

Koncerti

PIANIST BYRON JANIS, vodilni ameriški virtuoz, bo koncertiral v petek, 24. aprila za MODRI ABONMA (Mozart, Schumann, Schubert, Chopin, Musorgski). Vstopnice so v prodaji v Filharmoniji, cene od 300 do 800 din. Poslušalci, ki bodo kupili vstopnice za Janisov koncert, bodo hkrati lahko kupili vstopnice za koncert Emila Gilelsa s 50 odstotnim popustom.

DANES ob 20. uri bo v okviru prireditev Foruma Stadtpark iz Gradca v Moderni galeriji koncert moderne komorne glasbe. Dela Rudolfa Kelterborna, Hansa Wernerja Henzeja, Pierrea Israel-Meyerja, Borisa Blacherja in Jenö Takacsa bo izvajal graški komorni duo — Marga Bäuml (kitara) in Walter Klasinc (violina). K udeležbi vljudno vabimo. K

Kino

SPORED ZA SREDO

KINOTEKA, Miklošičeva 28: ital. film GRENKI RIŽ. Režija: Giuseppe De Santis. — V glavnih vlogah: Silvana Mangano, Vittorio Gassmann, Massimo Girotti, ob 16 in 18. uri.
Sovj. nemi film STARO IN NOVO. **Režija:** Sergej Eisenstein, Grigorij Aleksandrov. — Snemalec: Eduard Tissé. — V glavnih vlogah: M. Lapkina, M. Ivanjin, V. Buzenkov, ob 20. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.

KINO UNION: amer. krim. film NEZNANCA NA VLAKU. — Režija: Alfred Hitchcock. Igrajo Farley Granger, Ruth Roman in Robert Walker. Tednik F. N. 16 samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri. Ob 10. uri matineja amer. barv. westerna JEZDECA.

KINO KOMUNA: it. film ESTERINA. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.

KINO SLOGA: amer. barv. western JEZDECA. Režija: John Ford. Igrata James Stewart in Richard Widmarck. Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.

KINO VIČ: premiera amer. CS westerna ZLATO SEDMIH SVETNIKOV. Tednik F. N. 16. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.

KINO ŠIŠKA: špan. barv. film MOJ POSLEDNJI TANGO. Igra Sarita Montiel. Tednik F. N. 16. Predstave ob 15, 17.30 in 20. uri. — Zaradi izredne dolžine filma cene vstopnic zvišane. — Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 13. ure dalje.

MLADINSKI KINO: Zaprto.

KINO TRIGLAV: nemški film PONAREJEVALEC IZ LONDONA. Tednik. Predstave ob 16 in 18. uri. Ob 20. uri nastopa glasbeni ansambel VESELI HRIBOVCI. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.

KINO SVOBODA, ČRNUČE: angl. film S O S PACIFIK, ob 19.30. uri.

KINO SVOBODA, DOLGI MOST: franc. film TAKSI ZA TOBRUK, ob 19. uri.

KINO SVOBODA, ŠENTVID: franc. film. drama POGLED Z MOSTU, ob 17 in 19. uri.

KINO ZADOBROVA: poljski film MOŽ SVOJE ŽENE, ob 19. uri.

KINO VEVČE: amer. CS film EKSPRES BONGO, ob 20. uri.

KINO DRAVLJE: slov. barvni film SREČNO, KEKEC, ob 20. uri.

KINO ŠMARTNO PRI LITIJI: ital. film PREDSEDNIK STOP!, ob 20. uri.

KINO LITIJA: franc. film NATALIJA, ob 17.30 in 20. uri.

KINO ZALOG: domača komedija LJUBEZEN IN MODA, ob 18. uri.

KINO CANKARJEV DOM, VRHNIKA: sovj. film **PETER IN KATARINA**, ob 20. uri.

KINO DOMŽALE: amer. barvni **CS** film **SPOPAD V DODGE CITYJU, ob 20. uri.**

KINO RADOMLJE: domači VV film OPERACIJA TICIJAN, ob 20. uri.

KINO MENGEŠ: ital. film PREKLETA SLEPARIJA, ob 20. uri.

POTUJOČI KINO DOMŽALE: franc. barvni CS film KLEVSKA PRINCESA, gostovanje v Dobu, ob 19.30. uri.

KINO DUPLICA, KAMNIK: romun. film ULICE SE SPOMINJAJO, ob 18. uri.

KINO DOM, KAMNIK: it. VV film PUSTOLOVŠČINA, ob 20. uri.

KINO RADOVLJICA: franc. CS film VZGOJA SRCA, ob 18 in 20. uri.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA: amer. barvni film NEPOZABLJIVA NOČ, ob 18 in 20. uri.

KINO CENTER, KRANJ: nem. barv. film PESEM O PISANEM BALONČKU, ob 18 in 20. uri.

KINO STORŽIČ, KRANJ: češki barv. CS film ČE PRIDE MAČEK, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO SVOBODA, KRANJ: amer. barv. film POLET V PRIHODNOST, ob 19.30 uri.

KINO RADIO, JESENICE: amer. barvni film **BRAVADOS**, ob 17 in 19. uri.

KINO ŽIROVNICA: amer. barvni CS film NAVARONSKA TOPOVA.

KINO KRKA, NOVO MESTO: šved. film HUDIČEVO OKO, ob 18 in 20. uri.

KINO DOM JLA, NOVO MESTO: MAŠČEVANJE VOJAKA POOLYJA, ob 18 in 20. uri.

KINO ČRNOMELJ: češki film TRETJA ŽELJA, ob 17. uri.

KINO UNION, CELJE: ital. film SALVATORE GIULIANO, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO SVOBODA, VIDEM-KRŠKO: it. film CSP SLASTI SOBOTNEGA VEČERA, ob 19. 30 uri.

KINO DELAVSKI DOM, TRBOVLJE: amer. barvni CS film DOM NA GRIČU, ob 18 in 20.

KINO SVOBODA II, TRBOVLJE: amer. barvni film ŽIVIM ZA TEBE, ob 17 in 19. uri.

KINO DELAVSKI DOM, ZAGORJE: franc. film NOČ ŠPIJONOV, ob 17 in 19. uri.

KINO PARK, MUR. SOBOTA: amer. barvni film DOGODIVŠČINE LEDA, ob 17.30 in 20.

KINO ROGAŠKA SLATINA: nem. CS film MOJA NEČAKINJA TO NE DELA, ob 19.30.

KINO ŽALEC: franc. film ARHIMED KLOŠAR,

KINO PREBOLD: ob 20. uri. angl. film BILO JIH JE SEDEM, ob 20. uri.

KINO POLZELA: angl. barvni CS film VESELI KLUB MLADIH, ob 20. uri.

KINO SVOBODA, ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI: nemški film SKRIVNOSTI ORIENTA (I. del) KARA BEN NEMSI, ob 20. uri.

KINO SOČA, NOVA GORICA: amer. film OSAMLJENI SO HRABRI.

KINO SVOBODA, ŠEMPETER PRI GORICI: norveški film MLADI GREŠNIKI.

KINO SVOBODA, SEŽANA: franc. film ZAUPNIK TEH ŽENA, ob 20. uri.

KINO GARIBALDI, PIRAN: amer. film ZADNJI VLAK IZ GUN HILLA, ob 18 in 20.15 uri.

KOMPAS OBVEŠČA

VABIMO NA NAŠE IZLETE

ZAGREB — enodnevni avtobusni izleti za delovne kolektive in organizacije na spomladanski velesejem;

OHRID — sedemdnevni izlet z letalom; odhod iz Ljubljane 6. julija;

AZURNA OBALA — šestdnevni avtobusni izlet v septembru; prijave do 12. julija;

CARIGRAD — devetdnevni avtobusni izlet v avgustu; ogled Sofije; prijave do 23. maja;

PO DOLOMITIH — petdnevni avtobušni izlet v maju; prijave do 30. aprila;

LONDON—PARIZ — osemdnevni izlet v maju; prijave do 23. aprila;

MOSKVA — 14-dnevno potovanje po Sovjetski zvezi; prijave do 15. maja;

BUDIMPEŠTA—PRAGA — sedemdnevni avtobusni izlet v juniju; prijave do 15. maja;

PRAGA—SALZBURG — šestdnevno avtobusno potovanje v maju; v Pragi ogled prireditev svetovnoznane »Praške pomladi«, zaradi velikega zanimanja podaljšan rok prijav do 10. maja;

RIM — zaradi velikega zanimanja novo šestdnevno potovanje z ogledom Firenc in Ravenne; prijave do 30. aprila;

CHAMONIX — šestdnevni avtobusni izlet v drugi polovici junija; ogled Torina, Chamonixa, Geneve in Milana; prijave do 15. maja.

Prijave za izlete sprejemajo vse poslovalnice KOMPASA, kjer dobite tudi programe posameznih izletov in ostale informacije!

Predavanja

SLOVENSKO GEOLOŠKO DRUŠTVO vabi na predavanje dr. V. Bohinca »Vtisi s poti po Grčiji« dne 22. 4. 1964 ob 18. uri v Geološkem seminarju, Aškerčeva 12. Vabljeni. P

DRUŠTVO PROMETNIH INŽENIRJEV IN TEHNIKOV okraja Ljubljana vabi občane na predavanje profesorja ing. Venčeslava Funtka s temo »Vloga prometa v narodnem gospodarstvu«, ki bo dne 22. aprila 1964 ob 19. uri v prostorih Skupnosti železniških podjetij, Ljubljana, steklena dvorana, vhod s Pražakove ulice. P

SKUPŠČINA občine Ljubljana-Vič-Rudnik sklicuje pod pokroviteljstvom republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo SR Slovenije SIMPOZIJ O LJUBLJANSKEM BARJU, ki bo v dneh 22. in 23. 4. 1964 s pričetkom 22. t. m. ob 9. uri v prostorih kluba ljudskih poslancev Ljubljana, Puharjeva 7. Vabimo k udeležbi. P

Obvestila

TURISTIČNO DRUŠTVO LJUBLJANA vas vabi na **VI. redni občni zbor,** v četrtek 23. aprila 1964 s pričetkom ob 19.30 v dvorani Zavoda za socialno zavarovanje na Miklošičevi 24 (dvoriščni trakt).

»ZINOS«, JESENICE, obvešča interesente, da razpolaga s 1000 urami prostih kapacitet na 250-tonski hidravlični stiskalnici (kovinski izdelki). Interesenti naj sporoče potrebe upravi Zavoda, Jesenice, Cesta železarjev 12 — telefon 363 O

COLLOSAL hitro in uspešno odstranjuje kurje oči in debelo kožo. »NA-MA« — Ljubljana.

IZGUBLJEN JE BIL ŽIG z besedilom: »Mercator« Ljubljana — Poslovna enota »Polje«, Prodajalna Polje 3, ki ga zato preklicujemo.

LJUBLJANSKA PODRUŽNICA Geografskega društva Slovenije vabi svoje člane na redni letni občni zbor, ki bo v četrtek, 23. aprila 1964 (nocoj) ob 19. uri v predavalnici 219 na Filozofski fakulteti. Občnemu zboru bo sledilo predvajanje kratkih filmov. O

Zapora cest

ZARADI DEL na progi Ljubljana—Jesenice bo cesta III. reda štev. 5023 Vižmarje—Tacen na križišču železniške proge na postaji Vižmarje 24. aprila od 8. do 16. ure in 27. aprila 1964 od 8. do 12. ure zaprta za ves promet O

Mali oglasi

POSOJILO 500.000 DIN nujno potrebujem. Vrnem v enem letu. Dam visoke obresti. Ponudbe pošljite v oglasni oddelek pod »Takoj«. 3532-8

PODPISANA REZKA PODLIPNIK iz Suhadol št. 40 preklicujem vse govorice, katere sem govorila o Ivanki Marin iz Suhadol, ker so neresnične in se zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. 3526-8

FRIZERSKO POMOČNICO, verzirano moč, vabimo v prijetno delovno razmerje z lepimi dohodki. Ponudbe pošljite pod oznako »Non-stop«. 5337-1

ŠPORTNO JAHALNO SEDLO, lahko, kupim takoj. — Kalan, Trubarjeva 27, Ljubljana. 5338-4

SOBO ODDAM za dopoldansko gospodinjsko pomoč. Kumanovska 21 (zraven Streliške 34). 5339-6

MOPED T 12 s prikolico, malo vožen, prodam Povšetova 87. — Ogled vsak dan od 8. do 18. ure. 5311-3

AVTO ZASTAVA 750, prodam. — Stari trg 16. Ogled od 16. ure dalje. 5310-3

ZAKONCA PREVZAMETA vso oskrbo starejše osebe za stanovanje. — Ponudbe pod »Vsaj večja soba«. 5304-6

STARO KOMPLETNO spalnico, prodam. — Branka Vidmajer, Breg 16-III. 5307-4

PRESIVALKO SPREJMEM, redno ali honorarno. Slatnar, Podgora 55, Ljubljana-Šentvid. 5296-1

SOBO potrebuje absolvent med Turnerjevo in Ogrinčevo ulico. Ponudbe pod »Brinje«. 5294-6

STANOVANJE IN HRANO dam fantu in dekletu za delo na kmetiji po urah. — Miro Babnik, Glinca 9, p. Šentvid pri Ljubljani. 5285-6

IŠČEM ŽENSKO za dopoldansko varstvo 3-letnega otroka. — Pogoji po dogovoru. Brate, Pavšičeva 36. 5288-1

TRI DO ŠTIRISOBNO, komfortno stanovanje kupim, zamenjam dvosobno. Kupim tudi nevseljivo. Ponudbe pod »Komfort«. 5342-7

SEDEM PANJEV čebel (žniderščev), prodam. Franc Verbič, Dol. Logatec. 5341-4

AVTO v dobrem stanju Opel Kapitän ali Fiat 1400 BJ, kupim. Ponudbe pod »Avto«. 5340-3

DKW-JUNIOR, FIAT 1100, FLORIDA, kupim. Ponudbe pod »Vsi Kabrioleti«. 5291-3

STRUŽNICO — stružne dolžine 2000 mm, višina konic 240 mm, pogonska moč 4 KM, prodam. Franjo Kunovar, Tomačevska 7, Ljubljana. 5261-4

MLAD soliden zastopnik išče sobo. Ponudbe pod »Najraje prazno«. 5367-6

V LJUBLJANI ukraden moped Colibri štev. 065026. Je temno rdeč, na dve prestavi, ima zaganjač. Bolta, Šmartno ob Savi 36. 5366-8

PISALNI STROJ Olimpia de Luxe, dolžina valja 34 cm, popolnoma nova, ugodno prodam. Ponudbe pod »Olimpia 34«. 5277-4

POLTOVORNI AVTO prodam ali zamenjam za pralni stroj in hladilnik. Ponudbe pod »Renault«. 5280-3

HIŠICO poceni prodam v bližini Golega — Kurešček. Nučič, Klada 4, Ig — Ljubljana. 5319-7

SOBO potrebujeta študentki medicine. Ponudbe pod »Opremljena«. 5314-6

DEKLE išče stanovanje v Ljubljani. Ponudbe pod »Poštena«.

LAMBRETTO, 175 ccm, ugodno prodam. Borovnica 179. 5266-3

HIŠICO z vrtom prodam v Šiški pri bolnišnici, takoj vseljivo. — Ponudbe pod »Takoj«. 5348-7

KOPER—LJUBLJANA. Zamenjam dvosobno stanovanje po možnosti za enako. Ivan Herman, Koper, Zlatičeva 9. 478-6

KOMPLETNO kuhinjsko opremo, lepo in dobro ohranjeno, prodam. Pogačar, Kidričeva c. 36, Kranj. 477-4

ŽENSKO URO »Helvetia«, izgubljeno dne 20. 4. 1964 v Rožni dolini, cesta V. proti Čadu, vrnite proti nagradi na naslov: Borštnik, cesta VIII/14. 5334-6

POTREBUJEM SOBO — plačam vnaprej. Ponudbe pod »1. maj«.

SOBICO, skromno, podstrešno ali kletno, potrebujem. Za uslugo pomagam 2-krat tedensko v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Poštena«. 5331-6

NUJNO PRODAM AVTO DKW 3=6 1958. Ponudbe pod »Gotovina 1,550«. 5333-3

NOVEJŠI AVTO Rekord, DKW, Fiat 1100, Renault, kupim. Nešič, Prule 3. 5329-3

SOBO IN HRANO dam za dopoldansko pomoč. Batista, Tugomerjeva 78. 5327-6

FIAT 750, nov ali zelo dobro ohranjen, do 15.000 km, kupim. Ponudbe pod »Ček — gotovina«. 5326-3

MITIS G. & G. TRST — Trgovina: Via S. Lazzaro 11 — tel. 37-305. Tovarna: Via S. Maurizio 16 — tel. 93-786. Tovarna pozamenterije za tapetništvo. Velika izbira vseh vrst zaves tudi terital do 3 m širine ter raznovrstno pohištveno blago iz platna in kretona v najlepših barvah in vzorcih, žamet, posteljna pregrinjala, prešite odeje, preproge in vse, kar potrebujete za ureditev lepega stanovanja 2855-4

GOSPODINJSKO POMOČNICO — lahko je začetnica, sprejme Janez Bajželj, Ulica Pohorskega bataljona 11, Ljubljana, Bežigrad. 5328-1

UPOKOJENKO za pomoč v gospodinjstvu dopoldne sprejme Gorenc, Dobrilova 30. 5324-1

NISEM PLAČNICA dolgov za možem Miloradom Maričem, Postojnska 25. Fani Marič, Postojnska 25. 5328-8

ITALIJANSKI športni voziček prodam. Tel. 22-592 int 90. 5322-4

FIAT-ZASTAVA 750, 25.000 kilometrov, prodam. Ogled: Andlovic, Kopališka 5. 5321-3

ZA SOBO v središču mesta ali Šiški, dam poleti sobo v Portorožu. Ponudbe pod »Takoj«. 5320-6

OPEL REKORD, 1955, prodam. — Ponudbe pod »Ohranjen«. 5358-3

ŽENSKA, starejša, čista, ki dobro kuha, išče službo v manjšem gospodinjstvu. Skromna glede plače. Ponudbe pod »Sobica«. 5347-6

GREM za gospodinjo k mali, solidni družini. — Ponudbe pod »Mlajša upokojenka«. 5353-2

IZGUBIL sem delovno knjižico od Murske Sobote do Ljubljane. — Naprošam poštenega najditelja, da mi jo vrne. Hakl, Pokljuka, Bled. 5354-8

HONORARNO vam pomagamo knjižiti na »Ascota« strojih. Ponudbe pod »Mehanografi«. 5355-2

FIAT 600, dobro ohranjen, prodam. Ogled v petek ob 15. uri dr. Müller, Celovška 130-IV. 5357-3

IZVRŠUJEM serijska dela na revolverski stružnici. Ponudbe pod »Takoj«. 5349-2

Stanovskim tovarišem sporočamo, da je umrl v Taboru član našega društva

ANTON SOMREK

nadžupnik v pokoju

Pogreb bo v sredo, 22. aprila t. l. ob desetih dopoldne v Šmartnem pri Slovenjem Gradcu.

V Ljubljani, 21. aprila 1964.

Cirilmetodijsko društvo katoliških duhovnikov SRS

Umrl je moj dragi mož in zlati očka, brat, zet, svak in stric

Matko Močivnik

komercialni direktor

Pogreb bo v četrtek, 23. aprila 1964 ob 16. uri na mestnem pokopališču v Celju.

Žalujoči:

žena Angela, hčerki Jelka in Majda ter družine Močivnik, Kraupner in Blaznik.

Celje, Sevnica, Sremska Mitrovica, 20. aprila 1964.

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustila naša dobra mama, stara mama, sestra in teta

Julijana Hočevar

roj. POGAČAR

upok. tob. tovarne

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 23. aprila 1964 ob 14.45 iz Krištofove mrliške vežice na Žalah.

Žalujoči: sinova Jože in Stanko z družinama, nečaki Stanko z družino, Viktor, Jožko ter ostalo sorodstvo.

Ljubljana, Bern, 21. aprila 1964.

ZAHRBTNA BOLEZEN JE IZTRGALA IZ NAŠE SREDE DRAGEGA TOVARIŠA

MATIJO MOČIVNIKA

KOMERCIALNEGA DIREKTORJA TOVARNE »AERO« V CELJU

OSTAL NAM BO DOLGO V SPOMINU KOT VZOR POŽRTVOVALNEGA IN NESEBIČNEGA SODELAVCA!

NEPOZABNEGA POKOJNIKA BOMO POSPREMILI NA ZADNJI POTI V ČETRTEK, 23. APRILA 1964 OB 16. URI NA MESTNEM POKOPALIŠČU V CELJU

KOLEKTIV TOVARNE »AERO« — CELJE

CELJE, 22. APRILA 1964

Vrtimo globus

BERLIN — Vzhodnoberlinski tisk je včeraj opozoril prebivalstvo na naraščanje prometnih nesreč, ki so zahtevale samo v soboto in v nedeljo deset smrtnih žrtev, 428 ljudi pa je dobilo hujše poškodbe. Med poglavitnimi vzroki je alkohol za krmilom. — V vseh okrajih Nemške demokratične republike je bilo zadnje dni precej gozdnih požarov, ki so jih zanetile bodisi iskre, bodisi tleči cigaretni ogorki ter so se naglo širili zaradi suhega, toplega vremena in pomladnega vetra. Na območju Cottbusa je požar v soboto in nedeljo uničil gozdove in podrast na površini več tisoč hektarov. Pri gašenju je sodelovalo okoli 5000 ljudi.

MILANO — Blizu kraja Sondrio v severni Italiji se je utrgal zemeljski plaz, ki je zasul majhen avtobus na cesti. Nesreča je zahtevala dve smrtni žrtvi, pet izletnikov pa je bilo ranjenih.

CATANIA — Tretjič v dveh tednih je Etna na Siciliji v ponedeljek proti večeru bruhala lavo in ognjeniški pepel, ki se je dvignil v oblaku 300 metrov visoko. Najnovejši izbruh je trajal nekako dve uri, okoliško prebivalstvo ni utrpelo nikakršne škode.

BOMBAJ — Šest smrtnih žrtev in trinajst ranjenih je bilo pri nesreči, ki se je v noči na torek pripetila v Bombaju. Tovornjak, ki je razvažal blago, je zavil s ceste in povozil ljudi, ki so spali na pločnikih.

SANTIAGO DE CHILE — Kakor poroča Reuter, je ponovno začel bruhati ognjenik Villaricca, ki leži 880 km južno od čilskega glavnega mesta. Podatkov še ni, spričo močnega izbruha sodi policija, da je ognjenik napravil škodo v okoliških krajih. Ko je ta čilski ognjenik zadnjič bruhal močneje (2. marca), je bilo v vasi Conaripe 22 smrtnih žrtev.

NEW YORK — Komite Združenih narodov za leto mednarodnega sodelovanja (1965) je predlagal, naj bi OZN izdala posebne priložnostne znamke z ustreznimi motivi. Poštna uprava OZN je že objavila osnutek znamke z napisom »Mir in napredek z mednarodnim sodelovanjem«. Razen tega predlaga komite, da bi vse države članice natisnile posebne znamke z motivi iz mednarodnega sodelovanja.

MOSKVA — Nemško bombo iz druge svetovne vojne so izkopali med gradbenimi deli na dvorišču nekega moskovskega otroškega vrtca. Vojaški strokovnjaki so jo odpeljali izven mesta, kjer so jo sprožili.

LONDON — Približno čez pet let bodo sintetični čevlji (obutev iz umetnih snovi) v glavnem spodrinili sedanje usnjene čevlje, so napovedali strokovnjaki na sejmu v Harrogatu (Anglija).

KAIRO — Vlada republike Čad je sprejela odlok o ustanovitvi narodnega muzeja in je v ta namen tudi že dodelila znatna sredstva. To bo prva kulturno-prosvetna ustanova državnega pomena in obsega v tej mladi afriški republiki.

FRANKFURT — »Dama, vitka, z lastnim stanovanjem, želi spoznati izobraženega moža do 60 let. Ponudbe pod . . .« Mali oglas bi ne bil nič nenavadnega, če ga ne bi neki spodnjesaški list objavil v rubriki »Zdravstvena dejavnost«.

BEŽIMO, TECIMO — hrošči gredo! Precej dodatnih preglavic, sicer ne najbolj prijetnih, imajo zadnje čase »bobbies«, značilno oblečeni londonski varuhi miru in reda. »Beatles«, skuštrani, ob zvokih kitar hreščeče pojoči fantje, nastopajo v filmu. Med snemanjem zunanjih prizorov na neki londonski postaji (na sliki »trije telefonirajo«) je prišlo do prave množične histerije. Več sto mladoletnic je pritisnilo k ograji, da bi od blizu videle svoje ljubljence. Vpile so, da jim je zmanjkovalo glasu, njihovi oboževanci pa so v hladnem miru in zbrano počeli vse do pičice natanko tako, kakor veleva snemalna knjiga.

Pariz: turizem v slepi ulici

»Sami davimo kokoš, ki nese zlata jajca,« zatrjuje Bonnefous

Na zatožni klopi v parlamentu je bil te dni francoski turizem, vrsto let uradno priznana »prva industrijska panoga na izvozni lestvici«: število tujcev, ki prihajajo v Francijo kot turisti, narašča mnogo počasneje kot v drugih deželah, povprečno bivanje (izraženo v številu prenočitev) je krajše iz leta v leto, čedalje izrazitejša postaja težnja, da hodijo Francozi na počitnice v tujino, kar prav tako prispeva k neugodni podobi domačega turizma. Te stvari so bile vsaj v glavnem znane, vendar se je tokrat prvič zgodilo, da so o njih tako obsežno razpravljali v skupščinski dvorani in na hodnikih.

Razpravo je sprožil Edouard Bonnefous, eden izmed bivših ministrov za javna dela. V uvodni besedi, ki je izzvenela kot obtožba, ni bil prav nič prizanesljiv, svoje trditve je podprl s podatki: nad 20 odstotkov Francozov — tistih, ki gredo na počitnice izven domačega kraja — je lani preživelo dopust v tujih deželah, kjer so potrošili okoli 500 milijonov dolarjev, hkrati pa je bil številčni prirastek tujih turistov v Franciji naravnost smešno majhen v primerjavi z ustreznimi podatki o drugih državah.

Tuji turisti so se zadrževali v Franciji povprečno dva dni in tretjega pol, torej »le malo dlje časa — je dejal Bonnefous — kot potrebuje preudaren avtomobilist za udobno vožnjo po Franciji od Rokavskega preliva do Italije ali od Belgije do francosko-španske meje«. V letu 1960 je imela Francija 236, lani pa samo 150 milijonov dolarjev »turističnega prebitka,« se pravi, za toliko so bili dohodki od tujih turistov večji kot izdatki domačih v drugih deželah.

Drugod gradijo hotele, je rekel »tožnik« francoskega turizma, zmogljivost pariških hotelskih obratov pa ni praktično nič večja, kot je bila pred vojno. V vsej Franciji niso zgradili po letu 1940 niti enega velikega hotela, Francija ima 340, Italija pa 530 tisoč hotelskih sob.

»Prenočišča v francoskih hotelih so najdražja v Evropi,« je nadaljeval Bonnefous, »tudi skromni obroki so zelo dragi, in sicer predvsem zato, ker država, z visokimi davčnimi dajatvami pritiska turistično-gostinsko industrijo, se pravi, da z lastnimi rokami davi kokoš, ki nese zlata jajca. Nič čudnega, če se turisti izogibajo Francije ali pa hitijo skozi našo deželo bodisi v Švico, bodisi v Italijo ali Španijo. Mnogi ameriški turistični priročniki vsebujejo nasvet, naj se ‚potniki čez Atlantik boje strašno privitih francoskih cen'. Britanski ‚Economist' je zapisal, da ‚Pariz slej ko prej uživa sloves najdražje evropske prestolnice glede hotelskega prenočišča in obrokov od zajtrka do večerje'.«

»Po vrnitvi iz Francije tožijo tuji turisti — je rekel Bonnefous — da so pregledi na meji dolgi in neprijetni, da na postaji težko dobiš postrežčka, da je gostinsko osebje kaj malo prijazno in ustrežljivo v primerjavi z nenehnimi zahtevami po napitnini in z venomer nastavljeno dlanjo, tako da je vse skupaj že nadležno do zoprnosti.

Potrebujemo česte, omejiti je treba nadaljnje zgoščevanje in rast plinaste kupole nad Parizom (industrijski dim ipd.), zaradi katere se je število sončnih dni oziroma ur v poletnem času skrčilo po drugi svetovni vojni za celih 25 odstotkov«, je dejal Bonnefous in napadel neprekinjeno izdajanje dovoljenj za nove industrijske gradnje na območju glavnega mesta. Poskrbeti bi bilo treba za čistočo morja na sredozemskih obalah . . . S.

Bele grive sredi arene

Amerika hvali mojstre dunajske jahalne šole

»Če bi konji vedeli, kaj je nečimrnost, bi jim uspeh na dosedanji turneji po ZDA prav gotovo zlezel v glavo,« povzemamo po poročilu nekega ameriškega lista o nastopu lipicancev tako imenovane španske jahalne šole v Washingtonu, kjer je bilo vseh 5.000 sedežev v koloseju razprodanih že nekaj tednov pred prireditvijo. Konji dunajske šole bodo nastopili še v Bostonu, Chicagu, Detroitu, Torontu, New Yorku (v okviru svetovne razstave) in Montrealu, v začetku junija pa se bodo vrnili z ustrezno preurejenimi letali nizozemske družbe KLM.

»Za konje je prevoz z letalom prav tako naporen kakor za ljudi,« je dejal o svojih belih varovancih dreser Podhajsky. »Težave so tudi zaradi tal. Tu v Washingtonu so beton v hipodromu posuli z žaganjem in z drevesno skorjo. Ker pa je zadnje tedne deževalo, je obloga vlažna, konje precej motijo lepljivo mokra tla. In še žarometi: živali se težko prilagajajo raznobarvnim močnim lučem, ki jih zahteva okus povprečnega ameriškega gledalca na prireditvah v velikih pokritih dvoranah.«

V dvodelnem programu kažejo lipicanci dunajske jahalne šole najprej zgodovinski razvoj konjskega športa — v tem delu nastopajo skupno s parom ameriških rjavcev morganske pasme — nato pa se vrstijo pisane točke, ki se stopnjujejo do presenetljivih vrhunskih dosežkov premišljene dresure.

Svetovno razstavo v New Yorku, kjer bodo lipicanci nastopili sredi maja, omenjajo organizatorji in vodilni udeleženci gostovanja kot odločilni razlog za naporno letalsko vožnjo čez Atlantik, kajti sicer gostujejo ti le redkokdaj izven »domačih staj in livad«: v minulih devetih letih so potovali na tuje samo enkrat, leta 1958, ko so nastopili v Berlinu.

Rop stoletja: še dve sodbi

O dveh milijonih funtov še ni sledu

Nadaljnja dva obtoženca so obsodili porotniki v Buckinghamshiru, obema so dokazali, da sta prikrivala del plena, ki so ga odnesli udeleženci lanskega roparskega napada na poštni vlak. Albert Smith (33 let), pri katerem so našli bankovce za 2.000 funtov, je dobil tri, Martin Harvey (28 let), ki je priznal, da je imel 518 funtov iz istega vira, pa leto dni zapora.

Enajst prej obsojenih obtožencev, ki jim je sodišče odmerilo skupno okoli 300 let zapora, je vložilo priziv. O njem bo v začetku julija odločilo iz treh sodnikov sestavljeno kazensko prizivno sodišče. Policija zbira nadaljnje dokaze za krivdo obsojenih, hkrati pa išče bankovce v skupnem znesku nad dva milijona funtov, za katerimi še vedno ni sledu.

Detektivi so prepričani, da je večina plena skrita nekje v londonski okolici in da se bo spričo izrečenih strogih kazni našel med preostalimi udeleženci poštnega ropa ta ali oni, ki bo »začel peti«, kakor pravijo britanski kriminalisti, če se kak osumljenec premisli in pride z resnico na dan.

Po vsej Angliji zasledujejo zlasti Ronalda Edwardsa, ki se je doslej uspešno izmikal roki pravice in ki ga imajo za organizatorja roparskega napada. Prav tako še niso ugotovili, kako so si roparji priskrbeli vojaške uniforme, ki so jih baje nosili pod delovnimi oblekami. V kmečki hiši na robu Leatharslada, kamor so se zatekli po nočnem napadu, je našla policija nekaj delno sežganih vojaških uniform, kakršne nosijo padalci. Znano je tudi, da so roparji na vojaških tovornjakih in terenskih vozilih odpeljali plen s kraja napada v skrivališče.

Obisk, nakit in prijava

Pariška smola čednega italijanskega sezonca

Mesec dni je razmišljal Romano Torricelli v samotni celici pariške jetnišnice Santé, kaj vse se utegne primeriti človeku, ki samo do polovice razume velikodušnost lepe dame iz velikega sveta. V teh tednih, ki jih je preživel pod ključem, je Romano malo shujšal in izgubil precej svojega siceršnjega čara, so kasneje ugotavljale številne pariške oboževalke »južnjaškega lepotca«, ki je vsaj od daleč podoben nekoč slavnemu Rodolfu Valentinu.

Bilo je nekako sredi marca, v pozni večerni uri sta »lepi Romano« in njegov prijatelj stala blizu imenitne restavracije na Elizejskih poljanah. Izbrano napravljeni dami sta prišli iz lokala. Beseda je dala besedo in dobro uro kasneje se je Romano zleknil po mehkem naslanjaču v salonu ene izmed obeh.

Prvič je bil sezonski delavec Romano v tako imenitnem stanovanju. »Vidim, da ste bogati, zase pa dobro vem, da sem revež,« je rekel. — »Mogoče bi se dalo urediti tako, da bi bilo vsaj malo manj razlike,« mu je spodbudno odgovorila in podpisala ček za poldrugi tisoč dolarjev. Potem mu je pokazala dragulje: »Izberi si tistega, ki ti je najbolj všeč.«

Romano se je zmedel, imenitna gospa pa je z dvema prstoma vzela platinasto zapestnico z diamanti: »Vzemi, tvoja je, in zdaj . . .« Romano je zardeval od zadrege, hkrati pa ga je mučila zaspanost, kajti tisto jutro je bil kakor po navadi že ob šestih na gradbišču, skoraj uro hoda oddaljenem od hišice, v kateri imajo sobo on in še dva sezonca. »Jutri se bom oglasil,« je rekel in šel.

Niti sanjalo se mu ni, da so se medtem, ko je bil na poti domov, vrtele številnice na telefonih. Velikodušna dama je poklicala policijo, namesto v posteljo je moral Romano s stražnikoma. Čakala sta nanj pred hišo, ki v njej stanuje.

Minilo je mesec dni, preden je prepričal preiskovalnega sodnika, da ni ne ropar ne tat in da ni imel slabih namenov. Šele po daljšem razgovoru med soočenjem je bogata gospa umaknila prijavo, Romano pa se je zaklel, da bo poslej malo bolj previden glede »izletov v veliki svet«. G.

Čolni z varuhi reda na Temzi

Samo 130 članov ima londonska rečna policija

»Ko sem bil novinec v tej službi,« pripoveduje član rečne policije na Temzi, »sem doživel nenavadno reč. Med patruljno plovbo sem se udobno zleknil v čolnu in užival ob lepem razgledu. Na obali sem opazil možakarja, ki nam je mahal na vso moč. Opozoril sem vodjo patrulje, zavili smo tja. ‚Pravkar sem našel škatlo. Ne vem, kaj je v njej,' je rekel oni na rečnem bregu in zavihtel omot proti nam. Premalo je zamahnil, tista reč je pred nami štrbunknila v vodo. Ko je bila še v zraku, je možakar rekel: ‚Mislim, da je v omotu plastično razstrelivo . . .«

Res je, da življenje londonske rečne policije vsaj na splošno ni tako razburljivo, seveda pa ni enolično. Poklicno je treba ugotoviti, zakaj se brodarjev čoln ali splav ugreza nenavadno globoko, zakaj je vlačilec vprežen pred splav podjetja, pri katerem po navadi ne dela, ipd. Zgodi se, da se motorna barčica nekam sumljivo izmika vsem preglednim točkam med plovbo po reki, včasih je treba z vso možno hitrostjo zdrveti proti mostu, s katerega je pravkar trudno omahnil v globino človek, naveličan življenja . . .

Tri člane — vodnika in dva stražarja — šteje posadka čolna. »Sto trideset nas je pri rečni policiji, ki velja v svetovnem merilu za najstarejšo stražniško organizacijo,« pravijo ti ljudje o sebi. »Med nami so stražniki, pri katerih velja to delo za družinski poklic, saj so člani njihovih rodbin že štiri ali še več generacij pri rečni policiji.«

Trgovci zahodnoindijske družbe so leta 1798 ustanovili privatno rečno policijo, ki naj bi varovala njihovo blago pred tatovi. Dve leti kasneje je to organizacijo prevzela država, ki jo je čez čas priključila londonski mestni policiji. Vendar je rečna policija še vedno povsem samoupravna enota, v katero sprejemajo nove člane po zelo strogih merilih. Na nedavni razpis se je odzvalo 80 kandidatov, sprejeli so jih le dvanajst.

Patruljna služba v čolnih traja — s kratkim oddihom v stavbi poveljstva ali drugje na obali — osem ur dnevno. Na 58 km dolgi patruljni plovbi med Teddingtonom (Middlesex) in Dartfordom blizu ustja Temze je pet vmesnih postaj, poveljstvo pa nedaleč od Londonskega mostu, tik zraven ene najstarejših ladjedelnic v velikem londonskem pristanišču.

KLJUB RAZBITEMU KLJUNU je priplula italijanska motorna ladja »Giuseppe Verdi« v Gibraltar, kjer jo bodo vzeli »v oskrbo«. Na poti v Tenenerife na Kanarskih otokih je v megli trčila v neko grško petrolejsko ladjo in si razbila nos, nato pa je po pregledu poškodbe plula dva dni do gibraltarskih dokov. Foto: AP

IRA LEVIN

Poljub pred smrtjo

22. nadaljevanje

Eno izmed štirih dvigal je bilo odprto, nekaj ljudi je čakalo v njem. Ko sta prišla bliže, se je umaknil in pustil Dorothy, da je vstopila prva. Vtem se je približala starejša ženska in tudi njo je pustil naprej, preden je vstopil še sam. Ženska se mu je nasmehnila, prijetno presenečena nad njegovo vljudnostjo, ki je še zlasti ni pričakovala od mladega človeka v javnem poslopju, polnem vrveža. Vendar je bila videti malce razočarana, ker se ji v odgovor ni odkril.

Tudi Dorothy se mu je nasmehnila preko glave tiste ženske, ki se je nekako vrinila mednju. Vrnil ji je nasmeh, tako da je skoraj neopazno zvinil ustnice.

V šestem nadstropju sta izstopila z dvema drugima vred, ki sta nosila aktovke, in sta odhitela na desno po hodniku.

»Ej, počakaj me!« je za šalo jezno poklicala Dorothy s pridušenim glasom, ko so se za njo zaloputnila vrata dvigala. Izstopila je zadnja, on prvi. Obrnil se je na desno in napravil kakih petnajst korakov, vsemu svetu kazno, kakor da je sam.

Okrenil se je in zdelo se je, kot da je presenečen, ko ga je dohitela in se mu veselo obesila na roko. Čez njeno glavo je opazoval tista dva z aktovkami, ki sta prav tedaj prišla do drugega konca hodnika, zavila na desno in zavila v stranski hodnik.

»Kam pa bežiš?« ga je podražila Dorothy.

»Oprosti,« je rekel in se nasmehnil. »Živčen ženin.«

Z roko v roki sta krenila po hodniku in se v zavoju hodnika obrnila na levo. Dorothy je na glas brala številke na vratih sob, mimo katerih sta hodila, »Šeststo dvajset, šeststo osemnajst, šeststo šestnajst . . . Še enkrat sta morala zaviti na levo, preden sta prišla do sobe 604, ki je bila v prikrajnem delu poslopja, v počezni smeri od dvigal.

Pritisnil je na kljuko. Vrata so bila zaklenjena. Pogledala sta na urnik, zapisan na šipi iz mlečnega stekla. Dorothy se je utrgal razočaran vzdih.

»Prekleta reč,« je zagodrnjal. »Moral bi se bil natanko pozanimati, kdaj uradujejo.« Odložil je kovček in pogledal na uro. »Petindvajset minut manjka do ene.«

»Petindvajset minut do ene,« je ponovila Dorothy. »Kaj ko bi šla dol, da ne bi čakala tukaj.«

»Spodaj je toliko ljudi . . .« je zamrmral in potem pomolčal. »Ej, nekaj mi je prišlo na misel.«

»Kaj?«

»Streha. Pojdiva na streho. Tako lep dan je, gotovo je čudovit razgled.«

»Ali sploh smeva?«

»Če naju nihče ne ustavi, potem smeva.« Pobral je kovček. »Pojdi, da še zadnjikrat pogledaš ta svet kot dekle.«

Nasmehnila se je in potem sta se napotila še enkrat naokrog po isti poti, po kateri sta prišla. Počakala sta nekaj trenutkov, dokler ni nad enimi izmed vrat zasijala bela puščica, ki je kazala navzgor.

Ko sta izstopila v štirinajstem nadstropju, se je vnovič pripetilo tako, da so ju razdvojili drugi potniki, ki so tudi izstopili. Počakala sta na hodniku, dokler se niso razkropili po stranskih hodnikih ali pisarnah, potlej pa je Dorothy pošepnila: »Pojdiva,« skrivoma, kakor da sta zarotnika. Šla se je pustolovščino.

Spet sta morala v polkrogu prehoditi polovico poslopja, dokler nista nasproti sobe 1402 našla vrat z napisom Stopnišče. Odprl jih je in stopila sta noter. Vrata so se zaprla za njima z zvokom, podobnim vzdihu.

Bila sta na ploščadi, s katere so držale kovinske stopnice navzgor in navzdol. Medla svetloba je prodirala skozi umazano steklo strešne line. Povzpela sta se po stopnicah; osem stopnic, zavoj in spet osem stopnic. Obstala sta pred težkimi rdečerjavimi kovinskimi durmi. Pritisnil je na kvako.

»Ali je zaklenjeno?«

»Dvomim.«

Prislonil je ramo k durim in jih skušal odriniti.

»Tako si boš umazal obleko.«

Dveri so slonele na veliki železni gredi, nekakšnem ogromnem pragu, ki je bil za cel čevelj višji od ploščadi. Greda je močno molela ven, tako da je težko našel čvrsto oporo nogam. Odložil je kovček, se uprl z ramo v duri in poskusil znova.

»Rajši pojdiva dol in počakajva spodaj,« je predlagala Dorothy. »Ta vrata najbrž niso bila odprta že kdove . . .«

Stisnil je zobe. Z levo nogo se je uprl v prag, nagnil se je nazaj in potem z vso močjo butnil v dveri z ramo. Vdale so se in se odprle z ječečim škripanjem. Veriga s protiutežjo je zaroženjala. Bleščeča sinjina neba jima je planila v oči in ju po temi stopnišča čisto zaslepila. Zaslišalo se je naglo prhutanje golobov.

Dvignil je kovček, stopil čez prag in ga spet postavil na tla izven stežaja vrat. Nato je odrinil duri do kraja, tako da se je s hrbtom naslonil nanje.

RAVNATELJSTVO, UČITELJSKI ZBOR IN MLADINA ZOBOTEHNIŠKE ŠOLE V LJUBLJANI

SPOROČAJO, DA JE V PROMETNI NESREČI IZGUBILA SVOJE MLADO ŽIVLJENJE

NEVA ZAFRED

DIJAKINJA III. a RAZREDA

NJEN SPOMIN BO OSTAL ŽIV MED NAMI

NENADOMA NAJU JE ZAPUSTILA V 84. LETU STAROSTI NAŠA PRELJUBA NEPOZABNA MAMA, STARA MAMA, TETA IN SESTRIČNA

ANTONIJA LAPAJNE

ROJ. MAJZELJ
VDOVA PO ZDRAVNIKU

POGREB DRAGE POKOJNICE BO V SREDO, 22. APRILA 1964 OB 18. URI IZPRED POKOPALIŠČA V ŠTEP. VASI. DO POGREBA LEŽI NA SVOJEM DOMU, PRIJATELJEVA 10

ŽALUJOČI:
HČERKA SONJA Z MILANCKOM TER OSTALO SORODSTVO.

LJUBLJANA, 20. APRILA 1964.

POMLAD NAJ STOPI TUDI V VAŠ DOM

VAŠ PRILJUBLJENI MALI SPREJEMNIK

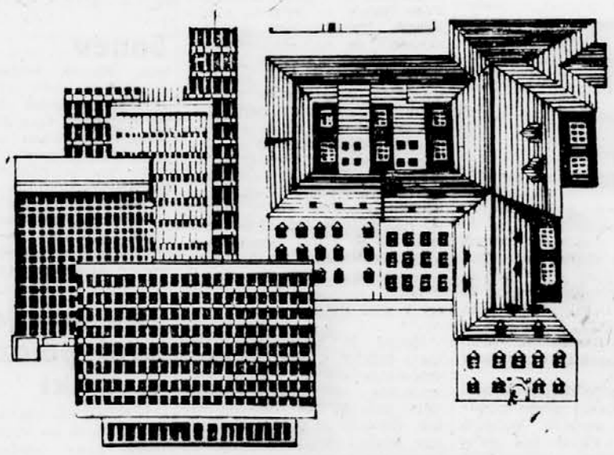

VESNA DE LUXE
— ODLIČEN TON
— IZREDEN SPREJEM
— PREPROSTA UPORABA
— PRIKUPNA ZUNANJA OBLIKA
— ZMERNA CENA

ISKRA KRANJ

ISKRA KRANJ
Prodajno servisna organizacija, Ljubljana, Kotnikova ul. 6.
Filiale: Ljubljana, Beograd, Zagreb, Sarajevo, Skopje, Split, Rijeka, Titograd in Maribor.

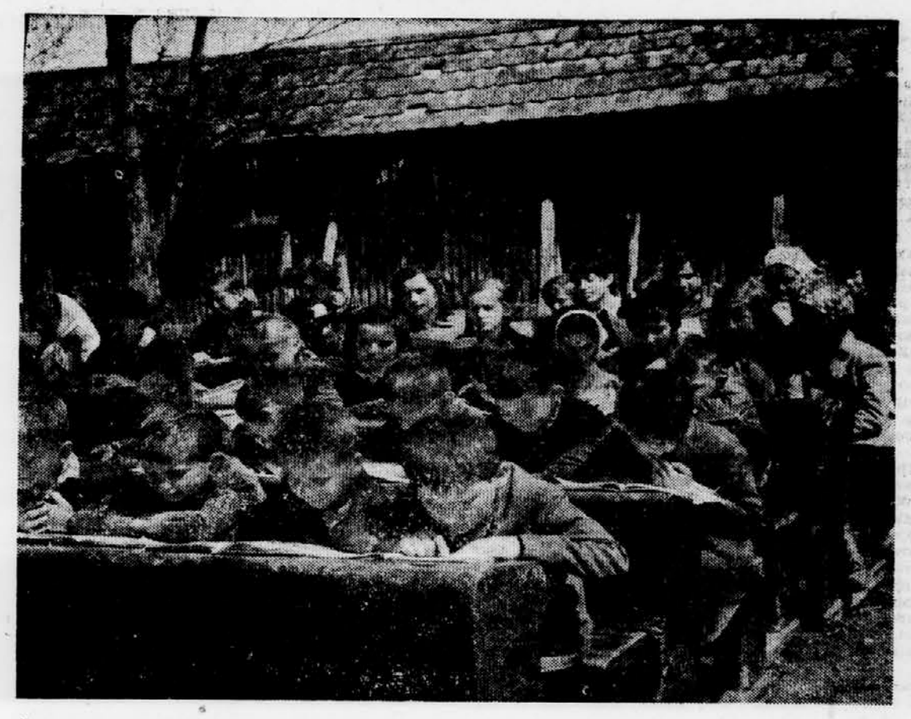

ŠOLE BREZ STREH — Nedavni potres je v vaseh okoli Slavonskega Broda podrl ali poškodoval tudi veliko šol. Dokler jih ne bodo obnovili ali postavili novih, bodo otroci nadaljevali pouk kar na prostem. Za zdaj je lepo vreme omogočilo nemoten pouk. Da pa ne bi otroci hodili v šolo samo v lepem vremenu, so vojaki v nekaterih vaseh že postavili velike šotore. Na sliki: šola na prostem v Vranovcih. Foto: Tanjug

BEGUNCI IZ ISTANBULA — Pred dnevi je prišla v Atene prva skupina grških beguncev iz Istanbula. Kakor je že poročal naš posebni dopisnik, je ciprska kriza močno zaostrila odnose med grškim in turškim prebivalstvom v Istanbulu. Pred dnevi pa so zaprli grške šole, trgovine in cerkve, grško prebivalstvo tega turškega mesta pa je prisiljeno iskati zatočišče v domovini svojih prednikov. Foto: AP

ZA KOGA JE ŠEL PO KOSTANJ V OGENJ? — V Laosu je spet vzpostavljena zakonitost. Ostalo pa je odprto vprašanje, kdo je stal za generalom Kuprasitom Abajem (na sliki), ki je v nedeljo izvedel že drugi državni udar. Prvić ga je izvedel za princa Bun Uma leta 1960. Foto: AP

Nadaljevanje s prve strani

●

Spor

ljivega delovanja«. Grška vlada ima pri rokah podatke, po katerih namerava Turčija izgnati še štiri episkope na podlagi enakih neutemeljenih pritožb o njihovi dejavnosti — je povedal Kostopulos.

Popoldnevnik »Mesimvrini« piše, da so grške oborožene sile spet v pripravljenosti, pomorske enote pa imajo ukaz, da patruljirajo ob vodah, kjer se premikajo turške pomorske sile. List piše, da turške ladje plovejo po odprtem morju proti Lezbosu in Samosu.

Ciprska agencija poroča, da je poveljnik sil OZN na Cipru general Džani sinoči obiskal predsednika Makariosa in mu razložil splošni načrt o normalizaciji položaja v Nikoziji. V okviru načrta bi začeli jutri odstranjevati barikade na obeh straneh »zelene črte« v posameznih četrtih mesta. General Džani je obvestil o tem načrtu tudi ciprskega podpredsednika Fabila Kuçuka.

Predstavnik sil OZN je sinoči povedal, da ciprski Turki nimajo nobenih pripomb zoper načrt o odstranitvi barikad, predvsem okrog hotela »Ledra« in ob reki Pedieos. Po vesteh iz turških virov pa je Kuçuk v nekem prejšnjem pismu generalu Džaniju izrazil pomisleke zastran tega načrta.

Turški predstavnik v OZN je napovedal, da utegne Turčija zahtevati sestanek Varnostnega sveta zaradi »nedavnih akcij ciprskih Grkov na otoku, kjer se povečuje nevarnost za mednarodni mir«. Turški predstavnik je poslal generalnemu sekretarju U Tantu pismo, v katerem trdi, da so bili »številni zločini nad turško manjšino storjeni tudi po prihodu mednarodnih sil in posredovalca OZN« na otok.

●●

Pritisk

ru niti predstavnika mednarodne komisije za nadzorstvo nad premirjem v Laosu.

Po informacijah AP se je položaj v glavnem mestu Vientianu začel normalizirati. Vojaške oblasti so precej skrajšale policijsko uro in dovolile letalski promet in delo službe PTT. Ukaz o tem je podpisal namestnik voditelja desničarskih upornikov general Siho.

V Vientian je danes prispel ameriški državni podsekretar za zunanje zadeve William Bundy, ki bo skušal kot osebni odposlanec predsednika Johnsona stopiti v stike s političnimi voditelji Laosa. Iz ameriških krogov se je zvedelo, da so ZDA »odločno sporočile voditeljem upora, da ne odobravajo državnega udara« in da je treba omogočiti normalno delo koalicijski vladi Suvane Fume.

Trenutno ustvarjajo negotovost v Laosu predvsem pogajanja o sestavi nove vlade. Videti je, da se desničarski generali, katerih upor je naletel na splošno nezadovoljstvo, ne mislijo umakniti, dokler ne izposlujejo, da bodo iz nove vlade izključeni progresisti gibanja Patet Lao. — Princ Suvana Fuma pa je samo za takšno reorganizacijo vlade, ki bi okrepila pozicije njegovih pristašev nevtralistične struje in oslabila dosedanji močni vpliv desničarskih generalov.

●●●

Britanija

ti za »razorožitev« in da vojaški pomen teh sklepov ni tolikšen, ker imata obe državi dovolj zalog jedrskih surovin. Vendar je po mnenju mnogih komentatorjev odločitev Sovjetske zveze in ZDA najpomembnejši korak po moskovskem sporazumu, sklenjenem lani avgusta. Številni komentatorji so prepričani, da utegnejo biti v kratkem sprejeti novi ukrepi, ki bi še bolj oddaljili svet od »atomskega prepada in hladne vojne«.

Predsednik zunanjepolitičnega odbora v ameriškem senatu Fulbright je izjavil, da je odločitev ameriške in sovjetske vlade o zmanjšanju proizvodnje fisijskih snovi za jedrsko orožje korak na poti popuščanja mednarodne napetosti.

Senator Fulbright je dejal, da se je položaj v svetu izboljšal in da so k temu v veliki meri pripomogle izjave sovjetskega premiera Hruščova na Madžarskem. »V teh izjavah je bilo mnogo zdravega smisla in so napravile prijeten vtis na vse Američane«, je poudaril.

V Parizu pa so najnovejši korak ZDA in Sovjetske zveze ocenili kot ukrep, ki njegov pomen ni posebno velik. Pariški krogi so — po vesteh AFP — mnenja, da odločitvi ZDA in Sovjetske zveze ne gre pripisovati velikega pomena, saj obema državama ostane dovolj zalog.

Uradni francoski krogi pravijo, da bi lahko o resnični atomski razorožitvi govorili šele tedaj, ko bi zmanjšali zaloge atomskega orožja in popolnoma prepovedali proizvodnjo jedrskih surovin.

●●●●

Oddaja

Vznemirljivi dogodki v Južni Rodeziji so še vedno v ospredju pozornosti tukaj. To dokazuje med drugim tudi televizijski intervju z novim južnorodezijskim premierom Ianom Smithom, ki je ponovil svojo prejšnjo izjavo, da bi v določenih okoliščinah vlada ukrepala enostransko, to je samovoljno razglasila neodvisnost Južne Rodezije. Prav tako je potrdil svojo izjavo, da Afričani v Južni Rodeziji še najmanj trideset let ne bodo sposobni za vladanje. Po njegovem mnenju ne bodo prej postali civilizirani. Spričo tako nepopustljivega in skrajnega stališča se v Londonu odkrito sprašujejo, kakšne konsekvence — mimo vojaške sile — bi lahko Britanija uporabila proti Smithovi vladi, če bi prišlo do najhujšega. Tukaj poudarjajo, da je kljub samozavestnim zagotovilom novega premiera Južna Rodezija skoraj v celoti gospodarsko odvisna od Velike Britanije.

*

Nocoj je televizijska postaja BBC-I, v času, ko gleda televizijo največ gledalcev, oddajala enourno oddajo »Življenje in čas maršala Tita«. Oddajo je pripravil Fitzroy Mac Lean, nekdanji šef britanske misije pri glavnem štabu NOV Jugoslavije in pisec knjige o boju jugoslovanskih narodov za osvoboditev.

Oddaja je zelo napeta in režijsko izredno dobro pripravljena. Gradivo so dobili ustvarjalci filma iz Jugoslavije, New Yorka, razgovora Fitzroya Mac Leana s predsednikom Titom in iz drugih virov. Gledalec je dobil zaokroženo sliko o Titovem življenju, začenši z njegovo mladostjo in predvojno revolucionarno dejavnostjo do boja proti okupatorju, odpora proti Stalinu in povojne graditve. Film se začne s Titovim govorom pred OZN lani oktobra v New Yorku.

Da bi bila doba, v kateri je živel in se boril Tito, čimbolj nazorno prikazana, je režiser Hearst pomešal med dogajanje — zakaj film je kljub svoji dokumentarni naravi dramatičen in poln vsebine — posnetke iz prve svetovne vojne, gradivo o dvigu fašizma in nacizma, o španski državljanski vojni itd. Toda najbolj prepričljivo je prikazana borba proti okupatorju. Tukaj se pozna izkustvo, ki si ga je nabral Fitzroy Mac Lean med vojno. Vrh predstavlja brez dvoma Sutjeska, ki neposredno in prepričljivo ponazarja gledalcu vso strahoto nemške ofenzive in tudi nadčloveško moč in heroizem sestradanih in ranjenih partizanov. Zadnji del oddaje je posvečen obnovi Jugoslavije, delavskemu samoupravljanju in mladi generaciji. Računajo, da je oddajo gledalo najmanj 5 milijonov britanskih gledalcev.

BOŽIDAR PAHOR

✲

Ben Bela

vil ljudstvu, so ovrgli mnoge nepotrjene in alarmantne vesti, ki so se širile med delom kongresa. Mit tako imenovanih zgodovinskih šefov se je dokončno zrušil. V CK so se našli skupaj vsi bivši šefi vilaj, vojaški voditelji v deželi neposredno pred osvoboditvijo in skoraj vsa sedanja Ben Belova ekipa. Vsi člani vlade, razen Osmeda Bunedžela, ministra za turizem in javna dela, so izvoljeni v najvišje partijsko vodstvo, ki bo verjetno še danes na predlog generalnega sekretarja izbralo »politični biro«.

Huari Bumedijan, polkovnik Sabanij, polkovnik Mohamed U El Hadž, bivši poveljnik VIII. vojnega področja, »med vojno poveljnik Tretje vilaje«, ki je lani povzročil odpadniški oboroženi upor v Kabiliji, dalje major Lakdar, polkovnik Uamrar, polkovnik Tahar Zbiri, sedanji šef generalnega štaba in drugi nesložni in neenotni vojni šefi, posebno nasproti ministru narodne obrambe Huari Bumedijanu, so zdaj skupaj v Centralnem komiteju FLN. Treba je počakati samo še na sestavo najožjega vodstva partije — političnega biroja. Tu se bo verjetno pokazala težnja, da se dolžnosti v najvišjem partijskem telesu ločijo od državnih funkcij, razen dolžnosti generalnega sekretarja, ki je hkrati predsednik vlade in predsednik republike.

DARA JANEKOVIĆ

□

Ganev

leta. Zaradi sodelovanja v vstaji 1923. leta so ga odpustili iz učiteljske službe, nato pa zaprli in obsodili na večletno ječo. Član centralnega komiteja je postal 1929. leta, nato pa je opravljal razne partijske funkcije. Dlje časa je bil neposredni sodelavec pokojnega Dimitrova.

Za predsednika prezidija narodnega sobranja je bil izvoljen 30. novembra 1958. leta.

Priprave za začetek velike delovne akcije v Slavoniji

Šibkejši potresni sunki ne vznemirjajo več prebivalcev in ne zavirajo obnovitvenih del

SLAVONSKI BROD, 21. aprila. (Tanjug). Danes je obiskal Slavonski Brod in okoliške vasi predsednik Jugoslovanskega Rdečega križa dr. Pavie Gregorič. S člani občinskega štaba za obrambo pred elementarnimi nezgodami se je razgovarjal o škodi, ki jo je povzročil potres, in o ukrepih za ublažitev posledic. V prizadete vasi je doslej prispelo že več pošiljk sanitetnega materiala, šotorov in hrane in razne opreme, ki so jih poslale posamezne organizacije Rdečega križa iz vse države.

Šibkejši potresni sunki, ki po mnenju seizmologov pomenijo, da se tla počasi umirjajo, v Slavonskem Brodu in okoliških vaseh ne povzročajo več preplaha in ne ovirajo obnovitvenih del v porušenih vaseh. Nocoj se prebivalci zaradi treh blažjih potresnih sunkov niso vznemirjali.

Poglavitna skrb občinskega štaba za obrambo pred nesrečami je zdaj organiziranje gradbenih operativ. Zagotoviti mora tudi čimveč gradbenega materiala, ki ga primanjkuje. Že pred sejo občinske skupščine, na kateri bodo ustanovili direkcijo in sklad za obnovo in izgradnjo poškodovanih vasi, so začeli pripravljati vse potrebno, da bi se čimprej začela velika delovna akcija za izgradnjo novih zgradb, šolskih in drugih javnih objektov. V tej akciji bodo poleg pripadnikov JLA sodelovali tudi vaščani in mladina.

Danes so na železniški postaji Slavonski Brod raztovorili nove pošiljke gradbenega materiala. Občinski štab je poskrbel, da so material razvažala poleg vojaških vozil še vozila različnih podjetij. Z beograjskim bagerskim podjetjem so se sporazumeli, da bo na razpolago dovolj proda. Veliki bagri tega podjetja začno vsako leto kopati prod pri Slavonskem Samcu šele sredi junija, ker je prej Sava previsoka. Letos pa ga bodo zaradi izrednih okoliščin začeli kopati že okoli 27. aprila, čeprav bo delo terjalo veliko več stroškov in naporov. V normalnih sezonah izkopljejo 25.000 kubičnih metrov proda, letos pa ga bodo, kot so obljubili, kakih 50.000 kubičnih metrov. Menijo, da bo to dovolj za letošnje potrebe na tem območju, pri čemer pa bodo morali poskrbeti še za rezerve.

Danes je bil v Slavonskem Brodu sekretar za gradbeništvo in urbanizem IS Hrvatske inž. Zvonko Petrinović. S svojimi sodelavci se je na občinskem štabu za obrambo pred elementarnimi nesrečami pogovarjal o organizaciji operative in o drugih problemih v zvezi z obnovo porušenih naselij.

Obnova razprave o J. Rodeziji

NEW YORK, 21. apr. (Tanjug). Protikolonialni odbor OZN je sklenil, da bo takoj obnovil razpravo o Južni Rodeziji. Na včerajšnji seji odbora so predstavniki Bolgarije, Indije, Malija, Sovjetske zveze, Tanganjike in Tunizije obsodili najnovejši razvoj dogodkov v Južni Rodeziji, kjer so aretirali afriškega voditelja Joshuo Nkoma in njegove sodelavce in kjer preganjajo prebivalce, ki se upirajo terorju in pritisku manjšine evropskih priseljencev.

Predsednik protikolonialnega odbora Sori Kulibali je obvestil odbor, da se je po odstopu Winstona Fielda posvetoval z generalnim sekretarjem OZN U Tantom o tem, kako uveljaviti sklepe OZN o Južni Rodeziji. U Tant je izrazil pesimizem glede nadaljnjega razvoja položaja, ker so prišli v Južni Rodeziji na oblast skrajni desničarji.

Vsi govorniki na seji odbora so ostro obsodili represalije proti afriškemu prebivalstvu in njegovim voditeljem.

ZAR utrjuje svoj položaj v Afriki

KAIRO, 21. aprila (Tanjug) Vlada ZAR bo te dni poslala svoje prve veleposlanike v Ugando, Kenijo in Zanzibar kot tudi nove veleposlanike v Kongo, Kamerun in Gvinejo. Ta ukrep sodi v prizadevanja ZAR, da bi razvila politične in gospodarske odnose z afriškimi državami. V zadnjem času posveča posebno pozornost odnosom z vzhodno-afriškimi državami, ki so nedavno — kot Kenija in Zanzibar — postale neodvisne.

Vzhodnoafriške države je nedavno obiskal posebni odposlanec predsednika Naserja. Pričakujejo tudi, da bo novi zunanji minister ZAR Mahmud Riad obiskal te države.

V zadnjih nekaj mesecih je ZAR sklenila gospodarske sporazume z več afriškimi deželami, posebno zahodnoafriškimi, s katerimi dotlej ni imela gospodarskih stikov.

Poškodovane španske freske

NEW YORK, 21. apr. (Tanjug). — Dva dni pred otvoritvijo svetovne razstave so ugotovili, da so poškodovane freske, ki naj bi jih postavili v delu španskega paviljona newyorške svetovne razstave. Freske so poškodovane zaradi slabega pakiranja.

Lacerda — zastopnik Brazilije v OZN

RIO DE JANEIRO, 21. apr. (AFP). Guverner brazilske države Guanabara Carlos Lacerda je bil imenovan za novega voditelja brazilske delegacije v OZN. Lacerda je sprejel ta položaj na zahtevo brazilskega predsednika Castella Branca.

Kuba bo branila svoj zračni prostor

HAVANA, 21. apr. (AP). Kubanska vlada je odločno zavrnila stališče Washingtona, po katerem naj bi ameriška izvidniška letala svobodno letela nad kubanskim ozemljem. Havanska vlada je sinoči poslala ameriški vladi noto, v kateri poudarja, da bo branila svoj zračni prostor. Ameriška vlada bo odgovorna za nevaren položaj, ki bi nastal spričo kršitve kubanskega zračnega prostora in mednarodnega prava.

Plenum CK KP Italije

RIM, 21. apr. (Tanjug). — Danes se je začelo zasedanje centralnega komiteja in centralne kontrolne komisije KP Italije. Plenum bo trajal tri do štiri dni. Razprava se bo razvila na podlagi treh referatov: »KPI v boju za agrarno reformo in novo vladno večino« (senator Arturo Colombi), »Enotnost mednarodnega delavskega in komunističnega gibanja« (Palmiro Togliatti) in »Uresničitev sklepov nedavne organizacijske konference KPI v Napoliju« (namestnik generalnega sekretarja Luigi Longo).

Seminar o svobodi tiska

RIM, 21. aprila (Tanjug) — Tu je bil zaključen regionalni evropski seminar OZN o svobodi tiska in informacij, ki so se ga udeležili predstavniki 24 evropskih držav. Jugoslovansko delegacijo je vodil Josip de Francesci. Seminarja so se udeležili tudi predstavniki in strokovnjaki številnih mednarodnih in nevladnih organizacij.

Na seminarju so izmenjali informacije in izkušnje posameznih držav v zvezi s tiskom, posebej pa so razpravljali o televiziji in radiu kot važnih sredstvih za obveščanje javnosti. Predlagali so, naj bi čimprej objavili kodeks o mednarodnem sodelovanju na področju tiska in informacij, ki naj bi vseboval norme o delovanju novinarjev in lastnikov sredstev za informacije.

Erkin nosi poslanico Johnsonu

ISTANBUL, 21. apr. (AFP.) — Turški zunanji minister Erkin je danes odpotoval iz Istanbula v Washington, kjer se bo udeležil zasedanja zunanjih ministrov pakta CENTO. Pred odhodom je izjavil, da nosi poslanico turškega premiera Ismeta Inönüja ameriškemu predsedniku Johnsonu, ni pa povedal, na kaj se poslanica nanaša.

Solidarnost s stališči KP SZ

Gomulka: enotnost je v sedanjem položaju ogromnega pomena

VARŠAVA, 21. aprila. (Tanjug). Prvi sekretar Poljske združene delavske partije Wladyslaw Gomulka je govoril na sinočnji slavnostni akademiji ob 19-letnici sporazuma o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči s Sovjetsko zvezo. Izrazil je popolno solidarnost z ideološkim stališčem in politiko KP Sovjetske zveze.

Obsodil je odtujevalno politiko, ki jo skuša vodstvo KP Kitajske vsiliti drugim partijam, nedopustne metode v polemiki, ki se jih pri tem poslužuje, kakor tudi ustvarjanje razbijaških frakcij v drugih partijah.

Gomulka je poudaril, da je obramba enotnosti in monolitnosti komunističnega gibanja na temeljih marksizma leninizma v sedanjem trenutku ogromnega pomena za vse komunistične in delavske partije.

Citiral je brzojavko voditeljev KP Kitajske Nikiti Hruščovu, v kateri je rečeno, da so »nesoglasja« v nekaterih načelnih vprašanjih marksizma-leninizma samo prehoden pojav«, rekoč, da bo najbližja prihodnost pokazala, ali se bo KP Kitajske tudi v praksi ravnala po teh besedah.

Ko je Gomulka govoril o popuščanju mednarodne napetosti, je poudaril, da je najnevarnejši vir napetosti še vedno imperialistična politika bonske vlade, ki ne prikriva svojih revanšističnih namer proti življenjskim interesom DR Nemčije, Poljske, Češkoslovaške in Sovjetske zveze. Nihče ne more zanikati obstoja DR Nemčije niti spremeniti poljsko - nemške meje na Odri in Nisi.

Tanjug poroča, da v Moskvi danes pozdravljajo sklepe sovjetske in ameriške vlade o zmanjšanju proizvodnje jedrskih surovin v vojne namene. Ta novi korak pomeni nadaljevanje realistične smeri, ki je pripeljala do sklenitve sporazuma o delni prepovedi jedrskih poskusov in ki bo prispevala k nadaljnjemu zboljšanju mednarodnega položaja. V Moskvi ponovno izražajo željo, naj bi ta korak spodbudil prizadevanja obeh držav pri iskanju načinov, kako rešiti osnovne razorožitvene probleme in sprejeti učinkovite ukrepe za okrepitev svetovnega miru.

V Moskvi se za zdaj ne spuščajo v ocene in primerjanje konkretnih obveznosti, ki sta jih vsaka posebej sprejeli sovjetska in ameriška vlada. Toda velik pomen prisojajo že dejstvu, da je bilo doseženo načelno soglasje o tem vprašanju. To, da sta vladi Sovjetske zveze in ZDA hkrati objavili, da nameravata zmanjšati proizvodnjo jedrskih surovin v vojne namene, kaže, da so o tem dosegli soglasje v neposrednih stikih za zaprtimi vrati.

Poročilo izvedencev za apartheid

NEW YORK, 21. apr. (Tanjug). V OZN so včeraj objavili poročilo skupine izvedencev za apartheid. Priporočili so predvsem, naj bi sklicali konferenco vseh političnih organizacij afriškega prebivalstva in vlade Južnoafriške republike. Konferenco bi sklicali pod nadzorstvom organov OZN.

Skupina izvedencev predlaga, naj Varnostni svet podpre ta načrt. Če se južnoafriška vlada s tem načrtom ne bi strinjala in bi odklonila sodelovanje z OZN, potem naj Varnostni svet razpravlja o gospodarskih sankcijah. Te bi lahko zalegle samo, če bi jih sprejele in izvajale države, s katerimi predvsem trguje Južnoafriška republika, to pa sta v prvi vrsti Velika Britanija in ZDA.

De Gaulle pooblastil Pompidouja

PARIZ, 21. apr. (Tanjug) — Francoski predsednik de Gaulle, ki se zdravi v neki pariški bolnišnici po nedavni operaciji na urološki kliniki, je danes sprejel predsednika vlade Georgesa Pompidouja in ga pooblastil, da jutri vodi sejo vlade. V petih letih obstoja Pete republike se je zdaj prvič zgodilo, da je de Gaulle prenesel svoja pooblastila na premiera. Po francoski ustavi obvezno predseduje sejam vlade in jih vodi predsednik republike, kadar pa mu to ni mogoče, mora svoje kompetence s posebnim dekretom prenesti na predsednika vlade.

Etna znova grozi

RIM, 21. aprila. (Tanjug) Ognjenik Etna na Siciliji je v zadnjih 15 dneh že tretjič prestrašil prebivalce bližnjih naselij. Ta edini delujoči vulkan v Evropi je začel sinoči iz velikega srednjega žrela bruhati ogromne količine lave več kot 500 m visoko, tako da je bil vrh videti od daleč kot ogromen ognjemet. Močne eksplozije so se vrstile druga za drugo, okoli tridesetkrat na minuto. Jasno vreme je omogočilo, da so videli bruhanje ognjenika tudi iz velike daljave.

Telegrami

ADULA V PARIZU — LEOPOLDVILLE. Kongoški premier Cyril Adula je včeraj odpotoval iz Leopoldvilla na štiridnevni uradni obisk v Pariz.

POSREDOVALEC — ANKARA. Časopis »Aksam« piše, da je Pakistan predlagal turškega premiera Ismeta Inönüja za posredovalca v urejanju spora zaradi Kašmira

KONCENTRACIJA CET — NEW DELHI. Indijski obrambni minister je obtožil LR Kitajsko, da koncentrira čete na indijski meji. Kaj več o tem ni povedal.

ROMUNSKA DELEGACIJA V IRANU — TEHERAN. Sem je dopotovala romunska gospodarska delegacija, ki naj bi sklenila trgovinsko pogodbo z Iranom za letošnje leto.

IZREDNO STANJE — LEOPOLDVILLE. Predsednik Konga Kasavubu je podaljšal izredno stanje v Leopoldvillu. Izredno stanje so uvedli lani oktobra zaradi delavskih demonstracij.

DEMONSTRACIJE — SEUL. Včeraj je prišlo v Seulu, glavnem mestu Južne Koreje, znova do demonstracij, v katerih je sodelovalo okrog 800 študentov. Zahtevali so, da bi vlada izpustila iz zaporov njihove kolege, ki so jih zaprli na predvčerajšnjih demonstracijah.

ZAHTEVE — AKRA. Stalni sekretariat organizacije »Svet brez bomb«, katere sedež je v Akri, je zahteval, naj bi Francija prenehala z jedrskimi poskusi v Tihem oceanu.

PROCES — DAR ES SALAM. Prihodnji teden se bo začel proces proti poveljnikom nekaterih enot tanganjiške vojske, ki so obtoženi, da so organizirali januarski upor.

KOLERA — SAJGON. V okolici Sajgona, glavnega mesta Južnega Vietnama, je izbruhnila kolera. Doslej je umrlo 46 ljudi, obolelo pa je 119.

SODOBEN AERODROM — TOKIO Včeraj so na tokijskem letališču dali v promet novo vzletno stezo, dolgo čez tri kilometre.

Pa še to

Beograjski režiser Miodrag Nikolić bo snemal film »Samci so vedno sami«. Film govori o tem, da samci nimajo stanovanj, ker so samci, samci pa so zato, ker nimajo stanovanj. Film bo imel — po vsem sodeč — tudi nekatere avtobiografske elemente — režiser Nikolić je namreč samec, in to zaradi zgoraj navedenih razlogov.

Bo Štajerska privabila turiste?

MARIBOR, 21. aprila — Na današnji seji sveta za blagovni promet in turizem okrajne skupščine Maribor so ugotovili, da bo treba uskladiti turistično gostinske zmogljivosti z dejanskimi potrebami. Opozorili so tudi na predvideno povečanje investicijskih zneskov pri objektih, ki jih sedaj grade. Turistična društva so lani odprla turistično informacijske biroje v Murski Soboti, Radencih, Gornji Radgoni, Ptuju in v Mariboru. Bogato propagandno sredstvo so bili prospekti, ki so lani izšli v nakladi 116.000 izvodov.

Razpravljali so tudi o ustanovitvi okrajne turistične zveze in menili, da bi bila potrebna za usklajevanje turistične dejavnosti, poleg obstoječih regionalnih zvez. Ustanovitvi okrajne turistične zveze pa nasprotuje devet turističnih društev s področja Koroške.

M. K.

Vreme 21. IV. 1964

Temperature

	ob 07	13
Ljubljana	9	11
Planica	5	7
Lesce	—	—
Maribor	10	18
Slov. Gradec	8	12
Novo mesto	10	13
Koper	11	12
Kredarica	—	—1
Reka	13	14
Pulj	13	13
Split	14	18
Dubrovnik	14	17
Zagreb	11	19
Beograd	13	24
Sarajevo	6	19
Skopje	9	21
Titograd	11	21
Celovec	8	11
Gradec	11	—
Dunaj	13	22
Milano	9	15
Genova	—	16
Zürich	6	11
München	10	15
Benetke	11	13

Prognoza

VREMENSKA SLIKA

Ob južnih vetrovih so nas dopoldne zajele oslabljene frontalne motnje in povzročile v zahodni Sloveniji oblačno s padavinami, v vzhodni Sloveniji pa zmerno oblačno vreme s krajevnimi plohami. Hladnejši zrak še nadalje doteka nad naše kraje, zato se bo nestalno vreme še nadaljevalo.

NAPOVED

SLOVENIJA

Ponoči pretežno oblačno in vmes še manjše padavine. Čez dan spremenljivo oblačno in tu in tam krajevne plohe. — Najnižje nočne temperature med 4 in 9, dnevne med 12 in 17 stopinj C.

V naslednjih dneh še naprej spremenljivo oblačno s krajevnimi plohami, predvsem v popoldanskem času.

JUGOSLAVIJA

Pretežno oblačno in vmes padavine. Hladneje.

Snežne razmere

Kredarica —1, oblačno, 180 cm; Komna 1, oblačno, 60 cm; Krvavec žičnica 5, dežuje, snežne lise; Njivice in Tiha dolina 50 cm; Ribniška koča 4, snežne lise; Vršič 2, oblačno, 60 cm, južni sneg.

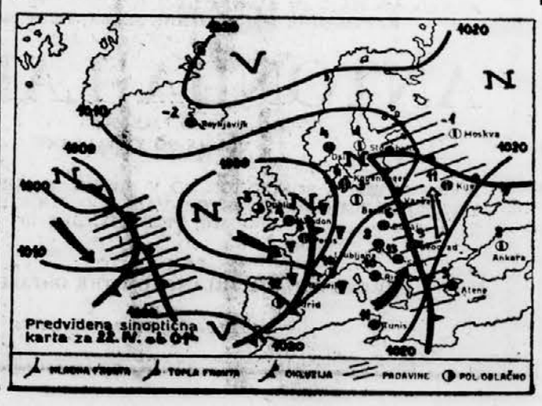

Zakaj tako?

Škodljiva »pomoč«

Napredni kmetovalec Valentin Merkač v Stražišču pri Prevaljah pravi, da ni vse dobro, kar jim poskušajo kmetijski strokovnjaki vsiliti, čeprav da je najboljše. Meni, da naši strokovnjaki vse preveč eksperimentirajo, namesto da bi se prej prepričali in šele potem priporočali. To dokazuje s primeri.

Njegove bele krave marijadvorske pasme so mu včasih dajale po kakih 4000 litrov mleka na leto. Pa so naši strokovnjaki — kdove kako ugotovili, da takšna pasma ne ustreza za naše kraje. Z umetnim osemenjevanjem krav so začeli to pasmo »pretapljati« v sivorjavo, ki da je boljša. In uspeh nekajletnega spreminjanja pasme? Sedanje krave, potomke njegovih belih krav in sivorjavih bikov, mu dajejo povprečno le po 2500 litrov mleka. Ker ima v hlevu 10 krav, se mu je takšna pomoč v živinoreji spremenila v veliko škodo. Merkač se upravičeno jezi in predlaga, da bi se raje več učili pri sosedih, kot delajo kmetje, ko da se pogosto hočemo proslaviti z nepreizkušenimi novostmi.

Težnja po rajonizaciji določenih pasem goveda je pred kratkim še močno prevladovala v naših strokovno gospodarskih krogih. V zadnjem času pa vse bolj prevladuje mnenje, naj vsako družbeno posestvo samo odloča, katera pasma mu gospodarsko bolj ustreza. Kako pa naj odločajo zasebni živinorejci? Ali ne bi mogli upoštevati tudi njihovih želja, ki temeljijo na dobrih izkušnjah? J. PETEK

ZAMUDA PRI SPOMLADANSKI SETVI. Letošnje muhasto aprilsko vreme zelo otežuje delo na polju. Večina kmetov po Mislinjski dolini zaradi slabega vremena ni uspela posejati nekaterih jarih žit, ki bi morala biti posejana že pred 14 dnevi. Foto: F. Jurač

Prisilna uprava — preventivni ukrep

Kolektiv grosupeljskega Elektrostrojnega podjetja ima možnost ponovno prevzeti podjetje v upravljanje

Kolektiv grosupeljskega Elektrostrojnega podjetja ima vse možnosti, da ponovno prevzame podjetje v upravljanje. Občinska skupščina v Grosupljem je uvedla v tem podjetju prisilno upravo. Razpustili so delavski svet in upravni odbor podjetja, direktor pa je bil razrešen. Prisilna uprava bo trajala največ eno leto, za prisilnega upravitelja pa je bil imenovan Emil Pavlovič, obratovodja obrata tovarne Iskra v Višnji gori.

Že nekaj časa so v občini ugotavljali, da slabi odnosi med vodilnimi uslužbenci v podjetju zavirajo delo. Sklicevali so seje in sestanke v kolektivu in v okviru občine, na katerih so organe samoupravljanja in direktorja opozarjali na napake in nepravilnosti, kršitve predpisov, samovolje in podobno. Kljub vsemu pa napak niso odpravljali, temveč so nastajale nove nepravilnosti. Poudariti pa je treba, tako so večkrat delali tudi na seji skupščine, da je kolektiv sposoben in voljan prebresti nastale težave in obdržati ugled, ki ga ima na tržišču.

Služba družbenega knjigovodstva je ugotovila mnoge napake in kršitve finančnih predpisov. Odpisali so za 6 milijonov dinarjev drobnega inventarja brez potrebne utemeljitve, premalo so vplačali prispevkov, neurejeno so imeli knjigovodstvo itd. V minulem letu niso, razen za obvezni rezervni sklad, vložili nobenih sredstev na sklade. Čeprav so lani povečali čisti dohodek za 53 odst. nasproti letu 1962, so brez potrebne utemeljitve spremenili razmerje med sredstvi za osebne dohodke in za sklade. S pravilnikom o delitvi čistega dohodka imajo določeno, da dajo 89 odst. za osebne dohodke in 11 odst. za sklade, lani pa so dali 98.5 odst. za osebne dohodke in samo 1,5 odst. za sklade.

Podjetje izdeluje konjunkturne izdelke in z njimi dosega ugodne cene na tržišču. Za odpravo ozkih grl in uvedbo več izmen potrebujejo nova delovna sredstva ter naprave.

Nekaj članov občinske skupščine je menilo, da bo uvedba prisilne uprave povzročila podjetju težave pri poslovanju z drugimi podjetji, zlasti še dobavitelji. Pa ne bo tako, če vemo, da vse izdelke lahko sproti prodajo in je prisilna uprava le začasen ukrep, ki naj omogoči prisilnemu upravitelju, da uredi notranje odnose v kolektivu in s pomočjo družbene skupnosti pripravi vse potrebno, da kolektiv ponovno prevzame podjetje v upravljanje.

M. CETINSKI

RIBNICA

Mladina ne kaže veliko zanimanja za »suhorobarstvo«

V ribniški občini ugotavljajo že nekaj let, da »suhorobarstvo« izumira. Mladina in tudi nekateri izdelovalci suhorobarskih izdelkov se zaposlujejo drugje in iščejo zaslužek v drugih panogah. Povpraševanje po teh izdelkih pa kaže, da bi jih potrebovali še več. Da bi se začela tudi mladina bolj zanimati za izdelovanje tovrstnih izdelkov, namerava podjetje »Dom eksporta« iz Ljubljane, ki ima v Sodražici svojo poslovno enoto, prispevati nekaj sredstev za opremo delavnice za tehnični pouk šolarjev.

SODRAŽICA

Pletilnica bo povečala proizvodnjo z modernimi stroji

Delovna skupnost Pletilnice žičnih mrež v Sodražici redno izpolnjuje svoje proizvodne naloge. Tako so po vrednosti povečali lanskoletno proizvodnjo v primerjavi z letom 1962 za več kot 60 odstotkov, za letošnjo pa predvidevajo, da jo bodo povečali le za nekoliko manj. Z novimi prostori, ki jih gradijo, pa bodo proizvedli vsaj za enkrat več, kot določa letošnji plan. V novozgrajene hale bodo montirali sodobne stroje za izdelavo in pletenje žičnih mrež in za ostale izdelke. Tako jim ne bo treba najemati novih delavcev. Delovni kolektiv, ki zaposluje predvsem kvalificirano delovno silo, tesno sodeluje s kooperanti, zlasti z delovno skupnostjo Tesnilke iz Medvod. Š.

TRBOVLJE

Praznovanje 40-letnice zloma Orjune

Glavni odbor za praznovanje 40-letnice zloma Orjune, ki ga je le-ta doživela 1. junija pred štiridesetimi leti sredi zasavskih revirjev v Trbovljah, se je že lotil temeljitih priprav. Tako bodo v okviru tega praznovanja razne preureditve v vseh štirih zasavskih občinah — v Trbovljah, Zagorju ob Savi, Hrastniku in Litiji.

V Trbovljah bo 31. maja slavnostna seja občinske skupščine ob 1. juniju — občinskem prazniku, nato pa bo osrednja proslava pred delavskim domom, združena z zborovanjem, svojemu namenu pa bodo izročili tudi nekaj novih objektov.

Že v začetku maja pa bo tudi v ostalih krajih Zasavja vrsta kulturnih, športnih in drugih prireditev v okviru praznovanja 40-letnice zloma Orjune v Trbovljah. (PA)

PIRAN

Zanimiva zdravstvena revija

Gojenke III. letnika Srednje šole za zdravstvene delavce v Piranu so te dni dokončale izredni tečaj nege bolnika na domu. Ob zaključku so pokazale ožjemu krogu povabljencev vse naučene posege v praksi v obliki kratke revije. Gojenke bodo v prihodnjih mesecih vodile tečaje, na katerih bodo poučile učiteljiščnike, dijake in druge zainteresirane o vsem, kar mora vedeti tisti, ki neguje bolnika na domu. Namen teh tečajev bo prispevati k vzgoji prebivalstva v duhu sodobne higijene, razen tega pa prispevati k razbremenitvi bolnišnic. N. B.

KOPER

Pripravljajo se na občinsko konferenco

V Kopru bo predvidoma 20. maja občinska konferenca ZKS. Priprave nanjo potekajo vzporedno s pripravami na VIII. kongres oziroma v skladu s smernicami, ki so bile dane za ta kongres. Približno 2700 članov ZK v 127 osnovnih organizacijah bo za občinsko konferenco izvolilo skupno 150 delegatov, tam pa bodo izvolili 3 delegate za kongres.

Sekretar Branko Gabršček je na razširjeni seji občinskega komiteja podal analizo nedavnega bazenskega aktiva, katerega ugotovitve naj bi služile kot osnova pri obravnavanju vprašanj na letnih konferencah aktivov oziroma osnovnih organizacij. člani komiteja bodo obiskali tiste kolektive, kjer se najmočneje kaže potreba po analiziranju problemov, in skušali vplivati na uraditev razmer. Pri tem naj bi posebno komunisti zaostrili svojo odgovornost in dosledno nastopali proti vsem negativnim pojavom. N. B.

Mura
MURSKA SOBOTA

Iz današnje prve izdaje

FRAM — Na Planici na Pohorju bodo še letos zgradili dom borcev, za katerega so prispevali domačini 250 kubičnih metrov lesa, razna podjetja iz Maribora in okolice pa 400.000 din. Z doma bo lep razgled proti Ptuju, Boču in Hrvatskemu Zagorju.

RAVNE NA KOROŠKEM — Tu bodo v prihodnjih letih izkoristili vse razpoložljive ravne predele za blokovno gradnjo. Zazidalni načrt za gramoznico in Suho predvideva gradnjo stanovanjskih blokov in polstolpičev s skupno 250 stanovanji. Stanovanjske bloke nameravajo zidati tudi na Javorniški planoti, ki bo na 12 ha lahko sprejela blizu 3500 prebivalcev. Zazidalni načrt za južni del Cečevja predvideva razen drugih objektov tudi 19 zasebnih hiš.

Srebrn lesket v nemih očeh

Iz pogovora z nekdanjo direktorico zavoda za slepo mladino Miro Dobovškovo

DOBRNA, aprila. Za vasjo je votlo zadonela eksplozija. Otroci so se razbežali, le Drago je obležal. Široko razprtih oči je bolščal v nebo. Sonce je slej ko prej sijalo svetlo kot prej, krog njega pa ni bilo ničesar več... Zgodilo se je nekaj let po osvoboditvi, se je pretrgala misel MIRI DOBOVŠKOVI, ko se je z velikimi rjavimi očmi obrnila proti meni. V njih se je za hip ali dva utrnil srebrn lesket. Obsedela sva v zdraviliški jedilnici in zdelo se je, kakor da bo pogovor obstal. Iskal sem njene oči, toda v njih ni bilo ničesar več. Gledale so nekam mimo mene, toda v njih se je poigravala le svetloba.

— Oprostite, nikdar ne gledam ljudem v oči, kadar se pogovarjam. Dobršen del svojega življenja — 35 let sem preživela med slepimi. Z njimi mora človek samo govoriti, veliko govoriti, da vas spoznajo, da spoznajo vaš glas in življenje krog sebe. V mladosti morda nisem bila ravno preveč zgovorna... je še dejala, potem pa nadaljevala:

— Tako je Drago izgubil oči in roko v zapestju. Mati in oče sta ga puščala doma. Ostal je prepuščen samemu sebi in svojim mislim, spominom na svetle dni, ko je še videl življenje krog sebe. V njem je rasla velika želja... Drago je bil star 10 let, ko ga je njegov starejši brat pripeljal v Ljubljano. Mati ni bila zadovoljna, hotela je, da bi se fant vrnil domov. V sedmih letih je Drago pri nas v zavodu za slepo mladino z uspehom končal osemletko. Zdaj je telefonist v Celju in z uspehom obiskuje večerno gimnazijo...

Drago je le eden izmed naših gojencev, ki so z veliko voljo premagali temo in našli svojo svetlobo v življenju, se je zamislila Mira Dobovškova.

— Maksi je obiskoval redno šolo, vendar pa je zelo slabo videl. Bal se je povedati, da komaj razbira črke in besede v šolskem berilu. Doma se je z materino pomočjo na pamet učil posamezne odstavke in berila iz čitanke. V šoli pa so mu pri branju prišepetavali tudi sošolci. Povabili smo ga, naj obiskuje pouk v zavodu za slepo mladino. Fant se je krčevito branil: »Saj vidim, saj dobro vidim!« Kar hitro se je vživel v novo okolje. Začel je igrati piščal in harmoniko. V dveh mesecih se je naučil Braillove pisave..

MIRA DOBOVŠKOVA PRIPOVEDUJE

Sonce je ščemelo v oči, toda pogled žene, ki je vse življenje posvetila boju svetlobe s temo, je bil nekam odmaknjen, skoraj zasanjan, kot bi zares ne videla. Za hip je utihnila in iskala po spominih.

— Kaj naj vam še povem? Našim gojencem poskušamo dati čimveč najrazličnejše izobrazbe. Neko dekle je, kot mnogi pred njo, z lepim uspehom končalo v zavodu osemletko. Nismo ji našli ustreznega mesta telefonistke, zato se je zaposlila v tovarni čokolade. Norme še zdaleč ni dosegala. V odmorih pa je deklETom pela popularne popevke. Vzljubile so jo in ji pomagale pri delu. Dekle se je v najkrajšem času močno uveljavilo v tem delovnem kolektivu...

In naša pravnika v Novem mestu in v Kranju pa lektor angleškega jezika v Ljubljani, je brskala skromna žena po spominu.

V gimnaziji na Ravnah na Koroškem in v novogoriški gimnaziji se šolata dva naša gojenca. Z izrednim razumevanjem profesorskega zbora na obeh gimnazijah in z nesebično pomočjo sošolcev fanta lepo napredujeta. Janja bo letos maturirala na viški gimnaziji v Ljubljani... Ves čas je odličnjakinja. In Rudi, telefonist na zavodu za socialno zavarovanje v Celju...

Naš največji ponos je Zvonko. Ko je eksplodirala bomba, zgodilo se je to menda 1955. leta, je izgubil vid in obe roki v zapestju. Še preden je prišel v zavod za slepo mladino v Ljubljano, je obiskoval osnovno šolo v Leskovcu pri Krškem. Pri nas je postal še posebej spreten. Sam se oblači, češe, umiva in si postilja posteljo. S posebno napravo se je naučil pisati Braillov črkopis, naučil pa se je pisati tudi na pisalni stroj, kakršnega uporabljajo slepi z zdravimi rokami. Braillovo pisavo se je naučil brati z ustnicami... Pri pouku gospodinjstva, ki je sestavni del pouka v našem zavodu, se je Zvonko naučil marsičesa: sam si npr. ocvre jajce. Naučil pa se je skuhati, speči in pripraviti tudi marsikatero drugo jed. Osmi razred je končal s prav dobrim uspehom pa tudi telefonski tečaj je napravil. Zvonko je razen tega dober plesalec, šahist, plavalec in smučar. Sedaj čaka na primerno zaposlitev kot telefonist. Prepričana sem, da se bo naš Zvonko na delovnem mestu kar najbolj uveljavil, ker je izredno prizadeven, točen, vesten in vse, kar bi še mogla dobrega povedati o njem.

Lahko bi vam povedala še deset in deset zgodb o vzgoji in usodi naših gojencev, toda naj bo dovolj, je dejala Mira Dobovškova.

— V Dobrni se ne zdravim, le malo oddiha potrebujem po toliko letih dela. Ne, nikakor še ne mislim povsem spreči, čeprav preživljam prve dni v pokoju. Temeljito se nameravam lotiti obdelave zgodovine šolstva in usposabljanja slepih v Sloveniji. Veste, to je še povsem neobdelano področje. Ko sem začela delati v zavodu za slepo mladino v Ljubljani, je praznoval šele desetletnico obstoja. To je bilo 1929. leta. Njegov razvoj sem odtlej sodoživljala. Pri delu smo doživeli marsikaj lepega, kar ni moč povedati z nekaj besedami. NIKO LAPAJNE

Naše košarkarice že v finalu

V odločilni tekmi so premagale J. Korejo 60:57

LIMA, 21. apr. — V načenjevanju svetovnega prvenstva v košarki za ženske je Jugoslavija v mestu Arequipi premagala Južno Korejo 60 : 57 (34:35). Ostali rezultati:

ČSSR : Argentina 72:51, Brazilija : Japonska 80:50 (45:14), SZ : Čile 91:28 (42:12), Bolgarija : Francija 75:44 (40:22), ZDA : Paragvaj 54:40 (28:17).

Po teh tekmah so že znani finalisti, ki so: Jugoslavija, ČSSR, SZ, Brazilija, ZDA, Bolgarija in Peru kot organizator prvenstva.

Naše košarkarice so imele v tem dvoboju zelo težak posel. Po tehnični plati so bile dosti boljše, toda Korejke so to pomanjkljivost nadomeščale z izredno borbenostjo. vendar zaradi nižke rasti jim ni uspevalo, da bi uspešno zaustavljale najvišjo gugoslovanko Mrakovo. Njo so stalno spremljale dve Korejke, kar je najboljša strelka Kaluševićeva dodobra izrabljala in se z lahkoto prebijala pod njihov koš.

Uspehi mladih telovadcev iz Ljubljane

LJUBLJANA, 21. apr. Občinska zveza za telesno vzgojo Ljubljana-Center je priredila na Taboru tekme v obveznih vajah na orodju za vsa mestna društva. Nastopilo je 137 tekmovalcev, med katerimi jih je bilo največ iz Narodnega doma in Tabora.

V mladinski konkurenci (I. razred) je zmagal Narodni dom z 220,40 točke (Kersnič 57,40, Simončič 56,40), med mladinci II. razreda Tabor 313,50 (Japelj 56,90, Sambolec 54,70), med mladinci III. razreda Narodni dom 333,10 (Janežič 56,70, Logar 56,50), med začetniki pa Tabor 309,80 točke (Sinkovec 53,60). Med članicami III. razreda je bila najboljša Novakova (N. D.) 45,60. Med mladinkami I. razreda je zmagal Narodni dom 107,40 (Jenkova 28,60), med mladinkami III. razreda prav tako Narodni dom 269,30 (Šebenikova 48,20). Med pionirji višjega razreda je bila najboljša vrsta Narodnega doma z 274,0 točke, med pionirji nižjega razreda osemletka »Kette-Murn« 259,20, med pionirkami višjega razreda Narodni dom 272,40, med pionirkami nižjega razreda pa Narodni dom z 269,70 točke. J. H.

Nov krov – želja vseh

Z občnega zbora Partizana Narodni dom

Težišče razprave na nedavnem občnem zboru Partizana Narodni dom je slonelo na poročilu gradbenega odbora. Društvo je namreč že nekaj let v stiski zaradi pretesne in nezračne telovadnice, zaradi pomanjkanja klubskih prostorov, ki naj bi omogočili pogostejše sestajanje članstva, zlasti mladine. Društvo je ostalo po ureditvi železniškega vozlišča še brez letnega telovadišča.

V vsem tem je treba iskati poglavitni vzrok za rahlo nazadovanje števila članstva v zadnjih dveh letih. — Za 1398 aktivnih članov (zmanjšalo se je predvsem število podpornih članov) primanjkuje tudi strokovnega kadra, kajti starejši delavcev niso povsem zamenjali mlajši. Seveda pa bi društvo v močno naseljenem okolišu ob boljših pogojih lahko vključilo v svoje vrste veliko število novih članov, toda samo v telovadnici in še celo neprimerni je nemogoče razvijati pestrejše delovne oblike. Povprečen obisk vadbene ure znaša ta čas 58 telovadečih, pri pionirjih pa celo 91.

Kako je z gradnjo novega doma? Tako so se občani spraševali tudi na zborih volivcev, potem ko so je že zdavnaj moralno podprli. Društvo je s projektivnim birojem Zavoda inž. Stanka Bloudka sklenilo pogodbo za izdelavo prvih načrtov. Lokacija doma še ni povsem točno določena, vsekakor pa bodo gradili na prostoru med Kopališčem Ilirijo in pravoslavno cerkvijo ter med Prešernovo cesto in železniško progo.

Mnoge šole v okolišu Narodnega doma nimajo telovadnice ali so pretesne. — Zato je v gradbenem programu predviden, da bi telovadne prostore novega doma dopoldne in popoldne uporabljale šole, v večernem času pa društvo. Predvideni sta dve telovadnici za splošno telesno vzgojo, ena za vrhunsko telovadbo na orodju in ena za splošne potrebe posebne vadbe (sportne igre, ritmika in akrobatika).

Partizan Narodni dom se ponaša z dobro urejenim taborjenjem v Premanturi. Lani je taborilo tamkaj skoraj 400 pripadnikov društva. Tudi lani je delovna brigada opravila veliko delo in prihranila društvu velike stroške.

Partizan Narodni dom, ki je za uspehe v preteklem letu prejel poniembne trofeje, med njimi tudi pokal »Dela« kot najboljše telesnovzgojno društvo v Sloveniji, bo vodil 25-članski upravni odbor z dosedanjim predsednikom tovarišem Alojzom Vrhovcem na čelu.

Revija plavalcev v zagreškem bazenu

ZAGREB, 21. aprila. — Na mednarodnem plavalnem mitingu, ki je bil sinoči v zimskem bazenu Mladosti, so sodelovali plavalci iz ČSSR, NDR, Avstrije, Italije, Poljske, Romunije, SZ in Jugoslavije. Doseženih je bilo več državnih in tudi svetovnih rekordov, vendar ne bodo priznani, ker je bila prireditev v 25-metrskem bazenu. — Največ prvih mest so osvojili zastopniki SZ in NDR, medtem ko so vsi ostali zasedli po eno prvo mesto.

Rezultati — moški: 100 m prosto: Wieland (Avstr) 55,8, Beracci (It) 56,7, Depolo (J) 56,7; 200 m prsno: Tutakajev (SZ) 2:25,0, Petrišič (J) 2:30,0; 200 m metuljček: Bure (SZ) 2:14,0, Dekwart (Av) 2:19,8; 200 m prosto: Dijaković (J) 2:06,4, Wieland (Avstr) 2:06,6, Jeger (J) 2:10,0; 400 m mešano: Gavrilov (SZ) 4:50,6 (boljši od svetovnega rekorda), Rogošić (J) 5:08,0; 200 m hrbtno: Kraj (SZ) 2:19,0, Ferak (ČSSR) 2:19,2, Dorčić (J) 2:20,6; 4x100 m mešano: SZ 4:09,8, Jugoslavija 4:15,2 (državni rekord), Avstrija 4:18,2; ženske — 100 m prosto: Bistrova (SZ) 1:04,6, Kečendova (ČSSR) 1:05,4; 100 m prsno: Babanjina (SZ) 1:16,2, Šmitova (ČSSR) 1:20,0, Peterman (J) 1:27,0 (boljši od državnega rekorda); 100 m metuljček: Lidner (NDR) 1:12,5, Rotaru (R) 1:12,5, Tresic (J) 1:18,8; 100 m hrbtno: Tobišova (ČSSR) 1:11,2, Mihajlova (SZ) 1:12,0; 200 m mešano: Devjatova (SZ) 2:40,8, Heidorn (NDR) 2:42,7.

Planinci ob nedeljah

Planinsko društvo Ljubljana — matica priredi v nedeljo, 26. t. m. enodnevni izlet na masiven, gozdnat BOČ, ki leži jugovzhodno od Poljčan. To je obsežna gora z razgledním stolpom (980 m), eno uro pod vrhom pa je planinski dom (690 m). Za ljubljanske planince je ta del hribovite domovine malo poznan in odročen, zato smo se to sezono namenili, da nekaj takih obiščemo. Pot je lepa — približno 5 ur — in primerna za vsakogar. Odhod z vlakom ob 4.05, povratek pa z rednim avtobusom iz Rogaške Slatine s prihodom v Ljubljano ob 17.30. Cena izleta je 1290 din, vodja pa Luka Kočar. — Preteklo nedeljo je 27 planincev obiskalo Travno goro in znana naselja okoli Ribnice.

ATENE — Novi državni nogometni prvak Grčije je Panatinaikos, ki ga trenira Stjepan Bobek. Po pisanju grških časopisov ima največ zaslug za prvo mesto jugoslovanski trener, ki je to borbeno enajstorico usposobil tudi po tehnični plati.

Nepričakovano presenečenje

Telovadci zveznega razreda na preglednih tekmah v Sarajevu

Za konec minulega tedna je bilo v Sarajevu prvo pregledno tekmovanje 13 telovadcev zveznega razreda, ki pa ni bilo odločujoče za sestavo reprezentance za Tokio. Vrsto za nastop na olimpijskih igrah bo dalo šele državno prvenstvo. Po doseženih izidih so selektorji sestavili vrsto, ki bo 16. in 17. maja nastopila proti ekipi Vzhodne Nemčije. Srečanje z mladimi, izredno kvalitetnimi vzhodnonemškimi telovadci, ki so že na svetovnem prvenstvu v Pragi vzbujali pozornost z osvojenim petim mestom, bo za naše tekmovalce trd oreh. Težko je upati na uspeh, toda tudi tesen poraz bi potrjeval kvaliteto vrste. Sicer pa bodo rezultati iz Sarajeva prišteti k dosežkom na prihodnjih tekmovanjih, ki bodo kot celota odločila, kdo zasluži mesto v eliti za olimpijske igre. Zato bo šele državno prvenstvo 6. in 7. junija v Ljubljani odločilno za izbiro osmih olimpijskih kandidatov.

Dvodnevno tekmovanje v olimpijskem programu se je končalo s prijetnim nepričakovanim presenečenjem. 20-letni Brodnik je že na prvem orodju v preskoku z odlično oceno vstopil med najboljše, nakar se je po štirih disciplinah povzpel na drugo mesto. Po končanem obveznem programu je delil tretje oziroma četrto mesto s Petrovićem z 0,15 točke za drugoplasiranim Menčikom. Tekmovanje v obveznih vajah je pokazalo, da so tekmovalci zelo izenačeni, pa tudi brez iznenadenj ni šlo. Tako je bil vrstni red takle: Cerar, 2. Menčik, 3.—4. Brodnik in Petrović, 5. Vidović, 6. Lopičić (oba BiH), 7. Čaklec, 8. Anić (oba Hrv), 9. Rafajlović (BiH), 10.—11. Šrot in Kisel, 12. Skaza, 13. Gagić (Srb). Najbolj neugodno se je odrezal Šrot, ki se mu je na drogu primeril nerodnejši spodrsljaj in je tako prejel oceno 5,50. Da bi še ujel prvo šesterico, bi bil moral poljubne vaje izvesti brezhibno. Toda tudi to mu ni šlo po sreči. Ocena na konju z ročaji 6,65; posledica spodrsljaja mu je spet potlačila plasma in tako je zbral samo 52,95 točke. Na ostalih orodjih je prejel solidne ocene — preskok 9,40, bradlja 9,45, krogi 9,60.

Rezultati po poljubnih vajah: 1. Cerar 57,65, 2. Brodnik 55,05, 3. Petrović 54,95, 4. Čaklec 54,85, 5. Menčik 54,60, 6.—7. Gagić in Vidović 54,45, 8. Anić 54,20, 9. Rafajlović 53,70, 10. Lopičić 53,25, 11. Šrot 52,95, 12. Skaza 52,85, 13. Kisel. Slednji si je pri preskoku poškodoval roko v zapestju in nato odstopil.

Brodnik se je po poljubnem programu dokončno usidral na drugem mestu. Na orodjih je prejel izvrstne ocene: krogi 9,40, parter 9,35, drog 9,30, najnižjo oceno pa na konju z ročaji 8,75.

Na konju z ročaji je bilo to pot zelo malo prav dobro izvedenih vaj. Skoraj vsi so jih prekinjali ali pa se jim je ponesrečilo kaj drugega, med njimi tudi meni. Brodnik se je s prikazanim znanjem in kvaliteto vaj uvrstil med najboljše in najbolj zanesljive, saj je izvedel spored brez večjih napak. Petrović je bil bolj nezanesljiv in tudi med izvajanjem ni bil vedno najboljši. Najnižjo oceno je prejev na drogu 8,60. Menčik je bil soliden, Čaklec pa je opravil brez spodrsljaja in zasedel šesto mesto. Domačine je posebno razveselil Vidović, ki se je uvrstil v ekipi na peto mesto, Lopičić pa je bil sedmi.

Vrsta za srečanje v Berlinu je določena iz petih prvoplasiranih — Cerarja, Brodnika, Petrovića, Menčika in Vidovića. Šesti član pa bo odrejen po tekmi Ljubljana-Budimpešta. Če bo na tem dvoboju Šrot soliden, bo uvrščen v državno vrsto, sicer pa bo po rezultatih iz Sarajeva v Berlin potoval Čaklec.

MIRO CERAR

PRED DVOBOJEM LJUBLJANA : BUDIMPEŠTA

Novi val madžarske telovadbe

Na GR bodo nastopili najboljši madžarski telovadci

LJUBLJANA, 21. apr. Iz Budimpešte je prispela prijava z imeni madžarskih rodonih telovadcev in telovadk za dvoboj Ljubljana — madžarskih orodnih telovadcev in soboto (24. in 25. apr.) na Gospodarskem razstavišču. Telovadci bodo nastopili v dvanajsteroboju (obvezne in poljubne sestave), telovadke pa samo v poljubnih vajah.

V moški ekipi gostov je med drugimi tudi Raymund Csanyi, ki sodi ta čas med najboljše evropske telovadce. Star je 28 let. Na zadnjem svetovnem prvenstvu v Pragi je med 132 tekmovalci delil 25. mesto z izvrstnim Gajdošem (ČSSR), za seboj pa med drugim pustil Italijana Vicardija, Kitajca Čang Člena, Krbeca (ČSSR), Finca Kestolo, Poljaka Rokoso itd. Znanec s svetovnega prvenstva je še Andras Velkes (28 let), ki se je na prvenstvu Madžarske uvrstil na 5. mesto in je olimpijski kandidat. Ostali telovadci so mladi, vendar za Csanyijem lani najboljši v državi: Istvan Aranyos (23) je bil drugi na državnem prvenstvu, Lajos Puszlai (24 let — 3. na DP), Palu Szmrecsanyiu pa je komaj 22 let. Šesti član ekipe Laszlo Szijardo (25 let) bo tako kot Szmrecsanyi nastopil v Ljubljani kot rezerva.

Še bolj kot mladi telovadci so perspektivne telovadke, ki so skoraj vse še mladinke, vendar odločno prodirajo k evropskemu vrhu, ki so se na njem večkrat dičile madžarske telovadke starejše generacije. Vodstvo madžarske telovadbe si od tega mladega vala obeta prav mnogo. Njihova imena: Katalin Tasnadi (19 let), Ilona Hupka (16), Hedvig Bujtasi (16), Szusa Szabo (20), Sarolta Bekesi (24), Iren Stojnov (19). Slednji dve bosta nastopili kot rezervi oz. izven konkurence.

Reprezentanci Ljubljane sta sestavljeni takole:

Moški: Cerar, Brodnik, Šrot, Kisel, Skaza; **ženske:** Cerar, Kovač, Sajko, Jenko, Mikič.

Torej tudi naše zastopnice so, razen Cerarjeve, še zelo mlade tekmovalke. KD

Smrt znanega italijanskega alpinista

CORTINA D'AMPEZZO, 21. apr. Znani 36-letni italijanski plezalec Albino Michielli iz Cortine d Ampezzo se je smrtno ponesrečil. Skupno z mlajšim bratom Riccardom je v nedeljo plezal slovito osrednjo smer v stolpu Salzarego. Do nesreče je prišlo pred izstopom iz stebra, v lažjem terenu, ko sta se alpinista že razvezala in prosto plezala. Albinu je spodrsnilo in je padel 70 m globoko. Ubil se je pred očmi drugih znanih plezalcev, ki so bili tudi v tej steni. Brat, ki je plezal naprej, tragičnega padca ni niti opazil. T. P.

Sabljači za prvenstvo

Sabljaška zveza Slovenije bo organizirala v dneh 24., 25. in 26. t. m. odprto republiško prvenstvo v vseh orožjih. Nastopili bodo sabljači Branika iz Maribora, TVD Partizan-Tabor, Odreda in Mladosti iz Zagreba. Začetek prvenstva v petek bo ob 14. uri v telovadnici doma Partizan v Zg. Šiški ob Vodnikovi cesti.

Priprave reprezentance Slovenije

V pripravo slovenske nogometne reprezentance, ki bo 1. maja igrala z ustrezno enajstorico Koroške v Celovcu, bo v četrtek, 23. t. m. ob 17. uri na stadionu v Šiški prijateljska tekma za trening z moštvom Ljubljane. Vabljeni!

Danes Slavonija – Olimpija za pokal

Na stadionu za Bežigradom v Ljubljani bo danes ob 15.30 nogometna tekma osminke finala za jugoslovanski pokal med Slavonijo iz Osijeka in domačo Olimpijo. V predtekmi bosta igrali mladinska reprezentanca Slovenije in okrepljeno mladinsko moštvo Olimpije.

Nenadoma nas je zapustil naš ljubi mož in dobri očka, zet, brat, stric, svak

Franc Blatnik-Žan

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 23. aprila 1964 ob 16.45 iz Andrejeve mrliške vežice na Žalah.

Žalujoči:

žena Ivanka, sinova Branko in Franci, mama, brat in družine Blatnik, Zagar, Rutar.

Ljubljana, Stara cerkev, Šmartno pri Litiji, Tolmin, 21. aprila 1964.

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš ljubi oče, stari oče in brat

Maks Strmecki

upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 23. aprila 1964 ob 16. uri iz Jožefove mrliške vežice na Žalah.

Žalujoči: hčerka Mira por. Sketelj, sinova Viljem in Evgen, sestra Betka por. Počivalšek in vnuki.

Ljubljana, Cartum, Krško, 21. aprila 1964.

Do smrti izmučena nas je zapustila teta, sestra

Helena Zorman

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 22. aprila 1964 ob 17. uri izpred pokopališča na Viču. Do pogreba leži na žalah v Marijini mrliški vežici.

Žalujoči: nečakinja Setnikar Ivanka z družino, sestri Ivanka in Francka ter ostalo sorodstvo.

Ljubljana, 21. aprila 1964.

Po hudem trpljenju je odšel od nas naš dragi nepozabni mož, oče, ded, brat, stric in svak

Vinko Ostanek

upokojenec

Pogreb našega dragega pokojnika bo v četrtek, 23. aprila 1964 ob 15.30 iz Frančiškove mrliške vežice na pokopališče Žale.

Žalujoči: žena Marija, sin Edi z družino, bratje in sestra z družinami in ostalo sorodstvo.

Ljubljana, 20. aprila 1964.

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustila naša dobra mama, stara mama in teta

Jožefa Bohte

roj. ŠKEDELJ

K zadnjemu počitku jo bomo spremili v četrtek, 23. aprila 1964 ob 17. uri iz mrliške vežice na šmihelsko pokopališče.

Žalujoči:

sin Ivan z ženo Ano in hčerko Aleško, sestra Marta z otroki, družine Marušič, Blatnik, Šetina, Jenič in ostalo sorodstvo

Novo mesto, Višnja gora, Opatje selo, Ljubljana, Šentjernej, 21. aprila 1964

Sporočamo žalostno vest, da je dotrpel v 74. letu starosti naš ljubi oče, stari oče in stric

Anton Kramer

bivši gostilničar in posestnik

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 23. aprila 1964 ob 15. uri izpred hiše žalosti na pokopališče v Dobovi.

Žalujoči:

žena Terezija, sinova Stanko in Anton, snaha Terezija, hčerka Terezija, sestri Reza in Ana, brat Ivan in ostalo sorodstvo

Dobova, Zagreb, Graz, 21. aprila 1964

Dotrpela je naša ljubljena

BORICA KLAVORA

Pogreb bo v četrtek, 23. aprila 1964 ob 17.30 iz Antonove mrliške vežice na Žalah

Žalujoča hčerka Kosenka z družino

Ljubljana, 21. aprila 1964

Z OBŽALOVANJEM SPOROČAMO, DA NAS JE TRAGIČNO ZAPUSTILA NAŠA GOJENKA

Neva Zafred

DOBRO IN PRIDNO GOJENKO BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU.

DELOVNI KOLEKTIV DOMA SREDNJESOLK ANICE ČERNEJEVE V LJUBLJANI, DOMSKA SKUPNOST GOJENK.

LJUBLJANA, 21. APRILA 1964.

Partizanski pohod na Podutik

V počastitev praznika dela in občinskega praznika bo priredila mladina osnovne šole Vič 23. aprila partizanski pohod v Podutik, kjer bo po prihodu mladincev partizanski miting in manifestativno zborovanje. Računajo, da se bo pohoda udeležilo blizu tisoč mladincev. -er

Pevski zbor iz Šiške v počastitev 1. maja

Mešani pevski zbor delavsko prosvetnega društva Svoboda iz Zgornje Šiške, v katerem poje okrog 30 pevcev, ki se že osmo leto zapored nekajkrat letno predstavijo šišenski publiki s svojimi nastopi, bo priredilo v soboto v dvorani Svobode v Šiški celovečerni koncert v počastitev 1. maja. Peli bodo slovenske narodne in umetne pesmi. Zbor deluje v zelo težkih razmerah in zato zasluži vsaka prireditev, ki jo pripravi, še večjo pohvalo. -ič

Novo komunalno podjetje

LJUBLJANA, 21. aprila. — Komisija mestnega sveta za komunalno gospodarstvo in mestni promet predlaga za smotrnejše vzdrževanje ljubljanskih mestnih ulic dve možnosti. Po prvi varianti naj bi ustanovili novo komunalno podjetje, ki pa naj bi bilo res komunalnega značaja in naj bi ne preraslo v gradbeno podjetje. Druga možnost, ki so jo nakazali člani komisije, pa je, da bi prevzelo te naloge komunalno podjetje Snaga, ki bi izvežbala za ta dela posebno delovno skupino.

Člani komisije pa so sprejeli na današnji seji tudi predlog odloka o združevanju sredstev komunalnih podjetij, ki izvirajo iz prispevkov oziroma družbenih obveznosti komunalnih delovnih organizacij v mestnem komunalnem skladu. Tako združena sredstva bi predstavljala močan vir financiranja ter pravilno politiko komunalnih dejavnosti mestnega pomena. V. S.

VČERAJ JE HOTEL »LEV« SPREJEL PRVE GOSTE. Foto: Busić

Slovenijales odprla trgovino v Skopju

Podjetje Slovenijales bo konec aprila odprlo novo trgovino s pohištvom v Skopju. To podjetje doslej se ni imelo svoje prodajalne v Makedoniji. Nova trgovina se bo usmerila predvsem na opremo novih stanovanj, ki so večinoma v montažnih hišicah.

Prvi gostje v hotelu »Lev«

Sprejeli so jih s folklornimi plesi in domačo slivovko

LJUBLJANA, 21. april — Danes popoldne je prispela v hotel »Lev« prva skupina gostov. To je 31 Američanov, ki potujejo po Evropi v aranžmaju turistične agencije Thomas Cook iz New Yorka. Prve goste so v hotelu »Lev« sprejeli zelo prisrčno. Najprej jih je v angleščini pozdravil direktor hotela Crt Potočnik, nato je njim na čast v hotelskem predderju zaplesala folklorna skupina France Marolt, na koncu pa so jih postregli po starem slovanskem običaju še »s kruhom in soljo«, le da sta kruh in sol nadomestila domača slivovka in obloženi kruhki.

Cookovo skupino, ki potuje s svojim avtobusom, so sprejeli že na italijansko-jugoslovanski meji v Sežani. Med drugimi jih je sprejel predsednik turistične zveze Slovenije dr. Mitja Gorc. Že na meji so ameriški turisti dobili ključe hotelskih sob, prospekte in svojo pošto, ki je že dober teden prihajala na njihov ljubljanski naslov.

Zvečer so priredili prvim gostom slavnostno večerjo. Za to priložnost so bile mize v jedilnici okrašene z nageljni, večerjali pa so med drugim tudi »gorenjsko ploščo«. Vsak gost je dobil tudi majhen spominek: rdečo »kranjsko marelo« z napisom »Lev«. Gosije stanujejo le v prvih treh nadstropjih, saj ostala še niso povsem izgotovljena. Za zdaj jim je na razpolago aperitivbar, menjalnica in prodajalna tobačnih izdelkov, razglednic in spominkov.

Letos pride v Lev še 44 skupin Cookove agencije, ki za svoje turiste pripravlja dve varianti potovanja po Evropi. Prva je Pariz—Ljubljana—London, druga pa London—Ljubljana—Pariz. Današnji »Levovi« gostje bodo jutri odpotovali iz Ljubljane. E. JURIČ

Na Brniku kopališče in hotel

Na ljubljanskem letališču Brnik so začeli pripravljalna dela za gradnjo hotela in kopališča, ki ju tako velik objekt kot je letališče, potrebuje. Hotel, ki bo zgrajen v gorenjskem slogu, bo imel 40 ležišč, razen tega pa se bo, ko bo dograjen, vanj preselila tudi restavracija in bo sedanje poslopje služilo le upravi letališča. Načrte za hotel že delajo v projektivnem biroju »Tamar« v Ljubljani, načrte za bazen in druge športne naprave pa v projektivnem biroju inž. Stanka Bloudska iz Ljubljane. Tu smo izvedeli, da bo bazen velik 33x20 m, imel bo tudi prhe, kabine in teniško igrišče. Hotel in kopališče bosta sredi gozda, približno 150 m vzhodno od letališča, s katerim bosta povezana z asfaltno cesto. Pri hotelu bo tudi premirno velik parkirni prostor. Hotel in kopališče bodo verjetno zgradili še letos, vsi objekti pa bodo veljali okrog 150 milijonov dinarjev. E. J.

V športnem parku bodo posojali športno opremo

Zavod inž. Stanka Bloudka bo začel verjetno 25. t. m. (prav gotovo pa 1. maja) izposojati vse vrste športne opreme. Izposojevalnica bo v upravnem športnem poslopju športnega parka in bo odprta ves dan. Tu si bodo ljudje, ki se bodo želeli na igriščih in športnih napravah nekoliko razgibati, lahko izposodili teniške loparje, copate, športne hlačke, žoge za tenis, odbojko, košarko, nogomet, mize za namizni tenis z vsem, kar spada zraven, krogle za balinanje. Preoblekli se bodo lahko v garderobah, kjer se bodo potem, ko jim bo gibanja in igre dovolj, lahko tudi tuširali. Cen za izposojanje še niso dokončno določili, zagotavljajo pa, da bodo nizke in dostopne vsakomur.

Kolikor se bo ta pobuda pokazala za koristno in bo med obiskovalci športnega parka veliko zanimanja za izposojanje, bodo izbiro rekvizitov še izpopolnili in začeli izposojati tudi kolesa, šotore, kotalke, pozimi pa tudi drsalke, sani in smuči. U. R.

Klub bivših alkoholikov na Viču

Na Viču bodo, kolikor se jim bo posrečilo dobiti za to ustrezne prostore, odprli klub bivših alkoholikov. Zanimanje za tak klub je posebno veliko med ozdravljenimi bolniki, ki so velikokrat v zelo neprijetnem položaju, saj so zdaj v večini primerov povsem brez družabnega življenja: v gostilne nočejo, saj bi jih njihovi prejšnji znanci spet silili k pijači, v podjetjih, kjer delajo, pa imajo zanje velikokrat premalo razumevanja. Ko so se pred dnevi zbrali na prvem sestanku, da bi se dogovorili o podrobnostih za ustanovitev kluba, so jim pri tem precej pomagale sestre iz patronažne službe pri zdravstvenem domu Vič. O njihovem predlogu bo razpravljala občinska skupščina. -ič

Naše košarkarice že v finalu

V odločilni tekmi so premagale J. Korejo 60:57

LIMA, 21. apr. — V načaljevanju svetovnega prvenstva v košarki za ženske je Jugoslavija v mestu Arequipi premagala Južno Korejo 60 : 57 (34:35). Ostali rezultati:

ČSSR : Argentina 72:51, Brazilija : Japonska 80:50 (45:14), SZ : Cile 91:28 (42:12), Bolgarija : Francija 75:44 (40:22), ZDA : Paragvaj 54:40 (28:17).

Po teh tekmah so že znani finalisti, ki so: Jugoslavija, ČSSR, SZ, Brazilija, ZDA, Bolgarija in Peru kot organizator prvenstva.

Naše košarkarice so imele v tem dvoboju zelo težak posel. Po tehnični plati so bile dosti boljše, toda Korejke so to pomanjkljivost nadomeščale z izredno borbenostjo, vendar zaradi nizke rasti jim ni uspevalo, da bi uspešno zaustavljale najvišjo jugoslovanko Mrakovo. Njo so stalno spremljale dve Korejke, kar je najboljša streika Kaluševičeva dodobra izrabljala in se z lahkoto prebijala pod njihov koš.

Uspehi mladih telovadcev iz Ljubljane

LJUBLJANA, 21. apr. Občinska zveza za telesno vzgojo Ljubljana-Center je priredila na Taboru tekme v obveznih vajah na orodju za vsa mestna društva. Nastopilo je 137 tekmovalcev, med katerimi jih je bilo največ iz Narodnega doma in Tabora.

V mladinski konkurenci (I. razred) je zmagal Narodni dom z 220,40 točke (Kersnič 57,40, Simončič 56,40), med mladinci II. razreda Tabor 313,50 (Japelj 56,90, Sambolec 54,70), med mladinci III. razreda Narodni dom 333,10 (Janežič 56,70, Logar 56,50), med začetniki pa Tabor 309,80 točke (Šinkovec 53,60). Med članicami III. razreda je bila najboljša Novakova (N. D.) 48,60. Med mladinkami I. razreda je zmagal Narodni dom 107,40 (Jenkova 28,60), med mladinkami III. razreda prav tako Narodni dom 269,30 (Šebenikova 48,20). Med pionirji višjega razreda je bila najboljša vrsta Narodnega doma z 274,0 točke, med pionirji nižjega razreda osemletka »Kette-Murn« 259,20, med pionirkami višjega razreda Narodni dom 272,40, med pionirkami nižjega razreda pa Narodni dom z 269,70 točke. J. H.

Nov krov – želja vseh

Z občnega zbora Partizana Narodni dom

Težišče razprave na nedavnem občnem zboru Partizana Narodni dom je slonelo na poročilu gradbenega odbora. Društvo je namreč že nekaj let v stiski zaradi pretesne in nezračne telovadnice, zaradi pomanjkanja klubskih prostorov, ki naj bi omogočili pogostejše sestajanje članstva, zlasti mladine. Društvo je ostalo po ureditvi železniškega vozlišča še brez letnega telovadišča.

V vsem tem je treba iskati poglavitni vzrok za rahlo nazadovanje števila članstva v zadnjih dveh letih. — Za 1308 aktivnih članov (zmanjšalo se je predvsem število podpornih članov) primanjkuje tudi strokovnega kadra, kajti starejših delavcev niso povsem zamenjali mlajši. Seveda pa bi društvo v močno naseljenem okolišu ob boljših pogojih lahko vključilo v svoje vrste veliko število novih članov, toda samo v telovadnici in še celo neprimerni je nemogoče razvijati pestrejše delovne oblike. Povprečen obisk vadbene ure znaša ta čas 58 telovadečih, pri pionirjih pa celo 91.

Kako je z gradnjo novega doma? Tako so se občani spraševali tudi na zborih volivcev, potem ko so jo že zdavnaj moralno podprli. Društvo je s projektivnim birojem Zavoda inž. Stanka Bloudka skienilo pogodbo za izdelavo prvih načrtov. Lokacija doma še ni povsem točno dolocena, vsekakor pa bodo gradili na prostoru med kopališčem Ilirije in praveslavno cerkvijo ter med Prešernovo cesto in železniško progo.

Mnoge šole v okolišu Narodnega doma nimajo telovadnice ali so pretesne. — Zato je v gradbenem programu predvideno, da bi telovadne prostore novega doma dopoldne in popoldne uporabljale šole, v večernem času pa društvo. Predvideni sta dve telovadnici za splošno telesno vzgojo, ena za vrhunsko telovadbo na orodju in ena za splošne potrebe posebne vadbe (športne igre, ritmika in akrobatika).

Partizan Narodni dom se ponaša z dobro urejenim taborjenjem v Pezmanturi. Lani je taborilo tamkaj skoraj 400 pripadnikov društva. Tudi lani je delovna brigada opravila veliko delo in prihranila društvu velike stroške.

Partizan Narodni dom, ki je za uspehe v preteklem letu prejel ponemabne trofeje, med njimi tudi pokal »Delae« kot najboljše telesnovzgojno društvo v Sloveniji, bo vodil 25-članski upravni odbor z dosedanjim predsednikom tovarišem Alojzom Vrhovcem na čelu.

Revija plavalcev v zagreškem bazenu

ZAGREB, 21. aprila. — Na mednarodnem plavalnem mitingu, ki je bil sinoči v zimskem bazenu Mladosti, so sodelovali plavalci iz ČSSR, NDR, Avstrije, Italije, Poljske, Romunije, SZ in Jugoslavije. Doseženih je bilo več državnih in tudi svetovnih rekordov, vendar ne bodo priznani, ker je bila prireditev v 25-metrskem bazenu. — Največ prvih mest so osvojili zastopniki SZ in NDR, medtem ko so vsi ostali zasedli po eno prvo mesto.

Rezultati — moški: 100 m prosto: Wieland (Avstr) 55,8, Beracci (It) 56,7, Depolo (J) 56,7; 200 m prsno: Tutškajev (SZ) 2:25,0, Perišić (J) 2:30,0; 200 m metuljček: Bure (SZ) 2:14,0, Dekwart (Av) 2:19,8; 200 m prosto: Dijaković (J) 2:06,4, Wieland (Avstr) 2:06,6, Jeger (J) 2:10,0; 400 m mešano: Gavrilov (SZ) 4:50,6 (boljši od svetovnega rekorda), Rogošić (J) 5:08,0; 200 m hrbtno: Kraj (SZ) 2:19,0, Ferak (ČSSR) 2:19,2, Dorčić (J) 2:20,6; 4x100 m mešano: SZ 4:09,8, Jugoslavija 4:15,2 (državni rekord), Avstrija 4:18,2; ženske — 100 m prosto: Bistrova (SZ) 1:04,6, Kečendova (ČSSR) 1:05,4; 100 m prsno: Babanjina (SZ) 1:16,2, Šmitova (ČSSR) 1:20,0, Peterman (J) 1:27,0 (boljši od državnega rekorda); 100 m metuljček: Lidner (NDR) 1:12,5, Rotaru (R) 1:12,5, Tresic (J) 1:18,8; 100 m hrbtno: Tobišova (ČSSR) 1:11,2, Mihajlova (SZ) 1:12,0; 200 m mešano: Devjatova (SZ) 2:40,8, Heidorn (NDR) 2:42,7.

Planinci ob nedeljah

Planinsko društvo Ljubljana — matica priredi v nedeljo, 26. t. m. enodnevni izlet na masiven, gozdnat BOČ, ki leži jugovzhodno od Poljčan. To je obsežna gora z razgledniim stolpom (980 m), eno uro pod vrhom pa je planinski dom (690 m). Za ljubljanske planince je ta del hribovite domovine malo poznan in odročen, zato smo se to sezono namenili, da nekaj takih obiščemo. Pot je lepa — približno 5 ur — in primerna za vsakogar. Odhod z vlakom ob 4.05, povratek pa z rednim avtobusom iz Rogaške Slatine s prihodom v Ljubljano ob 17.30. Cena izleta je 1290 din, vodja pa Luka Kočar. — Preteklo nedeljo je 27 planincev obiskalo Travno goro in znana naselja okoli Ribnice.

*

ATENE. — Novi državni nogometni prvak Grčije je Panatinaikos, ki ga trenira Stjepan Bobek. Po pisanju grških časopisov ima največ zaslug za prvo mesto jugoslovanski trener, ki je to borbeno enajstorico usposobil tudi po tehnični plati.

Nepričakovano presenečenje

Telovadci zveznega razreda na preglednih tekmah v Sarajevu

Za konec minulega tedna je bilo v Sarajevu prvo pregledno tekmovanje 13 telovadcev zveznega razreda, ki pa ni bilo odločujoče za sestavo reprezentance za Tokio. Vrsto za nastop na olimpijskih igrah bo dalo šele državno prvenstvo. Po dosežnih izidih so selektorji sestavili vrsto, ki bo 16. in 17. maja nastopila proti ekipi Vzhodne Nemčije. Srečanje z mladimi, izredno kvalitetnimi vzhodnonemškimi telovadci, ki so že na svetovnem prvenstvu v Pragi vzbujali pozornost z osvojenim petim mestom, bo za naše tekmovalce trd oreh. Težko je upati na uspeh, toda tudi tesen poraz bi potrjeval kvaliteto vrste. Sicer pa bodo rezultati iz Sarajeva prišteti k dosežkom na prihodnjih tekmovanjih, ki bodo kot celota odločila, kdo zasluži mesto v eliti za olimpijske igre. Zato bo šele državno prvenstvo 6. in 7. junija v Ljubljani odločilno za izbiro osmih olimpijskih kandidatov.

Dvodnevno tekmovanje v olimpijskem programu se je končalo s prijetnim nepričakovanim presenečenjem. 20-letni Brodnik je že na prvem orodju v preskoku z odlično oceno vstopil med najboljše, nakar se je po štirih disciplinah povzpel na drugo mesto. Po končanem obveznem programu je delil tretje oziroma četrto mesto s Petrovićem z 0,15 točke za drugoplasiranim Menčikom. Tekmovanje v obveznih vajah je pokazalo, da so tekmovalci zelo izenačeni, pa tudi brez iznenadenj ni šlo. Tako je bil vrstni red takle: Cerar, 2. Menčik, 3.—4. Brodnik in Petrović, 5. Vidović, 6. Lopičić (oba BiH), 7. Čaklec, 8. Anić (oba Hrv), 9. Rafajlović (BiH), 10.—11. Srot in Kisel, 12. Skaza, 13. Gagić (Srb). Najbolj neugodno se je odrezal Srot, ki se mu je na drogu primeril nerodnejši spodrsljaj in je tako prejel oceno 5,50. Da bi še ujel prvo šesterico, bi bil moral poljubne vaje izvesti brezhibno. Toda tudi to mu ni šlo po sreči. Ocena na konju z ročaji 6,65; posledica spodrsljaja mu je spet potlačila plasma in tako je zbral samo 52,95 točke. Na ostalih orodjih je prejel solidne ocene — preskok 9,40, bradlja 9,45, krogi 9,60.

Rezultati po poljubnih vajah: 1. Cerar 57,65, 2. Brodnik 55,05, 3. Petrović 54,95, 4. Čaklec 54,85, 5. Menčik 54,60, 6.—7. Gagić in Vidović 54,45, 8. Anić 54,20, 9. Rafajlović 53,70, 10. Lopičić 53,25, 11. Srot 52,95, 12. Skaza 52,85, 13. Kisel. Slednji si je pri preskoku poškodoval roko v zapestju in nato odstopil.

Brodnik se je po poljubnem programu dokončno usidral na drugem mestu. Na orodjih je prejel izvrstne ocene: krogi 9,40, parter 9,35, drog 9,30, najnižjo oceno pa na konju z ročaji 8,75.

Na konju z ročaji je bilo to pot zelo malo prav dobro izvedenih vaj. Skoraj vsi so jih prekinjali ali pa se jim je ponesrečilo kaj drugega, med njimi tudi meni. Brodnik se je s prikazanim znanjem in kvaliteto vaj uvrstil med najboljše in najbolj zanesljive, saj je izvedel spored brez večjih napak. Petrović je bil bolj nezanesljiv in tudi med izvajanjem ni bil vedno najboljši. Najnižjo oceno je prejev na drogu 8,60. Menčik je bil soliden, Čaklec pa je opravil brez spodrsljaja in zasedel šesto mesto. Domačine je posebno razveselil Vidović, ki se je uvrstil v ekipi na peto mesto, Lopičić pa je bil sedmi.

Vrsta za srečanje v Berlinu je določena iz petih prvoplasiranih — Cerarja, Brodnika, Petrovića, Menčika in Vidovića. Sesti član pa bo odrejen po tekmi Ljubljana-Budimpešta. Če bo na tem dvoboju Srot soliden, bo uvrščen v državno vrsto, sicer pa bo po rezultatih iz Sarajeva v Berlin potoval Čaklec.

MIRO CERAR

PRED DVOBOJEM LJUBLJANA : BUDIMPEŠTA

Novi val madžarske telovadbe

Na GR bodo nastopili najboljši madžarski telovadci

LJUBLJANA, 21. apr. Iz Budimpešte je prispela prijava z imeni madžarskih rodonih telovadcev in telovadk za dvoboj Ljubljana — madžarskih orodnih telovadcev in soboto (24. in 25. apr.) na Gospodarskem razstavišču. Telovadci bodo nastopili v dvanajsteroboju (obvezne in poljubne sestave), telovadke pa samo v poljubnih vajah.

V moški ekipi gostov je med drugimi tudi Raymund Csanyi, ki sodi ta čas med najboljše evropske telovadce. Star je 28 let. Na zadnjem svetovnem prvenstvu v Pragi je med 132 tekmovalci delil 25 mesto z izvrstnim Gajdošem (ČSSR), za seboj pa med drugim pustil Italijana Vicardija, Kitajca Čang Ciena, Krbeca (ČSSR), Finca Kestolo, Poljaka Rokoso itd. Znanec s svetovnega prvenstva je še Andras Velkes (28 let), ki se je na prvenstvu Madžarske uvrstil na 5. mesto in je olimpijski kandidat. Ostali telovadci so mladi, vendar za Csanyijem lani najboljši v državi: Istvan Aranyos (23) je bil drugi na državnem prvenstvu, Lajos Pusztai (24 let — 3. na DP), Palu Szmrecsanyiu pa je komaj 22 let. Šesti član ekipe Laszlo Szijardo (25 let) bo tako kot Szmrecsanyi nastopil v Ljubljani kot rezerva.

Še bolj kot mladi telovadci so perspektivne telovadke, ki so skoraj vse še mladinke, vendar odločno prodirajo k evropskemu vrhu, ki so se na njem večkrat dičile madžarske telovadke starejše generacije. Vodstvo madžarske telovadbe si od tega mladega vala obeta prav mnogo. Njihova imena: Katalin Tasnadi (19 let), Iona Hupka (16), Hedvig Bujtasi (16), Szusa Szabo (20), Sarolta Bekesi (24), Iren Stojnov (19). Slednji dve bosta nastopili kot rezervi oz. izven konkurence.

Reprezentanci Ljubljane sta sestavljeni takole:

Moski: Cerar, Brodnik, Srot, Kisel, Skaza; **ženske:** Cerar, Kovač, Sajko, Jenko, Mikič.

Torej tudi naše zastopnice so, razen Cerarjeve, še zelo mlade tekmovalke. KD

Smrt znanega italijanskega alpinista

CORTINA D'AMPEZZO, 21. apr. Znani 36-letni italijanski plezalec Albino Michielli iz Cortine d'Ampezzo se je smrtno ponesrečil. Skupno z mlajšim bratom Riccardom je v nedeljo plezal slovito osrednjo smer v stolpu Salzarego. Do nesreče je prišlo pred izstopom iz stebra, v lažjem terenu, ko sta se alpinista že razvezala in prosto plezala. Albinu je spodrsnilo in je padel 70 m globoko. Ubil se je pred očmi drugih znanih plezalcev, ki so bili tudi v tej steni. Brat, ki je plezal naprej, tragičnega padca ni niti opazil. T. P.

Sabljači za prvenstvo

Sabljaška zveza Slovenije bo organizirala v dneh 24., 25. in 26. t. m. odprto republiško prvenstvo v vseh orožjih. Nastopili bodo sabljači Branika iz Maribora, TVD Partizan-Tabor, Odreda in Mladosti iz Zagreba. Začetek prvenstva v petek bo ob 14. uri v telovadnici doma Partizan v Zg. Šiški ob Vodnikovi cesti.

Priprave reprezentance Slovenije

V pripravo slovenske nogometne reprezentance, ki bo 1. maja igrala z ustrezno enajstorico Koroške v Celovcu, bo v četrtek, 23. t. m. ob 17. uri na stadionu v Šiški prijateljska tekma za trening z moštvom Ljubljane. Vabljeni!

Danes Slavonija – Olimpija za pokal

Na stadionu za Bežigradom v Ljubljani bo danes ob 15.30 nogometna tekma osminke finala za jugoslovanski pokal med Slavonijo iz Osijeka in domačo Olimpijo. V predtekmi bosta igrali mladinska reprezentanca Slovenije in okrepljeno mladinsko moštvo Olimpije.

Srebrn lesket v nemih očeh

Iz pogovora z nekdanjo direktorico zavoda za slepo mladino Miro Dobovškovo

DOBRNA, aprila. Za vasjo je votlo zadonela eksplozija. Otroci so se razbežali, le Drago je obležal. Siroko razprtih oči je bolščal v nebo. Sonce je slej ko prej sijalo svetlo kot prej, krog njega pa ni bilo ničesar več... Zgodilo se je nekaj let po osvoboditvi, se je pretrgala misel MIRI DOBOVŠKOVI, ko se je z velikimi rjavimi očmi obrnila proti meni. V njih se je za hip ali dva utrnil srebrn lesket. Obsedela sva v zdraviliški jedilnici in zdelo se je, kakor da bo pogovor obstal. Iskal sem njene oči, toda v njih ni bilo ničesar več. Gledale so nekam mimo mene, toda v njih se je poigravala le svetloba.

— Oprostite, nikdar ne gledam ljudem v oči, kadar se pogovarjam. Dobršen del svojega življenja — 35 let sem preživela med slepimi. Z njimi mora človek samo govoriti, veliko govoriti, da vas spoznajo, da spoznajo vaš glas in življenje krog sebe. V mladosti morda nisem bila ravno preveč zgovorna... je še dejala, potem pa nadaljevala:

— Tako je Drago izgubil oči in roko v zapestju. Mati in oče sta ga puščala doma. Ostal je prepuščen samemu sebi in svojim mislim, spominom na svetle dni, ko je še videl življenje krog sebe. V njem je rasla velika želja... Drago je bil star 10 let, ko ga je njegov starejši brat pripeljal v Ljubljano. Mati ni bila zadovoljna, hotela je, da bi se fant vrnil domov. V sedmih letih je Drago pri nas v zavodu za slepo mladino z uspehom končal osemletko. Zdaj je telefonist v Celju in z uspehom obiskuje večerno gimnazijo...

Drago je le eden izmed naših gojencev, ki so z veliko voljo premagali temo in našli svojo svetlobo v življenju, se je zamislila Mira Dobovškova.

— Maksi je obiskoval redno šolo, vendar pa je zelo slabo videl. Bal se je povedati, da komaj razbira črke in besede v šolskem berilu. Doma se je z materino pomočjo na pamet učil posamezne odstavke in berila iz čitanke. V šoli pa so mu pri branju prišepetavali tudi sošolci. Povabili smo ga, naj obiskuje pouk v zavodu za slepo mladino. Fant se je krčevito branil: »Saj vidim, saj dobro vidim!« Kar hitro se je vživel v novo okolje. Začel je igrati piščal in harmoniko. V dveh mesecih se je naučil Braillove pisave...

MIRA DOBOVŠKOVA PRIPOVEDUJE

Sonce je ščemelo v oči, toda pogled žene, ki je vse življenje posvetila boju svetlobe s temo, je bil nekam odmaknjen, skoraj zasanjan, kot bi zares ne videla. Za hip je utihnila in iskala po spominih.

— Kaj naj vam še povem? Našim gojencem poskušamo dati čimveč najrazličnejše izobrazbe. Neko dekle je, kot mnogi pred njo, z lepim uspehom končalo v zavodu osemletko. Nismo ji našli ustreznega mesta telefonistke, zato se je zaposlila v tovarni čokolade. Norme še zdaleč ni dosegala. V odmorih pa je dekletom pela popularne popevke. Vzljubile so jo in ji pomagale pri delu. Dekle se je v najkrajšem času močno uveljavilo v tem delovnem kolektivu...

In naša pravnika v Novem mestu in v Kranju pa lektor angleškega jezika v Ljubljani, je brskala skromna žena po spominu.

V gimnaziji na Ravnah na Koroškem in v novogoriški gimnaziji se šolata dva naša gojenca. Z izrednim razumevanjem profesorskega zbora na obeh gimnazijah in z nesebično pomočjo sošolcev fanta lepo napredujeta. Janja bo letos maturirala na viški gimnaziji v Ljubljani... Ves čas je odličnjakinja. In Rudi, telefonist na zavodu za socialno zavarovanje v Celju...

Naš največji ponos je Zvonko. Ko je eksplodirala bomba, zgodilo se je to menda 1955. leta, je izgubil vid in obe roki v zapestju. Še preden je prišel v zavod za slepo mladino v Ljubljano, je obiskoval osnovno šolo v Leskovcu pri Krškem. Pri nas je postal še posebej spreten. Sam se oblači, češe, umiva in si postilja posteljo. S posebno napravo se je naučil pisati Braillov črkopis, naučil pa se je pisati tudi na pisalni stroj, kakršnega uporabljajo slepi z zdravimi rokami. Braillovo pisavo se je naučil brati z ustnicami... Pri pouku gospodinjstva, ki je sestavni del pouka v našem zavodu, se je Zvonko naučil marsičesa: sam si npr. ocvre jajce. Naučil pa se je skuhati, speči in pripraviti tudi marsikatero drugo jed. Osmi razred je končal s prav dobrim uspehom pa tudi telefonski tečaj je napravil. Zvonko je razen tega dober plesalec, šahist, plavalec in smučar. Sedaj čaka na primerno zaposlitev kot telefonist. Prepričana sem, da se bo naš Zvonko na delovnem mestu kar najbolj uveljavil, ker je izredno prizadeven, točen, vesten in vse, kar bi še mogla dobrega povedati o njem.

Lahko bi vam povedala še deset in deset zgodb o vzgoji in usodi naših gojencev, toda naj bo dovolj, je dejala Mira Dobovškova.

— V Dobrni se ne zdravim, le malo oddiha potrebujem po toliko letih dela. Ne, nikakor še ne mislim povsem spreči, čeprav preživljam prve dni v pokoju. Temeljito se nameravam lotiti obdelave zgodovine šolstva in usposabljanja slepih v Sloveniji. Veste, to je še povsem neobdelano področje. Ko sem začela delati v zavodu za slepo mladino v Ljubljani, je praznoval šele desetletnico obstoja. To je bilo 1929. leta. Njegov razvoj sem odtlej sodoživljala. Prj delu smo doživeli marsikaj lepega, kar ni moč povedati z nekaj besedami. NIKO LAPAJNE

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš ljubi oče, stari oče in brat

Maks Strmecki

upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 23. aprila 1964 ob 16. uri iz Jožefove mrliške vežice na Žalah.

Žalujoči: hčerka Mira por. Sketelj, sinova Viljem in Evgen, sestra Betka por. Počivalšek in vnuki.

Ljubljana, Cartum, Krško, 21. aprila 1964.

Do smrti izmučena nas je zapustila teta, sestra

Helena Zorman

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 22. aprila 1964 ob 17. uri izpred pokopališča na Viču. Do pogreba leži na Žalah v Marijini mrliški vežici.

Žalujoči: nečakinja Setnikar Ivanka z družino, sestri Ivanka in Francka ter ostalo sorodstvo.

Ljubljana, 21. aprila 1964.

Po hudem trpljenju je odšel od nas naš dragi nepozabni mož, oče, ded, brat, stric in svak

Vinko Ostanek

upokojenec

Pogreb našega dragega pokojnika bo v četrtek, 23. aprila 1964 ob 15.30 iz Frančiškove mrliške vežice na pokopališče Žale.

Žalujoči: žena Marija, sin Edi z družino, bratje in sestra z družinami in ostalo sorodstvo.

Ljubljana, 20. aprila 1964.

Nenadoma nas je zapustil naš ljubi mož in dobri očka, zet, brat, stric, svak

Franc Blatnik-Žan

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 23. aprila 1964 ob 16.45 iz Andrejeve mrliške vežice na Žalah.

Žalujoči:

žena Ivanka, sinova Branko in Franci, mama, brat in družine Blatnik, Žagar, Rutar.

Ljubljana, Stara cerkev, Šmartno pri Litiji, Tolmin, 21. aprila 1964.

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustila naša dobra mama, stara mama in teta

Jožefa Bohte

roj. ŠKEDELJ*

K zadnjemu počitku jo bomo spremili v četrtek, 23. aprila 1964 ob 17. uri iz mrliške vežice na šmihelsko pokopališče.

Žalujoči:

sin Ivan z ženo Ano in hčerko Aleško, sestra Marta z otroki, družine Marušič, Blatnik, Setina, Jenič in ostalo sorodstvo

Novo mesto, Višnja gora, Opatje selo, Ljubljana, Šentjernej, 21. aprila 1964

Sporočamo žalostno vest, da je dotrpel v 74. letu starosti naš ljubi oče, stari oče in stric

Anton Kramer

bivši gostilničar in posestnik

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 23. aprila 1964 ob 15. uri izpred hiše žalosti na pokopališče v Dobovi.

Žalujoči:

žena Terezija, sinova Stanko in Anton, snaha Terezija, hčerka Terezija, sestri Reza in Ana, brat Ivan in ostalo sorodstvo

Dobova, Zagreb, Graz, 21. aprila 1964

Dotrpela je naša ljubljena

BORICA KLAVORA

Pogreb bo v četrtek, 23. aprila 1964 ob 17.30 iz Antonove mrliške vežice na Žalah

Žalujoča hčerka Kosenka z družino

Ljubljana, 21. aprila 1964

Z OBŽALOVANJEM SPOROČAMO, DA NAS JE TRAGIČNO ZAPUSTILA NAŠA GOJENKA

Neva Zafred

DOBRO IN PRIDNO GOJENKO BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU.

DELOVNI KOLEKTIV DOMA SREDNJEŠOLK ANICE ČERNEJEVE V LJUBLJANI, DOMSKA SKUPNOST GOJENK.

LJUBLJANA, 21. APRILA 1964.

Iz današnje prve izdaje

FRAM — Na Planici na Pohorju bodo še letos zgradili dom borcev, za katerega so prispevali domačini 250 kubičnih metrov lesa, razna podjetja iz Maribora in okolice pa 400.000 din. Z doma bo lep razgled proti Ptuju, Boču in Hrvatskemu Zagorju.

RAVNE NA KOROŠKEM — Tu bodo v prihodnjih letih izkoristili vse razpoložljive ravne predele za blokovno gradnjo. Zazidalni načrt za gramoznico in Suho predvideva gradnjo stanovanjskih blokov in polstolpičev s skupno 250 stanovanji. Stanovanjske bloke nameravajo zidati tudi na Javorniški planoti, ki bo na 12 ha lahko sprejela blizu 3500 prebivalcev. Zazidalni načrt za južni del Cečovja predvideva razen drugih objektov tudi 19 zasebnih hiš.

Iz današnje druge izdaje

TRBOVLJE — Glavni odbor za praznovanje 40-letnice zloma Orjune, ki ga je le-ta doživela 1. junija pred štirimi desetletji sredi zasavskih revirjev v Trbovljah, se je že lotil temeljitih priprav. Tako bodo v okviru tega praznovanja razne prireditve v vseh štirih zasavskih občinah. V Trbovljah pa bo ob občinskem prazniku 1. junija zadnjega maja slavnostna seja občinske skupščine, nato pa osrednja proslava pred delavskim domom.